

An alwa' t'ilab xin dhutsám na

Lukas

Jeché' ja'ich xowa' dhutsuntsat na Teófilo

1 Yán i atiklábsik in dhutsámal k'al tin kwenta ejtal xowa' in t'aja' an Ajátikláb teché' ba ni chabánil. ²Anchan' tin dhutsámaltsik jelt xan tu t'iltsinék k'al xi chú'lámadhtsik asta tam ti tujej jeché' xowa' támnék ani tolmixnéktsik abal ka t'ilan jeché' an alwa' t'ilab. ³Pulek chalpadh Teófilo, naná' u all'imay neye k'al yantam i k'ayúmtaláb ejtal xowa' támnék asta tam ti tujeyk'i ani u chalpayal abal in tomnál tu dhutsuntsi ejtal xowa' in t'aja' an Ajátikláb anchan' xan ti támun. ⁴Tu dhutsuntsal jeché' abal ka exla' alwa' an tsubaxtaláb k'al tin kwenta xowa' i ok'tsinékich.

Jun i t'okat abatwále in ólna' abal ne'ech ka wa'chin ti chakam na Juan xu pujax

⁵Tam ti na Erodes u pulek tak'ix ban chabál xi Judea, ta' ti k'wajat jun i pále' xu bijyáb ta Sakarías, jún ti éb xu kidhtaláb bin junkunénil na Abías. Nin tomtal in bij ta Elisabet

ani jajá' u kidhtaláb k'al an pále' Arón. ⁶Chablam ti éb lujattsik t'ajat tin tamét na Dios, in t'ajálsik ejtal xowa' in ulal an tak'ixtaláb ani xowa' in ulal ka t'ajan an Ok'óxláb. ⁷Por yab in ko'ol i chakamtsik kom na Elisabet yab u kó'nal, tám juní pakdha'ichtsik t'ajat.

⁸Jun i k'ij, tam ti an pále'tsik xon tu tak'nal jeye na Sakarías in lujuy ka t'ójonsik abal kin t'ójonsi na Dios, ⁹ubát'intsik abal kin cho'óbna' xita' ne'ech kin lujuy ka ochich ti ikbax ban pulek atá xon tu k'ak'náb an Ok'óxláb. Ubát'intsik ok'ox kom anchan' tin ujnámaltsik in t'ajál ani na Sakarías, ja'ich in lujuy ka ochich. ¹⁰Lejat an ikob k'wajat ti t'a'íl, ejtal an atiklábsik k'wajat eléb ti ól. ¹¹Támk'i jachan', na Sakarías in chu'u jun in t'okat abatwálejil an Ok'óxláb xi xalk'an kubúl tin eját xon ti k'wajat ti t'a'íl an ikob. ¹²Tam ti na Sakarías in chu'u an t'okat abatwále, laban t'ajat ani jik'ey. ¹³Por utsan enché' k'al an t'okat abatwále:

—Sakarías, yab ki jik'ey, pos na Dios in ach'ámalich na ólábil ani na tomtal Elisabet ne'ech kin kó'oy

jun i chakam xi ne'ech ka bijiy ta Juan. ¹⁴Tatá' ne'ech t'ajat ki k'ijidhmé ani yán ne'ech ka kulbé abal wa'chin jachan' an chakam, ¹⁵pos jachan' na chakámil ne'ech ka k'wajay púlek tin tamét na Dios. Yab ne'ech kin uch'a' i yajtsik uxnél nibal i bók ani ne'ech t'ajat ka k'wajay teykómte k'al an T'okat Ejattaláb asta tam ka wa'chink'i. ¹⁶Ne'ech kin t'aja' ka witsiytsik ti ít ban Ok'óxláb nin Diosil, yán i atiklábtsik xu kidhtaláb k'al na Israel. ¹⁷Jeché' na Juan ne'ech ka okxin xon ti ne'ech ka ulich an Ajátikláb ani ne'ech kin kó'oy nin ejattal ani an chápláb jelti xin kó'oy an t'ílsix Elías. Ne'ech kin t'aja' ka pákwlántsíxin an táta'lábtsik k'al nin chakámiltsik ani abal kin lujkúchtsik jeye nin chalab xi yabtsik u t'ajax ti k'ij. Anchan', ne'ech tám ka k'wajách t'ojojodh an atiklábtsik abal kin bach'u an Ajátikláb.

¹⁸Na Sakarías in konoy enché' an t'okat abatwále:

—¿Janti ne'ech ku ejto ku cho'óbná' max tsubax jeché'? Pos naná' in yejchelic ani nu tomtal púlekich jeye t'ajat.

¹⁹Tók'oyat enché' k'al an t'okat abatwále:

—Naná' u bij Gabriel ani u t'ójontsal a Dios, Jajá' tin abámal tu tawna' ani tu óltsi jeché' an ti alwa' t'ílab. ²⁰Por xo', kom yab a bela' xowa' tu utsa', ne'ech ki mó'bé ani yab ne'ech ka ejto ta káw asta ka wa'chin na chakámil. Jeché' ne'ech ka támun, tam kin bajaw an k'ij.

²¹Lejat k'wajat ti támnal jeché', an atiklábtsik k'wajat eléb in aytal

na Sakarías, u labnalichtsik abal owéeh t'ajat ani yab u kalel ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios. ²²Tam ti kale na Sakarías, yabich in ejtowal kin tawna' an atiklábtsik, tawnaxin k'al in k'ubakk'i abal mó'bédhats. An atiklábtsik in cho'óbná tám abal na Sakarías in chu'úmal jun i xalk'antsixtaláb ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios.

²³Tam ti kidhéeh an k'ij ti t'ójontsix, na Sakarías k'ale tin k'imá'. ²⁴Más tayíl, nin tomtal Elisabet jilk'on kó'odh ani bó' a ích' yab kale tin k'imá'. Jajá' in ulal enché' tin itsích: ²⁵“An Ok'óxláb tin t'ajtsám jeché' abal yabich ti kin tidhebédha' an atiklábtsik.”

**Jun i t'okat abatwále in
ulu abal ne'ech ka wa'chin
ti chakam na Jesús**

²⁶Tam tin akaklábich a ích' ti k'wajat kó'odh na Elisabet, aban k'al na Dios an t'okat abatwále Gabriel ba jun i bitsow xi k'wajat Galilea xu bijyáb Nasaret ²⁷abal kin cha'biy jun i tsidhan xin bij ta María. Jeché' an tsidhan, k'wajatich konodh abal ka tomikná k'al jun i inik xin bij José. Jeché' an inik u kidhtaláb k'al an pulek tak'ix Dabid.

²⁸An t'okat abatwále ochich xon ti k'wajat na María ani in ulu enché':

—iMaría, tu chapnédhál, xi k'anidháb t'ajat k'al an Ok'óxláb! An Ok'óxláb k'wajat k'al tatá' ani ti lábt'ajámal más ké xi k'e'et an mímlábtsik.

²⁹Por tam ti na María in chu'u an t'okat abatwále, laban t'ajat k'al xowa' in ach'a' utsan ani u chalpax xant'ók'i ti chapnédhá anchan'.

³⁰Utsan tám enché' k'al an t'okat abatwále:

—María, yab ki jik'ey, pos i chu'tat k'al na Dios ke alwa' ka bach'u nin alwa'tal. ³¹Xo' ne'ech ki jilk'on kó'odh, ne'ech ka wa'chiy jun i chakam kwitól ani ne'ech ka bijiy ta Jesús. ³²Jajá' ne'ech ka k'wajay ultaláb t'ajat, ne'ech ka bijyat tin Chakámil a Dios xi púlek t'ajat ani ne'ech ka k'wajbá k'al na Dios ti Pulek Tak'ix jelti nin weje' pakélil Dabid, ³³ne'ech kin tak'iy malilíl i k'ij nin kidhtaltsik na Israel ani nin tak'ixtal yab jayk'i ne'ech kin kó'oy in ok'ontal.

³⁴Na María in konoy enché' an t'okat abatwále:

—¿Jantich tám ti ne'ech ku kó'oy i chakam ani naná' yab jayk'i in junkunék k'al ni jun i inik?

³⁵Tók'oyat enché' k'al an t'okat abatwále:

—An T'okat Ejattaláb ne'ech ka ulich ba tatá' ani na Dios xi púlek t'ajat, ne'ech ti ki paxk'iy k'al nin cháp jelt xan tu paxk'ix jun i chalam. Jaxtám, an chakam kwitól xi ne'ech ka kó'oy t'okat Ja' t'ajat ani ne'ech ka bijyat tin Chakámil a Dios. ³⁶Na exlowál Elisabet, maske púlekich t'ajat, ne'ech jeye kin wa'chiy jun i chakam kwitól. Xu usnal ke yab u kónal, xo' in ko'olich akak a ích' ti k'wajat kó'odh. ³⁷Abal na Dios yab wa'ach ni jun xata' xi yab ne'ech kin ejto kin t'aja'.

³⁸In ulu tám enché' na María:

—Naná' tin jolíbal an Ok'óxláb, ke Jajá' kin t'aja' k'al naná' jelt xan tin utsál.

Tam ti ok'onich kin ulu jeché', an t'okat abatwále k'aléch tám.

Na María k'ale kin álna' na Elisabet

³⁹Tam ti jachan' i k'ij, na María k'ale jik'atk'i ba jun i bitsow xi k'wajat ban ch'énlom xi Judea.

⁴⁰Tam ti ulich ba jachan' an bitsow, ochich bin k'imá' na Sakarías ani in chapnédha' na Elisabet. ⁴¹Tam ti na Elisabet in ach'a' nin chapnédhaxtal na María, an chakam xi k'wajat in kitkóm, yoyon ani na Elisabet in bach'u nin cháp an T'okat Ejattaláb.

⁴²Ani kawidh t'ajat tin ulu enché':

—Na Dios ti lábt'ajámál más ké xi ejtal an mímlábsik ani in lábt'ajámál an chakam xa kitkóm.

⁴³¿Jita' u éy naná' abal ka tsích ti kin álna' nin nána' nu Ajátik? ⁴⁴Pos tam tu ach'piyk'i na chapnédhomtal, an chakam xi k'wajat u kitkóm, yoyon k'al i kulbéxnich. ⁴⁵K'ijidh t'ajat abal a bela' xowa' i utsan, pos ne'ech ka t'ájan jelt xan ti utsámál an Ok'óxláb.

⁴⁶In ulu tám enché' na María:

Naná' u k'ak'nál an Ok'óxláb

⁴⁷ani nu ejattal u k'ijidhmél k'al na Dios nu Lo'óxil.

⁴⁸Abal na Dios in chu'u ke naná' ja'ich jun in ch'ojontál jolíbal ani xo', ejtal an atiklábsik xi ne'ech ka wa'chin teché' ti k'ay'lá, ne'ech kin ulutsik ke naná' in lábt'ajadh.

⁴⁹Pos na Dios xi ejtal in ejtowel kin t'aja', tin t'ajtsámál yán xowa' pakdha'. Jajá', t'okat Ja' t'ajat.

⁵⁰Na Dios ech'ek'i ne'ech kin kó'ontsi ti yajnantsixtaláb ejtal xita' k'al tu k'ak'náb.

⁵¹Yán xata' pakdha' in t'ajámál k'al nin cháp;

in pakwtsámal tin chalab xin
t'ek'álsik tinbá' abal yab
kin ejto kin t'aja' xowa' in
chalpayámal.

⁵² In wék'ontsámal tin awiltal an
pakdha' tak'ix
ani in t'ek'bámal xi yabtsik in
t'ek'ál tinbá'.

⁵³ Xu k'a'ílsik, in pidhámal kin
kó'oy xowa'kich xi alwa'
ani xi tumínladhtsik, in ajámal
ka k'ale mapats k'ubak.

⁵⁴ In tolmiyámal nin t'ójontsixil, xi
ja'ich an israelitatsik
ani yab in uk'tsámal kin
kó'ontsi ti yajnantsixtaláb;

⁵⁵ anchan' tin utsámal ni weje'
pakélil

Abraham ani ejtal nin
kidhtaltsik abal malilíl i k'ij.

⁵⁶ Na María k'wajay taja' k'al na
Elisabet óx a ích' xóna' ani más
tayíl witsích tám juní tin k'imá'.

Tam ti wa'chin ti chakam na Juan xu Pujax

⁵⁷ Tam tin bajúch an k'ij xowk'i
na Elisabet ti ne'ech kin wa'chiy an
chakam, in wa'chiy jun i chakam
kwitól. ⁵⁸ Nin at k'imádhtsik ani
nin ja'úbsik, kulbé t'ajat tam tin
ach'a'tsik ke na Elisabet kó'ontsidh
t'ajat ti yajnantsixtaláb k'al an
Ok'óxláb. ⁵⁹ Tam tin kidhbay waxik
a k'ítsá ti wa'chinék an chakam, in
júna'tsik abal ka k'wajbantsat ti
exól bin t'u'úl jelt xan ti usnék kin
t'aja' na Abraham. U le'nábwi'ik
ka bijyat ta Sakarías jelti nin táta',
⁶⁰ por nin nána' in ulu enché':
—Yaba'. Ko'ol ka bijyat ta Juan.

⁶¹ Tók'oyat tám enché':

—¿Jant'ók'i? Yab wa'ach ni jun
xita' a kidhtal xi anchan' in bij.

⁶² Konyat tám k'al i k'ubaklekk'i
nin táta' an chakam abal ka
cho'óbná xowa' bijláb in lé' kin
chu'u ka k'wajbantsat nin chakámil.

⁶³ Nin táta' an chakam, in konoy
jun i okcha' ani in dhutsa' taja'
enché': “Jajá' ne'ech ka bijyat ta
Juan.” Ani ejtaltsik laban. ⁶⁴ Támk'i
jachan', in ejtóch tám juní ti káw na
Sakarías ani tujeý kin pubédhantsi
tin bij na Dios. ⁶⁵ Ejtal nin at
k'imádhtsik laban tam tin chu'u
jeché' ani putálk'i ba jachan' an
ch'enadh chabál xi Judea, u t'ilnal
xowa' támnek.

⁶⁶ Ejtal xin ach'álsik jeché' u
chalpaxtsik ani u kónóxtsik jún ani
jún enché':

—¿Jant'éy awil ne'ech kin t'aja'
jachan' an chakam kwitól tam ka
pubey?

Pos jeché' an chakam kwitól,
tsubax lejtal ti teykómte k'al in
cháp an Ok'óxláb.

Nin Ajatlábil na Sakarías

⁶⁷ Na Sakarías, nin táta' an
chakam, teykómte k'al nin cháp
an T'okat Ejattaláb, ijtsin kin ulu
enché':

⁶⁸ Ki k'ak'na' an Ok'óxláb, nin
Diosil na Israel, abal tsi'nek
teché' ba nin bitsówil abal ti
ku lo'o.

⁶⁹ Tu pidhámal jun i pulek Lo'óxil,
xi tál bin kidhtal na Dabid,
nin t'ójontsixil.

⁷⁰ Anchan' tin ulúmal k'al nin
t'okat t'iltsixiltsik asta ti
weje'.

71 In ulúmal ke ne'ech ti ku lo'o
k'al xi tu péjeyal ani k'al xi
tu at'ál,
72 ke ne'ech kin yajnantsi ni weje'
pakéiltsik
ani ke yab ne'ech kin uk'tsi nin
t'okat lejkintalábil.
73 Jeché' ja'ich xowa' na Dios in
lej tsubax utsámal ni weje'
pakélil Abraham:
74 ke ne'ech ti ku lo'o k'al xi
tu péjeyaltsik abal ki
t'ójonsích k'al ni jun i jík'ib
75 ani ku k'wajay lujat ani t'okat
tin tamét Jajá', tsudhey ka
tsudhey putál i k'ij asta xon
talat tu ejat.
76 Ani tatá' teye, chakam, ne'ech
ki bijyat tin t'íltsíxil a Dios
xi púlek t'ajat, pos ne'ech ki
okxin ka t'ojointsi tin bélil
an Ajátikláb
77 abal kin pidha' kin cho'óbna'
nin bitsówil ke nin
walastalábiltsik ne'ech ka
pakwantsat ani anchan'
ne'ech kin bach'úchtsik an
lo'eltaláb.
78 Kom tu k'anidhál ani tu
yajnantsal ni Diosil,
ne'ech ti ku abtsi jun xita' xi tú'
walk'i' abal ti ku tolmiy.
Jajá' in junwal jelt in tajáx
jun i ít k'ij xin wék'oyal i
jik'waxtaláb.
79 Jajá' ne'ech kin tajbay xi
xe'echtsik ban jik'waxtaláb,
xi ne'echtsikwi'ik ban
k'ibeltaláb tam ka chemech
ani ne'ech ti ku tajbantsi ku
beley ban bél xi k'ijidh.
80 An chakam kwitól u pubel
ani nin ejattal más u chapni'bél,

k'wajay ban chabál xon ti yab
k'wajtsidh asta tam tin bajaw an k'ij
kin pidhna' tinbá' ka exlá k'al an
atíklábtsik xi Israel.

Xan ti wa'chin ti chakam na Jesús

(Mt. 1:18-25)

2 Tam ti jachan' i k'ij, an
lej pulek tak'ix xu bijyáb
ta Awgusto in ulu abal ka ajyat
putálk'i ejtal an atíklábtsik. ²Jeché'
an jidhtal ajumtaláb, t'ajan tam ti
na Sirenio k'wajat ti pulek awíltaláb
ban chabál xi Siria. ³Ejtaltsik ko'ol
ka witsiy bin bitsówil abal ka ájin
taja'. ⁴Jaxtám, na José kale Nasaret,
an bitsow xi k'wajat Galilea ani
k'ale ban chabál xi Judea ban
bitsow xu bijyáb Belén xon tu
chakam an pulek tak'ix Dabid,
kom na José u kidhtaláb k'al na
Dabid. ⁵K'ale Belén abal ka ájin taja'
junax k'al na María, xi konodhich
tin ko'ol abal ka tomkin k'ál ani
k'wajatich k'ó'odh. ⁶Lejat k'wajattsik
Belén, in bajaw xowk'i na María
ti ne'ech kin wa'chiy an chakam.
⁷Taja' tin wa'chiy nin jidhtal
chakámil, in dhantsiy, in boliy k'al
i k'udhk'um ani in kwachba' xon tu
mujtsinal tin k'apwál an ko'néltsik,
pos yab in ela'tsik ejtidh xon ti ka
koyóch ba jachan' an atá xon tu
koyná.

**An t'okat abatwáletsik ani
an belkol ko'néltsik**

⁸K'unat Belén, ta' ti k'wajat cháb
óx i belkol ko'néltsik xin beletnál
nin ko'wálsik tam akal. ⁹Jun
jik'towále tin chu'utsik jun in t'okat
abatwálejil an Ok'óxláb, nin labidh
t'okát an Ok'óxláb tajk'an malilíl

xon ti k'wajattsik ani jik'eytsik t'ajat. ¹⁰Por utsantsik enché' k'al an t'okat abatwále:

—Yab ki jik'eytsik, pos tu tsi'dhantsaltsik jun i alwa' t'ilab ani yán ne'ech ka kulbé k'al jeché' tin kwenta: ¹¹ke xo' wa'chinich ti chakam bin bitsówil na Dabid jun i Lo'ox abal tatá'tsik, ja'ich na Kristo an Ajátikláb. ¹²Ti exól, ne'ech ka ela'tsik an chakam dhantsidh, bolilidh k'al i k'udhk'um ani kwachat xon tu mujtsinal tin k'apwál an ko'nélsik.

¹³Támk'i jachan', xalk'an tin wál an t'okat abatwále yán i t'okat abatwáletsik xi tál walk'i', in pubédhantsaltsik tin bij na Dios ani in ulaltsik enché':

¹⁴iKin kó'oy an labidh t'okattaláb na Dios tú' walk'i' ani ban chabál, kin kó'oy an k'ijidhtaláb an iniktsik xu k'anidhábtsik k'al na Dios!

¹⁵Tam ti an t'okat abatwáletsik k'adhíchtsik juní walk'i', an belkol ko'nélsik tuje y ti útsáx jún ani jún enché':

—Pos wana pé asta Belén abal ki chu'u jeché' xowa' támnék, xi tu óltsích an Ok'óxláb.

¹⁶K'aletsik jik'at ani in ela' na María ani na José ani an chakam xi ta' ti kwachat xon tu mujtsinal tin k'apwál an ko'nélsik. ¹⁷Tam tin chu'utsik, in t'ila'tsik xant'éy usnéktsik k'al an t'okat abatwále k'al tin kwenta jeché' an chakam. ¹⁸Ejtal xi k'ál ti ach'an xowa' in ultsik, labantsik k'al xowa' in ach'a'. ¹⁹Por na María in chalpóm tokot tin itsích ejtal jeché'. ²⁰Más tayíl, an belkol

ko'nélsik k'aléchtsik tám, por in pubédhantsal ani in k'ak'nantsal tin bij na Dios k'al tin kwenta xowa' in ach'a'tsik ani in chu'utsik, abal anchan' ti támnék jelt xan ti usnéktsik.

Na Jesús júná ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios

²¹Tam ti kidhey waxik a k'ítsá ti wa'chinék an chakam, t'ajtsin ti exól bin t'u'úl jelt xan ti usnék na Abraham ani bijyat ta Jesús. Jachan' an bijláb, ja'ich xi usnék na María k'al an t'okat abatwále tam ti jajá' yabél kó'odh.

²²Tam ti kidhey an k'ij xowk'i jajá'tsik yejat kin t'oko tinbá' jelt xan tin ulal nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, in júna'tsik an chakam ban bitsow Jerusalén abal kin utu ban Ok'óxláb. ²³In t'aja'tsik anchan' kom bin tak'ixtal an Ok'óxláb k'wajat dhutsadh enché': “Ejtal an ts'itsik kwitól xi jidhtal ka wa'chin ti chakam, yejat ka pidhná abal an Ok'óxláb.” ²⁴K'alneksik jeye abal kin pikba' cháb i bók' o cháb i ts'itsik kuku' jelt xan tin ulal nin tak'ixtal an Ok'óxláb.

²⁵Tam ti jachan' i k'ij, ta' ti k'wajat Jerusalén jun i inik xu bijyáb Simeón. Jajá' ja'ich jun i lujat inik xin k'ak'nál na Dios ani in aytsím jeye ka lo'wat an israelitatsik. Jajá' teykómte t'ajat k'al an T'okat Ejattaláb ²⁶ani usnék k'al an T'okat Ejattaláb abal yab ne'ech ka chemech max yab kin chu'u ok'ox an Kristo xi ne'ech ka aban k'al an Ok'óxláb. ²⁷Jeché' na Simeón k'ale ban pulek atá xon

tu k'ak'náb na Dios ijtsidh k'al an T'okat Ejattaláb. Tam ti na Jesús juná k'al nin táta'tsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios abal ka t'ajtsin xan tin ulal an tak'ixtaláb ke yejat ka t'ajtsin, ²⁸na Simeón in muluk'na' an chakam ani in pubédhantsi tin bij na Dios enché':

²⁹Ok'óxláb, awilich ti kin walka' kin chemech tsububudh u itsích

abal a t'aja'ich jelt xan ta utsámal na t'ójontsixel.

³⁰Pos xo' u chu'úch k'al naná' t'ajat u wal an Lo'ox

³¹xa k'wajbámal tin tamét ejtal an atiklábtsik.

³²Jajá' ja'ich jelti an tajaxtaláb xi ne'ech kin tajbay ejtalk'i an bitsowtsik xi yab u israelitatsik ani ne'ech kin pidha' ti labidh t'okattaláb an israelitatsik.

³³Nin táta' ani nin nána' na Jesús labantsik k'al xowa' in ach'ál in ulal na Simeón k'al tin kwenta an chakam. ³⁴Lábt'ajantsik k'al na Simeón ani utsan enché' na María nin nána' na Jesús:

—Ka ach'a', jeché' an chakam k'wajbá abal kin t'aja' ke yán i israelitatsik ka k'ale ban k'ibeltaláb o ka lo'eytsik. Jajá' ja'ich jun i exól xi ne'ech ka pojká k'al yán xita'.

³⁵Anchan' ne'ech ka cho'óbná xowa' in chalpayal jun xita' tin itsích. Por abal tatá', ejtal jeché' ne'ech kin junu jelti max exom ta t'idhbantsáb ta ejattal k'al jun i machét.

³⁶Tá' jeye ti k'wajat jun i mímláb púlekich t'ajat xu t'iltsix jeye, jajá' in bij ta Ana ani u chakámláb k'al na Fanuel, xu kidhtaláb k'al na Aser.

Jeché' an mímláb, tsidhan t'ajat ti tomkinék ani tokot búk i tamub k'wajay k'al nin tomkíl. ³⁷Jajá' ja'ich xo' jun i chemtsidh mímláb xin ko'olich che' inik k'al ché' i tamub ti kwetém. Ech'ek'i k'wajat ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, akal i k'ij in t'ójontsal an Ok'óxláb k'al i k'ílixnich ani k'al i óláb. ³⁸Na Ana ulich jeye támk'i jachan', in tuju kin pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios ani kin t'iltsi an atiklábtsik k'al tin kwenta jachan' an chakam xu bijyáb ta Jesús. Jachan' an atiklábtsik xu k'wajíl Jerusalén, ja'ich xin aytsím ka lo'wat abal yabich más ka kó'yattsik tak'nél k'al i k'e'et bitsow.

Tam ti witsíchtsik juní Nasaret

³⁹Tam ti na José ani na María in t'aja'ichtsik ejtal xowa' in ulal nin tak'ixtal an Ok'óxláb, witsiytsik Nasaret, an bitsow xu tak'nal ban chabál xi Galilea. ⁴⁰Tsudhél u tajk'anal an chakam u pubel, u likel ani más u chalpadhmél. Ani ech'ek'i in bach'wal nin alwa'tal na Dios.

Xowa' in t'aja' tam ti chipíl na Jesús ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios

⁴¹Tamub ti tamub nin táta'tsik na Jesús u k'alel Jerusalén abal kin ajíbnal an paskwa, an ajib xin ajíbnal an judíotsik. ⁴²Tam ti na Jesús in kidhbay lajucháb i tamub, k'aletsik ejtal ti éb Jerusalén, jelt xan tin ujnámalichtsik in t'ajál tam kin bajaw an ajib. ⁴³Tam ti ok'onich an ajib, kaletsik tám abal ka witsích tin k'imá', por na Jesús jilk'onék Jerusalén ani nin táta'tsik yab in

cho'ób max Jajá' jilk'onék taja'.

⁴⁴Jajá'tsik in chalpay ke na Jesús ta' jeye ti tál bin yaníl an atiklábtsik ani anchan' ti beleysik putál a k'ítsá; por tam ti alyat na Jesús bin kidhtaltsik ani bin exlowátsik, yab elan. ⁴⁵Kom yab elan, witsiytsik tám Jerusalén nin táta'tsik abal kin aliy taja'.

⁴⁶Xe'chintsik kin aliy ani tin óxláb a k'ítsá in ela' ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios. Taja' ti buxúl junax k'al an ok'tsixsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. In och'ówiyal xant'éy in t'iláltsik ani in konyal ka wiltsin xowa' Jajá' in lé' kin exbay. ⁴⁷Ejtaltsik xin ach'ál u labnal abal in chu'tal chalpadh t'ajat na Jesús ani abal in tók'oyal jeye alwa' xowa' u konyáb k'al jajá'tsik. ⁴⁸Tam ti chu'tat k'al nin táta'tsik, labantsik ani utsan enché' k'al nin nána':

—Chakam, ¿jant'ók'i tu t'ajtsámal anchan'? Na táta' ani naná' neye u k'wajinekich t'ajat tu álim ani tu chalpay abal i k'ibchonék.

⁴⁹Tók'oyat tám enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'ók'i tin ayaltsik? ¿Yabxe' a cho'óbsik ke yejat kin k'wajay teché' abal ku t'aja' xowa' in jilám ka t'ajan nu Táta'?

⁵⁰Por nin táta'tsik yab in exbay xant'ók'i ti tók'oyattsik anchan'.

⁵¹Junaxich tám ti witsiy ban bitsow Nasaret. Taja' ti k'wajay ani in t'ajál ejtal xowa' u usnal k'al jajá'tsik. Ani nin nána' ech'ek'i in chalpóm tin itsích ejtal xowa' támun. ⁵²Na Jesús ne'ech u pubel ani más u chalpadhmél, in t'ajál

ejtal xowa' alwa' tin tamét na Dios ani tin tamét an atiklábtsik.

Na Juan xu pujax u t'iltsix ban chabál xon ti yab k'wajtsidh

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3 Tam ti lajubó'ich i tamub ti tak'ix an lej pulek tak'ix Tiberio, na Ponsio Pilato u pulek awiltaláb ban chabál xi Judea. Na Erodes u pulek awiltaláb ban chabál xi Galilea, nin kidháb xin bij ta Felipe, u tak'ix ban chabál xi Iturea ani xi Trakonite. Na Lisantias, u pulek awiltaláb ban chabál xi Abilinia. ²Na Anás ani na Kayfás, ja'ich nu ok'lek pále'tsik. Tam ti jachan' i k'ij, na Dios in tawna' na Juan ban chabál xon ti yab k'wajtsidh. Jeché' na Juan, ja'ich xu chakámláb k'al na Sakarías, ³wat'ey putálk'i an kwentsaltsik xi k'unat ban walja' Jordán, in utsál an atiklábtsik ke yejatich kin jila'tsik ti walablom ani ka pujanichtsik abal ka pakwlintsat an tin walastalábilsik. ⁴Jeché' támun anchan' abal ka t'ajan jelt xan tin jilámal dhutsadh an t'iltsix Isaías enché':

Ach'at in káwintal jun xita' ban chabál xon ti yab k'wajtsidh ani xu káw, in ulal kawidh enché':

“Ka t'ojojontsíchtsik tin bélil an Ajátikláb;

ka júna'lichtsik jun i xe'chintaláb alwa' abal anchan', ki k'wajáchtsik t'ojojodh tam ka tsích an Ajátikláb.

⁵An chabál xi jok'itsik ne'ech ka ts'utsiyat,

ejtal an pakdha' ch'én ani an ts'itsik ch'én ne'ech ka lujkuwat,
 an bél xi k'uch'utsik ne'ech ka lujkuwat
 ani an bél xi jók'máx ne'ech ka lejkiyat.

⁶ K'al ejtal an atiklábtsik xi k'wajat ban k'ay'lá ti ne'ech ka chu'tat an lo'eltaláb xin pidhnál na Dios."

⁷ Tam ti an atiklábtsik u ulel abal ka pujabat k'al na Juan, u usnaltsik enché' k'al na Juan:

—i Tatá'tsik a junwal jelti chan! Abal a lé'tsik ka jek'a' k'al i pujaxtaláb nin chákub na Dios xi exomich ti k'unel. ⁸ Ki k'wajáchtsik alwa' abal ka xalk'an ke tsubax lejtal ta jila'ichtsik ta walablom ani yab ka chalpaytsik ta ejattal ke ne'ech ki lo'eytsik abalk'i i kidhtalábtsik k'al na Abraham; pos tu utsátsik ke na Dios ne'ech kin ejto kin káldha' in chakámiltsik a Abraham asta ba jeché' an t'ujubtsik. ⁹ Anchan' jelt xan ti jun i inik in kwajlál ani in tsikál jun i te' xi yab xata' ti alwa', anchan' jeye ti ne'ech kin t'aja' na Dios k'unat i k'ij k'al an iniktsik xi yab alwa'.

¹⁰ Konyat tám enché' k'al an atiklábtsik:

—¿Jant'éy yejat ki t'aja'?

¹¹ Tók'oyattsik enché' k'al na Juan: —Xita' in ko'ol cháb in xekét, yejat kin pidha' jún xi yab in ko'ol ani xita' in ko'ol i k'apné, yejat jeye kin pidha' xi yab in ko'ol.

¹² Ulich jeye cháb óx i bach'k'ul jalbixtaláb xin lé' ka pujabat ani konyat enché' na Juan k'al jajá'tsik: —Ok'tsiox, ¿jant'éy yejat ki t'aja'?

¹³ Tók'oyattsik enché' k'al na Juan: —Yab ka konoy wat'ats an jalbixtaláb, tokotk'i xowa' in ulal an awiltalábtsik.

¹⁴ Konyat jeye k'al cháb óx i soldadotsik enché': —Ani wawá', ¿jant'éy yejat ki t'aja'?

Tók'oyattsik enché' k'al na Juan: —Yab ka k'ántsitsik xata' ni jun xita', nibal ka ani' ólna' ni jun xita' xi yab in walám ani ki kulbétsik k'al xowa' a átál.

¹⁵ Ejtal an atiklábtsik k'wajat in aytsím an Kristo xi bijidh ne'ech ka tsích ani in chalpayaltsik max na Juan ja'chich an Kristo; ¹⁶ por utsantsik ejtal enché' k'al na Juan: —Naná' tu pujoyaltsik k'al i ja', por ta' tál jun xita' xi más in ko'ol i awiltaláb ké naná'; naná' nibal ela' xata' u éy abal ku wiltsi tin wik'áb nin pajab. Jajá' ne'ech ti ki pujoyaltsik k'al an T'okat Ejattaláb ani k'al i k'amal. ¹⁷ In teykóm an pala abal kin jutsuy an trigo ani abal kin wixk'intsích an ti amúl. Ne'ech kin junku an trigo bin wilté'il, por an amúl ne'ech kin tsika' ban k'amal xi yab jayk'i u tepel.

¹⁸ Enché' ani yán más xan ti, na Juan in tak'yal ani in t'iltsal an ti alwa' t'ilab an atiklábtsik. ¹⁹ In k'wiya' jeye an pulek awiltaláb Erodes abal in t'ajámal tin tomtal na Erodías, nin tomtal nin kidháb Felipe ani k'al tin kwenta jeye xowa' yab alwa' in t'ajámal. ²⁰ Por na Erodes yab in t'aja' ti k'ij xowa' utsan k'al an Juan, más tokot in óntsi kin t'aja' xowa' yab alwa': in baliy na Juan ban wik'axte'.

Tam ti pujiyat na Jesús

(Mt. 3:13-17; Mk. 1:9-11)

²¹Jun i k'ij, tam ti na Juan bél k'wajati ti pújal an ti atiklábsik, pujiyat jeye na Jesús. Lejat na Jesús k'wajati ti ól, jak'pin an walk'i', ²²pa'ay an T'okat Ejattaláb ani buxkan tin éb Jajá'. Tejwa' t'ajat ti pa'ay jelti jun i kuku' ani ach'atmé jun i káwintaláb t'ú' walk'i', xu káw in ulu enché':

—Tatá' tu Chakámil ani tu k'anidhál t'ajat. In kulbél t'ajat k'al Tatá'.

Nin weje' pakéiltsik na Jesukristo

(Mt. 1:1-17)

²³In ko'ol xóna' jun inik láju i tamub tam ti na Jesús in tuju nin t'ojlábil. An atiklábsik in chalpayal ke na Jesús u chakámláb k'al na José. Na José u chakámláb k'al na Elí, ²⁴na Elí u chakámláb k'al na Matat, na Matat u chakámláb k'al na Lebí, na Lebí u chakámláb k'al na Melki, na Melki u chakámláb k'al na Jana, na Jana u chakámláb k'al na José, ²⁵na José u chakámláb k'al na Matatías, na Matatías u chakámláb k'al na Amós, na Amós u chakámláb k'al na Naúm, na Naúm u chakámláb k'al na Esli, na Esli, u chakámláb k'al na Nagai, ²⁶na Nagai u chakámláb k'al na Mát, na Mát u chakámláb k'al na Matatías, na Matatías u chakámláb k'al na Semei, na Semei u chakámláb k'al na José, na José u chakámláb k'al na Judá, ²⁷na Judá u chakámláb k'al na Joana, na Joana u chakámláb k'al na Resa, na Resa u chakámláb

k'al na Sorobabel, na Sorobabel u chakámláb k'al na Salatiel, na Salatiel u chakámláb k'al na Neri, ²⁸na Neri u chakámláb k'al na Melki, na Melki u chakámláb k'al na Adi, na Adi u chakámláb k'al na Kosam, na Kosam u chakámláb k'al na Elmodam, na Elmodam u chakámláb k'al na Er, ²⁹na Er u chakámláb k'al na Josué, na Josué u chakámláb k'al na Elieser, na Elieser u chakámláb k'al na Jorim, na Jorim u chakámláb k'al na Matat, ³⁰na Matat u chakámláb k'al na Lebí, na Lebí u chakámláb k'al na Simeón, na Simeón u chakámláb k'al na Judá, na Judá u chakámláb k'al na José, na José u chakámláb k'al na Jonán, na Jonán u chakámláb k'al na Eliakim, ³¹na Eliakim u chakámláb k'al na Melea, na Melea u chakámláb k'al na Mainán, na Mainán u chakámláb k'al na Matata, na Matata u chakámláb k'al na Natán, ³²na Natán u chakámláb k'al na Dabid, na Dabid u chakámláb k'al na Isaí, na Isaí u chakámláb k'al na Obed, na Obed u chakámláb k'al na Bós, na Bós u chakámláb k'al na Salmón, na Salmón u chakámláb k'al na Násón, ³³na Násón u chakámláb k'al na Aminadab, na Aminadab u chakámláb k'al na Aram, na Aram u chakámláb k'al na Esrom, na Esrom u chakámláb k'al na Fares, na Fares u chakámláb k'al na Judá, ³⁴na Judá u chakámláb k'al na Jakob, na Jakob u chakámláb k'al na Isák, na Isák u chakámláb k'al na Abraham, na Abraham u chakámláb k'al na Taré, na Taré u chakámláb k'al na Nakor, ³⁵na Nakor u chakámláb k'al

na Serug, na Serug u chakámláb k'al na Ragaw, na Ragaw u chakámláb k'al na Peleg, na Peleg u chakámláb k'al na Eber, na Eber u chakámláb k'al na Sala, ³⁶na Sala u chakámláb k'al na Kainán, na Kainán u chakámláb k'al na Arfaksad, na Arfaksad u chakámláb k'al na Sem, na Sem u chakámláb k'al na Noé, na Noé u chakámláb k'al na Lamek, ³⁷na Lamek u chakámláb k'al na Matusalén, na Matusalén u chakámláb k'al na Enok, na Enok u chakámláb k'al na Jared, na Jared u chakámláb k'al na Málalél, na Málalél u chakámláb k'al na Kainán, ³⁸na Kainán u chakámláb k'al na Enós, na Enós u chakámláb k'al na Set, na Set u chakámláb k'al na Adán ani na Adán t'ajadh k'al na Dios.

Taktamiyat na Jesús k'al an lej at'ax

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

4 Na Jesús, teykómte k'al in cháp an T'okat Ejattaláb, kale ban walja' Jordán ani júná k'al an T'okat Ejattaláb ban chabál xon ti yab k'wajtsidh. ²K'wajay taja' chab inik a k'ítsá ani taktamiyat k'al an lej at'ax. Yab k'apúch tin nakíl jachan' an k'ij ani tayíl k'a'ay. ³Utsan tám enché' k'al an lej at'ax: —Max tsubax lejtal i Chakámláb k'al a Dios, ka utsa' jeché' an t'ujub ka wenk'on ti k'apné. ⁴Tók'oyat enché' k'al na Jesús: —An T'okat Dhuslab in ulal enché': “Yab tokotk'i k'al i k'apné ti ejat an inik, ejat jeye k'al ejtal xowa' na Dios in ulal.” ⁵Júná tám k'al an lej at'ax ba jun i t'ek'at ch'én ani xalk'antsat junwék'i

ejtal an ti chabálsik xi k'wajat tak'nél k'al an pakdha' tak'ix. ⁶Ani utsan enché' k'al an lej at'ax: —Ne'ech tu pidha' ti awiltaláb ka tak'iy ejtal jeché' an chabálsik ani abal ka dhabalna' jeye nin pubíl. Pos ejtal jeché', naná' in pidhnék ani ne'ech ku ejto ku pidha' xita' ku le'na'. ⁷Max ki tudhlan abal ti kin k'ak'na', ejtal jeché' Tatá' ne'ech ka dhabalna'. ⁸Por tók'oyat enché' k'al na Jesús: —Lej at'ax, ki wék'on teché' tu tamét, pos an T'okat Dhuslab in ulal enché': “Ka k'ak'na' an Ok'óxláb na Diosil ani Jajá'k'i ka t'ójontsal.” ⁹Tayíl, júna' na Jesús k'al an lej at'ax ban bitsow xi Jerusalén, k'adhbá bin éb an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani utsan enché': —Max tsubax lejtal i Chakámláb k'al a Dios, ka pet'na' tabá' abal cha'at, ¹⁰pos an T'okat Dhuslab in ulal enché':

Na Dios ne'ech kin aba' nin t'okat abatwálejiltsik abal ti ki beletna'.

¹¹Ne'ech ti ki bach'u abal yab ka cha'aw na akan k'al ni jun i t'ujub.

¹²Tók'oyat enché' k'al na Jesús: —In ulal jeye enché' an T'okat Dhuslab: “Yab ka taktamiy an Ok'óxláb na Diosil.”

¹³Tam ti an lej at'ax yabich más in ela' xan ti kin taktamiy na Jesús, in jila'ich tám wé' i k'ij.

Na Jesús in tujúch Galilea nin t'ojlábil

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴Na Jesús witsiy Galilea teykómte k'al in cháp an T'okat Ejattaláb ani u t'ilnal Jajá' putálk'i ban chabál xi taja' k'unat. ¹⁵U

k'wajíl ti ok'tsix ban atátsik xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani k'al ejtalk'i tu k'ak'náb.

**Tam ti na Jesús k'wajat ban bitsow
xi Nasaret**

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶K'ale tám Nasaret na Jesús, an bitsow xon ti Jajá' pubenek. Tam tin bajaw nin k'ítsájil an koyóxnich, ochich ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb jelt xan tin ujnámalich in t'ajál ech'ek'i ani kubey abal kin ajay an T'okat Dhuslab. ¹⁷Pidhan tám kin ajay an dhutsadh úw xin jilám an t'ílsix Isaías, tam tin wila', in ela' xon ti k'wajat dhutsadh enché':

¹⁸Nin T'okat Ejattal an Ok'óxláb k'wajat k'al Naná',
pos tin takwyámal abal ku óltsi an ti alwa' t'ilab an ch'ojontálsik,
tin abámal abal ku k'ijidhmédha' xu t'e'pinaltsik,
abal ku t'íltsi xi k'wajat ti wik'nélsik, ke walkanichtsik,
abal ku chu'xindha' xu jok'oltsik,
abal ku lo'o xu at'ax t'ajtsinaltsik

¹⁹ani abal ku t'ila' ke in bajúch xowk'i an Ok'óxláb ne'ech ti ku xalk'antsi an tin alwa'tal.

²⁰Tam ti ok'on kin ajay, in t'uliy an úw, in witsbantsi xu tolmix ba jachan' an atá ani buxkan, por in óntsal ti telnal k'al ejtal xi taja' ti k'wajattsik. ²¹In tuju tám ti káw ani in ulu enché':

—Xo' exomich ti t'ajnal ta tamétsik jelt xan tin ulal jeché' an T'okat Dhuslab.

²²K'al ejtalsik tu t'ilnal alwa' na Jesús ani u labnaltsik k'al an labidh t'ilabtsik xi Jajá' in ulal. U kónóxtsik enché':

—¿Yabxe' ja'lich jeché' nin chakáamil na José?

²³Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—Naná' u cho'ób alwa' ke ne'ech ti kin utsa'tsik jeché' an t'ilab: “Ílálíx, ka iláliy tabá!” Ne'ech jeye ti kin utsa'tsik: “Xowa' i ach'ámal a t'ajám tú' Kapernaúm, ka t'aja' jeye teché' ba chabáلیل.”

²⁴In óntsi tám ti káw ani in ulu enché':

—Tsubax tu utsálsik ke ni jun i t'ílsix u bach'wáb alwa' bin chabáلیل. ²⁵Tsubax tu utsálsik ke yán i chemtsidh mímláb ta' ti k'wajat ban chabál xi Israel tam ti xe'chin an t'ílsix Elías. Tam ti yab ulich i áb óx i tamub k'al ch'ejel ani wa'chin i pulek k'a'ínab tin pubíl jachan' an chabál; ²⁶por na Elías yab aban k'al na Dios ba ni jun i chemtsidh mímlábtik xu k'wajíl Israel, tokot aban ba jun i chemtsidh mímláb xu k'wajíl Sarepta, k'unat ban bitsow xi Sidón. ²⁷Aníl jeye, yán ta' ti k'wajat Israel xu ya'ultsik k'al an k'wajat at'ax t'ít' tam ti xe'chin an t'ílsix Eliseo, por yab jeldhá ni jun xita' xi jajá'tsik, tokot jeldhá na Námán xu k'wajíl ban chabál xi Siria.

²⁸Tam tin ach'a'tsik ejtal jeché', ejtalsik xi ta' ti k'wajat ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb chakuytsik t'ajat. ²⁹Ch'akaytsik ani in káldha' na Jesús ba jachan' an bitsow ani júná tám bin éb an ch'én xon ti k'wajat jachan' an bitsow abal ka nixk'á taja'.

³⁰Por na Jesús wat'ey junax ch'ejel xon ti jajá'tsik k'wajat ani k'ale.

Jun i inik xi ochadh k'al i at'ax ejattaláb

(Mr. 1:21-28)

³¹K'ale tám na Jesús Kapernaúm, jun i bitsow xu tak'nal Galilea ani taja' ti k'wajay in ok'tsal an atiklábtsik tam in bajwal in k'ítsajil an koyóxnich.

³²Ejtal u labnaltsik t'ajat xan tu ok'tsinaltsik, abal in chu'taltsik ke na Jesús u káw k'al yantam i awitaláb.

³³Ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb, ta' ti k'wajat jun i inik xi ochadh k'al jun i at'ax ejattaláb ani dhájaxin kawidh enché':

³⁴—iTi ku jila'! ¿Jant'éy a lé' k'al wawá', Jesús xi Nasaret? ¿I tsi'nek abal ti ku k'íbdha'? Naná' tu exlál ani u cho'ób ke Tatá' i T'okat Chakámláb k'al a Dios.

³⁵K'wiyán tám enché' an at'ax ejattaláb k'al na Jesús:

—iKi chamk'an ani ki kale ba jeché' an inik!

Kwajlá tám chabál an inik k'al an at'ax ejattaláb tin tamét ejtal jajá'tsik, kale ani yab xata' ti t'ajtsin jachan' an inik. ³⁶Ejtal jik'ey ani u útsáxtsik jún ani jún enché':

—¿Jant'om káwintaláb awil jeché'? iJeché' an inik in utsál an at'ax ejattalábtsik k'al yantam i awitaláb ani i chápláb abal ka kale ani u kale!

³⁷Putálk'i jachan' an chabál ti cho'óbná xowa' in t'ajál na Jesús.

Na Jesús in jeldhantsi tin mím na Simón Pedro

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸Kale tám na Jesús ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani k'ale

bin k'imá' na Simón. Nin mím na Simón ta' ti k'wajat u ya'ul k'al i k'ak'lách ani pakabédhá na Jesús abal kin jeldha'. ³⁹Kutpan tám na Jesús xon ti k'wajat an ya'ul, in utsa' an k'ak'lách abal ka wék'on ani támk'i ti wék'on. Ch'akay tám an mímláb ani tujey ti t'ójontsáb k'al an mímláb na Jesús ani nin juniktsik.

Na Jesús in jeldha' yán i ya'ultsik

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰Tam ti ochichich na k'ítsá, ejtal xin ko'ol i ya'ultsik xu ya'ul k'al xowa'kich i yaw'lách, in tsi'dha' ba na Jesús. Jajá' juntsik ti juntsik tin puntsi tin k'ubak an ya'ultsik ani anchan' tin jeldha'tsik. ⁴¹Aníl jeye, yán i ya'ultsik in káldhantsi ti at'ax ejattalábtsik; tam u kalel, u dhajnaltsik chapik ani in ulaltsik enché':

—Tatá' i Chakámláb k'al a Dios.

Por na Jesús in k'wiya' an at'ax ejattalábtsik ani yab más in walka' ti t'ilomtsik, abal cho'óbte k'al an at'ax ejattalábtsik ke Jajá'ich nu Kristo.

Na Jesús xe'chin kin t'ila' an alwa' t'ilab ban chabál xi Galilea

(Mr. 1:35-39)

⁴²Tam ti tsudhey, na Jesús kale ban bitsow ani k'ale ba jun i chabál xon ti yab k'wajtsidh. Por alyat k'al an atiklábtsik ani ulichtsik asta xon ti Jajá' k'wajat. U le'náb ka kubdhá abal yab ka k'ale, ⁴³por utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Ko'ol jeye kin k'ale ku t'iltsitsik an ti alwa' t'ilab an atiklábtsik xu k'wajíl ba k'e'et an bitsowtsik abal

ka tak'yatichtsik k'al na Dios, pos ja'lich tin abnék.

⁴⁴Anchan' ti xe'chin na Jesús ti t'íltsix Galilea, putálk'i ban atátsik xon tu t'ajnal an junkuntaláb.

Jun i labidh labandhaxtaláb ban jixmách to'ol

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

5 Jun i k'ij, tam ti na Jesús k'wajat bin wál an pujal xi Jenesaret, ulich yán i atiklábtsik, ke asta u k'ich'nalich t'ajat na Jesús, abal in lé'tsik kin ach'a' nin káwintal na Dios. ²Na Jesús in chu'u cháb i tan xi ta' ti k'wajat mapats tin wál an pujal xon ti yab owtsik. Taja' ti k'wajat kom an jixom to'oltsik pa'inek ti t'okom an tin jixáb an to'ol. ³Na Jesús balin tám ba jún an tan xin dhabal na Simón ani pakabédhá na Simón abal kin ówmédha' wé' an tan bin wál an ja'. Buxkan tám na Jesús ban tan ani tujey kin ok'tsi taja' an atiklábtsik. ⁴Tam ti ok'on ti káw, in utsal' enché' na Simón:

—Ka júna' an tan xon ti owtsik an pujal ani ka pet'na' taja' nin jixáb an to'ol abal ka jixa' an to'ol.

⁵Tók'on na Simón:

—Ok'tsix, u t'ójnékich putál i akal ani yab xata' i jixámal, por kom Tatá' a ulal, ne'ech ku pet'na' juní an jixaxtaláb.

⁶Tam tin t'aja'tsik xowa' utsan, yán i to'ol yák'wan, ke asta u mich'k'analich an jixaxtaláb k'al in álém an to'oltsik. ⁷In kaniy tám k'al in k'ubakk'i nin at jixom to'ol xi ta' ti k'wajattsik jun pak'e' tan abal ka tsích ti tolmiyáb. Utey tám xi jún an tan ani in ts'utsiytsik chablam

ke asta wetsikich ka luy'chin ban pujal k'al in álém. ⁸Tam ti na Simón Pedro in chu'u jeché', tudhlan tin tamét na Jesús ani in utsal' enché': —iAjátik, ki wixk'in teché' k'al naná', pos naná' in walablom!

⁹Anchan' tin ulu na Simón, kom jajá' ani xi más nin at jixom to'ol jik'eneksik t'ajat abal yán i to'ol in jixa'tsik. ¹⁰Aníl jeye, na Jakobo ani na Juan, xu chakámlábsik k'al na Sebedeo, xi jayéch nin juniktsik na Simón, jik'eneksik jeye. Por na Jesús in utsal' enché' na Simón:

—Yab ki jik'ey, pos asta xo' ne'ech ka tujúch ka aliy an atiklábtsik xi ne'ech ti kin bela'.

¹¹Tam tin júna'lichtsik an tan bin wál an pujal, in jila'tsik ejtal ani k'aletsik k'al na Jesús.

Na Jesús in jeldha' jun i inik xu ya'ul k'al an k'wajat at'ax t'ít'

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹²Tam ti na Jesús k'wajat ba jun i bitsow, ulich jun i inik xu ya'ul k'al an k'wajat at'ax t'ít'. Tam ti chu'tat na Jesús, an inik, tudhlan kutúl asta chabál ani pakabédhá enché' na Jesús:

—Ajátik, max a lé', ne'ech ka ejto ti kin jeldha' k'al jeché' an yaw'lách xu ko'ol.

¹³Takan tám k'al na Jesús ani utsan enché':

—U lé' ani xo' i jeléch.

Támk'i ti wék'on an k'wajat at'ax t'ít' ba jachan' an inik. ¹⁴Utsan tám enché' k'al na Jesús:

—Yab xita' ka óltsi xant'éy tu t'ajtsi, tokot ki k'ale ban pále' ani ka pidhna' an pikbantsixtaláb k'al tin kwenta na t'okeltal jelt xan tin

jilám ka t'ajan na Moisés. Ka t'aja' anchan' abal ejtal kin cho'óbna' ke i jeléech k'al an yaw'lách xa ko'olwi'ik.

¹⁵Por bélk'i u cho'óbnáb putáلك'i xant'éy in t'ajál na Jesús. Yandha' i atiklábsik u junkunal abal ka axtsin xowa' in ulal ani abal ka jeldhátsik k'al an yaw'lách xin ko'ol.
¹⁶Por na Jesús u k'alel xon ti yab xita' u k'wajíl ani taja' u k'wajíl ti ól.

Na Jesús in jeldha' jun i inik xi yab in ejtawal ka yoyon

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷Jun i k'ij, na Jesús k'wajat ti ok'tsix ani ta' ti buxutsik taja' cháb óx i fariseotsik ani i ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. Jeché'tsik, tál túk'i túk'i ban kwentsaltsik xi Galilea, xi Judea ani xi tátsik jeye ban bitsow Jerusalén. Ani nin cháp an Ok'óxláb u xalk'anal ba na Jesús abal kin jeldha' an ya'ultsik. ¹⁸Ulich tám cháb óx i iniktsik xin tsi'dhál k'al i chayte' jun i inik. Jeché' an inik yab in ejtawal ka yoyon ani in exa'tsik kin ódha' ban atá xon ti k'wajat na Jesús. ¹⁹Por yab in ela'tsik xon ti kin ódha', kom yán ta' ti k'wajat an atiklábsik; k'adhiytsik tám bin éb an atá, in wék'ontsi wé' tin jujúl ani taja' tin pa'ba' an ya'ul k'al nin chayté'il junax ch'ejel an atiklábsik xon ti k'wajat na Jesús. ²⁰Tam ti na Jesús in chu'u abal u belnal k'al jajá'tsik, in utsa' enché' an ya'ul:

—Ja'úb, na walastalábil pakwlintsidhich ti k'wajat.

²¹An fariseotsik ani an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, in tujtsik tám kin chalpay enché':

—¿Jitam já' pé jeye jeché' an inik xin t'ajál tinbá' jelti max u Dios? Tokot a Dios in ejtawal kin pakwlintsi an walastalábsik.

²²Por na Jesús in cho'óbna' xant'éy k'wajat in chalpayaltsik ani in utsa'tsik enché':

—¿Jant'ók'i ta chalpayaltsik anchan'? ²³¿Jowa' más yab t'ojláb ku ulu: “Na walastalábil pakwlintsidhich ti k'wajat”, o ku ulu: “Ki ch'akay ani ki beley”?

²⁴Pos ne'ech tu xalk'antsitsik ke Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, u ko'ol i awitaláb teché' ti chabál abal ku pakwlintsi i walastalábsik.

In utsa' tám enché' an ya'ul xi yab in ejtawal ka yoyon:

—Tatá' tu utsál, ki ch'akay, ka dhaya' na chayté'il ani ki k'aléech ta k'imá'.

²⁵Támk'i jachan', an inik xi yab in ejtawal ka yoyon, ch'akay tin tamét ejtal xi taja' ti k'wajattsik. In dhaya' nin chayté'il xon ti kwachatwi'ik ani k'aléech tám tin k'imá' in pubédhantsal tin bij na Dios. ²⁶Ejtal labantsik, in pubédhantsal tin bij na Dios ani k'al an jík'ib in ulutsik enché':

—Xo' i chu'u yán xata' xi labidh t'ajat.

Na Jesús in kaniy na Lebí xu bijyáb jeye ta Mateo abal ka k'ale ti exóbal k'al Jajá'

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷Tayíl, tam ti na Jesús kaléech, in chu'u jun i inik xin bij ta Lebí xin bach'wal an jalbixtaláb abal an chabál xi Roma. Jeché' an inik buxúl xon tu ulel ti pidhnáb an

jalbixtaláb ani utsan enché' k'al na Jesús:

—Wana ta exóbal k'al Naná'.

²⁸Ch'akay tám na Lebí, in jila' ejtal ani in wéwna' na Jesús. ²⁹Más tayíl, na Lebí in t'ajtsi na Jesús jun i pulek k'apúxnich tin k'imá'; ta' jeye ti buxutsik junax k'al jajá'tsik ban mesa yán i bach'k'ul jalbixtaláb ani k'e'et jeye i atiklábtsik. ³⁰Por an fariseotsik ani an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, in tujutsik kin kawiy nin exóbaliltsik na Jesús. Enché' tin ulutsik:

—¿Jant'ók'i ta k'apulstik ani i uch'altsik k'al i bach'k'ul jalbixtaláb ani k'al i walablomtsik?

³¹Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—Xi k'wajattsik alwa' ani yab u ya'ul yab in yéntsai i ilálix, por xu ya'ulstik, in yéntsai. ³²Naná' yab in tsi'nek ku aliy xi xe'echtsik lujat, in tsi'nek ku aliy xi walbidhtsik abal kin jila'ichstik ti walablom.

Konyat na Jesús k'al tin kwenta an k'ílixnich

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³Utsan tám enché' na Jesús k'al jajá'tsik:

—Nin exóbaliltsik na Juan ani nin exóbaliltsik an fariseotsik u k'íltsik ani u óltsik t'ajat, por na exóbaliltsik ech'ek'i u k'apulstik ani u uch'altsik.

³⁴Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—¿Awxe' ne'ech kin ejtotsik ka k'ílin xi kanidhtsik ba jun i tomkixtaláb tam bél k'wajat an tomkinél inik k'al jajá'tsik? ¡Yaba'!

³⁵Por ne'ech kin bajaw an k'ij tam ne'ech ka wék'ontsat an ti tomkinél inik ani ne'chich jeye tám ka k'íltsik.

³⁶T'íltstisik jeye jeché' an ti junbaxtaláb:

—Yab xita' in kotyal jun peje' i ít xeketláb abal kin pats'k'uy k'ál i k'ej xeketláb. Max kin t'aja' anchan', in odhnál an ít xeketláb, tám juní, an ít xeketláb yab ne'ech kin tomna' an k'ej xeketláb. ³⁷Nibal u balyáb an ít yajtsik uxnél ban k'ej ót' balixtaláb; pos max ka t'ajan anchan', an ít yajtsik uxnél in mich'ál an k'ej ót' balixtaláb, ne'ech tám ka wak'lan an yajtsik uxnél ani an ót' balixtaláb u k'ibchonál.

³⁸Jaxtám ti yejat ka balyat an ít yajtsik uxnél ban ít ót' balixtaláb abal chablam yab ka k'ibchon. ³⁹Ni jun xita' xi kin uch'a' ok'ox an k'ej yajtsik uxnél, in kulbetnál jeye an ít yajtsik uxnél, pos in ulal enché': “An k'ej yajtsik uxnél, más ja' alwa'.”

An exóbalstik in pu'wal i trigo tin k'ítsájl an koyóxnich

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

6 Jun i k'ij tin k'ítsájl an koyóxnich, lejat na Jesús ne'ech ti belal ban aleláb xon ti wa'ach i t'ayablábtsik, nin exóbaliltsik in belal pu'wal i trigo, in ixyal k'al in k'ubak ani in k'apalstik. ²Konyat tám enché' k'al taltsik an fariseotsik:

—¿Jant'ók'i ta t'ajátsik i t'ojláb xi yab alwa' ka t'ajan tam in k'ítsájl an koyóxnich?

³Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús: —¿Yabxe' jayk'i a ajoyámalstik xowa' in t'aja' na Dabid tam ti jajá'

ani nin juniktsik k'a'ay? ⁴Ochich ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani in ik'i' an pan xi pikbantsidh na Dios, in k'apu ani in pidha' jeye nin juniktsik xi ta' ti k'wajat junax k'al jajá', maske jachan' an pan, tokot bijtsidh ne'ech kin k'apu an pále'tsik.

⁵In ulu jeye enché':

—Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, u ko'ol i awiltaláb abal ku ulu xowa' alwa' ka t'ajan tam in k'ítsájil an koyóxnich.

An inik xi teytemadh nin k'ubak

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶Jun i k'ij, jayéchk'i tin k'ítsájil an koyóxnich, ochich na Jesús ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani in tuju ti ok'tsix. Taja', ta' jeye ti k'wajat jun i inik xi mulkanék in eját k'ubak. ⁷An ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés ani an fariseotsik, ta' ti k'wajat in kwáchiyaltsik na Jesús abal in lé' kin chu'u max kin jeldha' jachan' an inik tin k'ítsájil an koyóxnich. Pos max kin t'aja' anchan', ne'ech tám kin kó'oytsik jun xata' xant'ok'ál ti kin ólna' na Jesús.

⁸Por na Jesús, kom in cho'ób alwa' xant'éy k'wajat ti chalpantsáb, in utsa' enché' an inik xi mulkanék nin k'ubak:

—Ki ch'akay ani ki kubey junax ch'ejel.

Ch'akay tám an inik ani kubey tametláb. ⁹Utsan tám enché' xi k'e'ettsik k'al na Jesús:

—Ne'ech tu konoytsik jun xata': ¿Jant'éy alwa' ka t'ajan tam in

k'ítsájil an koyóxnich? ¿Xowa' alwa' o xowa' yab alwa'? ¿Ka jeldhá an ya'ultsik o ka walbá ka chemech?

¹⁰In teloloy tám na Jesús ejtal an atiklábtsik xi taja' ti k'wajat wililíl ani in utsa' enché' an inik:

—Ka lujku na k'ubak.

Anchan' tin t'aja' an inik ani jelnek ti jilk'on nin k'ubak. ¹¹Por chakuy t'ajat xi k'e'ettsik ani tujey ti kónóx jajá'k'itsik xant'éy alwa' kin t'ajtsi na Jesús.

Na Jesús in takuy xi lajucháb an abatwáletsik

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹²Tam ti jachan' i k'ij, na Jesús k'ale ba jun i ch'én abal ti ól taja' ani taja' tin wat'na' putál i akal ti ólantsix an ta Dios. ¹³Tam ti tsudhey, in kaniy nin exóbaliltsik ani in takuy lajucháb xi jajá'tsik, xin bijiy ti abatwáletsik. ¹⁴Jajá'tsik ja'ich na Simón, xi bijyat jeye ta Pedro; na Andrés, nin kidháb na Simón; na Santiago, na Juan, na Felipe, na Bartolomé, ¹⁵na Mateo, na Tomás, na Santiago xu chakámláb k'al na Alfeo; na Simón xu tak'nal ban junkuntaláb xu bijyáb kananista; ¹⁶na Judas, xu chakámláb k'al na Santiago ani na Judas Iskariote, xi más tayíl in pidhna' na Jesús abal ka chemdhá.

Na Jesús in ok'tsal yán i atiklábtsik

(Mt. 4:23-25)

¹⁷Pa'ay tám na Jesús ban ch'én junax k'al jajá'tsik ani kubey ba jun i cha'lam k'al nin exóbaliltsik. Junkunék taja' yán i atiklábtsik xi tál ban chabál Judea, ban bitsow Jerusalén ani xu k'wajíltsik jeye

Tiro ani Sidón tin waltsik an pujal. Ulnektsik taja' abal kin ach'a' xowa' in ulal na Jesús ani abal ka jeldhá jeye k'al xowa'kich an yaw'láchtsik xin ko'ol. ¹⁸Xin ach'álsik i yajtsiktaláb abal ochadh k'al i at'ax ejattalábsik, u jelélsik jeye. ¹⁹Jaxtám, k'al ejtaltsik tu le'náb ka takan na Jesús abal u jeldhábsik k'al an chápláb xu kalel ba Jajá'.

An k'ijidhtaláb ani an yajtsiktaláb

(Mt. 5:1-12)

²⁰In teloloy tám na Jesús nin exóbaliltsik ani in utsa'tsik enché': —K'ijidh t'ajat abal tatá'tsik xi ch'ojontál, kom a walkálsik ki tak'yat k'al na Dios.

²¹K'ijidh t'ajat abal tatá'tsik xi xo' i k'a'íl, pos ne'ech ki ajwédhátsik.

'K'ijidh t'ajat abal xi xo' i uk'naltsik, pos tayíl ne'ech ki te'len.

²²K'ijidh t'ajat abal tatá'tsik tam ki at'an k'al an atiklábsik, tam ki ajan, tam ki odhbijyat ani tam ki pojká jelti jun xata' at'ax, k'al tu kwenta Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik.

²³Ki kulbétsik t'ajat ani ki k'ijidhmé jachan' i k'ij, pos ne'ech ka bach'utsik jun i pulek ch'ejwalixtaláb tú' walk'i'; pos anchan' jeye ti at'ax t'ajtsinék an t'íltsixtsik k'al nin weje' pakéлил jachan' an atiklábsik.

²⁴'Por ch'ojontál a chu'bíl tumínladh iniktsik abal a kó'yámalichtsik xowa' ti k'ijidhmédhámal.

²⁵Ch'ojontál a chu'bíl xi xo' kidhat a ko'oltsik, pos tayíl ne'ech ta k'a'íl.

'Ch'ojontál a chu'bíl xi xo' i te'naltsik, pos tayíl ne'ech ki uk'intsik k'al i t'e'pintaláb.

²⁶Ch'ojontál a chu'bíl tam ejtal an atiklábsik ti t'ílál alwa', pos anchan' jeye tin t'ajámal nin weje' pakéлилtsik k'al an k'ambix t'íltsixtsik.

Na Jesús in ok'tsixnál ke yejat ki k'anidha'tsik xi tu at'ál

(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷'Por tatá'tsik xi xo' i k'wajat tin axtsal, tu utsálsik enché':

'Ka k'anidha' xi ti at'álsik, ka t'ajtsi ti alwa'taláb xi ti at'álsik, ²⁸ka lábt'aja' xi ti odhbijyaltsik ani ki kontsintsi xi ti at'ax t'ajtsaltsik.

²⁹Max jun xita' ti ki pik'iy ba jun a ch'a'úb, ka pidha' jeye ti pik'tsi xi jun pak'e'. Max jun xita' ti ki k'ántsi ta wát, ka walka' jeye kin júna' na xekét. ³⁰Ka pidha' xita'kich xowa' ti ki kontsi ani xita' ti ki k'ántsi xowa' tatá' a dhabal, yab ka kontsi ti ki witsbantsi. ³¹Ka t'ajtsi xi k'e'ettsik jelt xan ta lé' ki t'ajtsin k'al jajá'tsik.

³²Max tokot a k'anidhátsik xita' ti k'anidhál, ¿jant'éy exom a t'ajátsik wat'ats? Pos asta an walablomtsik in t'ajál anchan'.

³³Max tokot a t'ajtsaltsik ti alwa'taláb xita' ti t'ajtsaltsik ti alwa'taláb, ¿jant'éy exom a t'ajátsik wat'ats? Pos anchan' jeye in t'ajál an walablomtsik. ³⁴Ani max tokot a matintsaltsik xa chalpayal ke ne'ech ti ki pidha' xata', ¿jant'éy ne'ech ka áta'tsik? Pos an walablomtsik u mántíntsiútsik jeye ani in aysímsik ka witsbantsat. ³⁵'Por tatá'tsik yejat ka k'ak'na' xi ti at'álsik, ka t'aja' i alwa'talábsik, ka matintsixna' xowa'kich, por yab ka aytsím ki witsbantsat. Anchan', púlek tám an ch'ejwalixtaláb ne'ech ka

bach'u ani ne'ech ki k'wajaysik ta chakámlábsik k'al na Dios xi púlek t'ajat; pos Jajá' i alwa' inik t'ajat k'al xi yabtsik in pidhnál i jalbintsixtaláb ani k'al xi yab alwa' iniksik. ³⁶Ki yajnantsixintsik, jelti xan ti ni Táta' u yajnantsix.

Yab ka teltsi xant'éy in t'ajál

k'e'ettsik

(Mt. 7:1-5)

³⁷Yab ka teltsi xant'éy in t'ajál xi k'e'ettsik ani na Dios yab jeye ne'ech ti ki teltsi xant'éy a t'ajáltsik. Yab ka walbiy ni jun xita' ani yab teye ne'ech ki walbiyattsik k'al na Dios. Ki pakwlantsixin ani na Dios ne'ech jeye ti ki pakwlantsitsik.

³⁸Ka pidha'tsik xowa' in yéntsál xi k'e'ettsik ani na Dios ne'ech jeye ti ki pidha' xowa' tatát'sik a yéntsál. Ne'ech ki pidhan ba na morrálil lejbadh alwa', k'ich'adh alwa' ani dhiyadh asta ke u wak'lanalich k'al in ts'utsát. Na Dios jayéchk'i ne'ech kin éyna' an lejab xi tatát'sik ka éyna' k'al k'e'ettsik.

³⁹Utsantsik tám k'al na Jesús jeché' an ti junbaxtaláb:

—¿Awxe' jun i jok'ol ne'ech kin ejto kin lot'ok'na' in at jok'ol? ¿Yabxe' ne'ech ka kwajlan chablam ti éb ban jól? ⁴⁰Ni jun i exóbal in cho'ób más ké nin ok'tsíxal, por tam kin ok'óch an ti exóbal, ne'ech jeye tám kin bajaw jelti nin ok'tsíxal.

⁴¹¿Jant'ók'i ta teltsal an ti elits xin ko'ol na at kidháb bin wal ani yab a chu'tal an yejche' elits xa ko'ol ba na wal? ⁴²Ani max yab a ejtowal ka chu'u an yejche' elits xa ko'ol ba na wal, ¿jant'ók'i ta utsál

enché' na at kidháb: “Kidháb, ti kin walka' tu jixtsi an ti elits xa ko'ol ba na wal”? iK'ambix inik! Ka wék'oy ok'ox an yejche' elits xa ko'ol ba na wal ani anchan' ne'ech tám ka ejto ka chu'u alwa' abal ka jixtsi an ti elits xin ko'ol na at kidháb bin wal.

An te' k'al nin walílk'i tu exláb

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³Yab wa'ach i alwa' te' xi ne'ech kin kó'oy in walíl yab alwa', nibal wa'ach i te' xi yab alwa' xi ne'ech kin kó'oy in walíl alwa'. ⁴⁴Pos an te'tsik k'al nin walílk'i tu exláb. Yab u pitnal i igo ban k'ídhtsik, nibal u pitnal i uba ban k'idhadh te'. ⁴⁵An inik xi alwa', in ulal xowa' alwa', kom alwa' xowa' k'wajat bin itsích. An at'ax inik, in ulal xowa' yab alwa', kom yab alwa' xowa' k'wajat bin itsích. Pos xowa' k'wajat bin itsích, ja'ich in ulal.

An atá xi kubadh ban t'ujub ani xi kubadh eb chabál

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶¿Jant'ók'i tin bijyaltsik, “Ajátik, Ajátik” ani yab a t'ajáltsik xowa' tu utsál? ⁴⁷Ne'ech tu utsa'tsik xita' in junwal xu uteltsik k'al Naná', xi tin axtsal ani in t'ajál xowa' Naná' u ulal: ⁴⁸In junwal jelti jun i inik xin kuba' jun in k'imá' enché': ok'ox in chaja' alk'idh t'ajat an chabál ani in k'wajbantsi tin akan ba t'ujub. Tam ti owtsikmé an walja', ájlách chapik an ja' xon ti k'wajat an atá ani yab ejtowat ka yoywat abal nin akan kubat ba t'ujub. ⁴⁹Por xin ach'ál nu káwintal ani yab in t'ajál xowa' u ulal, in junwal jelti jun i inik xin

kuba' nin k'imá' eb chabál ani yab aknidh alwa'; tam ti owtsikmé an walja' ájlách chapik an ja' xon ti k'wajat an atá, julpá an atá ani pakudh ejtal ti jilan.

Na Jesús in jeldhantsi tin t'ojnálil jun i awitaláb romano

(Mt. 8:5-13)

7 Tam ti na Jesús in ok'óch kin tawna' an atiklábtsik, k'ale Kapernaúm. ²Taja' ta' ti k'wajat jun i romano xu ok'lek soldadotsik xin ko'ol jun in t'ojnálil xin k'anidhál t'ajat. Jeché' nin t'ojnálil u ya'ul ti k'wajat ani ne'chich t'ajat ka chemech. ³Tam ti jachan' an ok'lek soldadotsik in ach'a' u t'ilnal na Jesús, in aba' cháb óx in ok'lékil an judíotsik abal kin pakabédha' na Jesús ka k'ale ti jeldhantsáb an tin t'ojnálil. ⁴K'aletsik ba na Jesús ani in pakabédha' t'ajat enché':

—Jeché' an ok'lek soldadotsik in tomnál t'ajat ka tolmiy; ⁵pos jajá' tu k'anidhál t'ajat ani in abnámal ku kubtsin an ti atá xon ti t'ajál an junkuntaláb.

⁶K'ale tám na Jesús k'al jajá'tsik. Por tam tu k'unelichtsik ban atá, an ok'lek soldadotsik in aba' cháb óx in ja'úbsik abal ka utsan enché' na Jesús:

—Ajátik, yabich ki t'ojlin, pos yab in tomnál ki ochich bu k'imá'; ⁷jaxtám ti nibal ela' naná' in k'ale tu aliy. K'al tokot ka ulu ka jeley nu t'ojnálil, ne'ech ka jeley. ⁸Pos naná' in tak'nélk'i neye tin k'wajat k'al nu ok'lékiltsik, por u ko'ol neye i soldadotsik xi naná' u tak'yal. Tam ku utsa' jun i soldado ka k'ale, u k'ale; tam ku utsa' jeye xi k'e'et ka

tsích, u tsi'il ani tam ku utsa' nu t'ojnálil kin t'aja' jun xata', in t'ajál.

⁹Tam ti na Jesús in ach'a' jeché', laban t'ajat k'al xowa' in ach'a' in ulúmal jachan' an inik, in teloloy tám an atiklábtsik xi k'al ti wewkómte ani in ulu enché':

—Tsubax tu utsátsik, ke nibal ban israelitatsik yab u elámal jun xita' xin ko'ol in belomtal jelt xan tin ko'ol jeché' an inik xi yab u israelita.

¹⁰Tam ti witsiytsik ban atá xi abnéktsik ti kanix an ta Jesús, jelnekich tin ela' jachan' an t'ójontsix.

Na Jesús in ejdhantsi ti ít tin kwitólil jun i chemtsidh mímláb

¹¹Tam ti wat'éch ejtal jeché', na Jesús ne'ech ba jun i bitsow xu bijyáb Naín, junkímte k'al nin exóbaliltsik ani k'al yán i atiklábtsik jeye. ¹²Tam tu k'unelich ba jachan' an bitsow, in chu'u jun i chemélom xu ne'dhábich ti jolyáb. Jachan' an chemélom ja'ich in junkax chakámil jun i chemtsidh mímláb. K'al yán i atiklábtsik ti ne'ech junkímte. ¹³Tam ti chu'tat k'al an Ajátikláb jachan' an chemtsidh mímláb, k'ó'ontsat ti yajnantsixtaláb ani in utsa' enché':

—Yab ki uk'in.

¹⁴Utey tám na Jesús, in taka' an k'imá'láb ani kubeytsik xi ne'ech in kitám jachan' an k'imá'láb. Na Jesús in utsa' tám enché' an chemélom:

—Kwitól, Naná' tu utsál: iKi ch'akay!

¹⁵Buxkan tám xi chemnekwi'ik ti k'wajat ani tujey ti káw; na Jesús

in pidhna'ich tám ba nin nána'.

¹⁶Ejtaltsik xin chu'u jeché', jik'éy ani tujeysik kin pubédhantsi tin bij na Dios. In ulaltsik enché':

—Jun i pulek t'ílsix xalk'anék ba wawá'.

In ulaltsik jeye enché':

—Na Dios tsi'nek abal kin tolmiy nin bitsówil.

¹⁷Putál Judea ani an kwentsaltsik xi k'wajat malilíl, in cho'óbna'tsik xant'éy in t'ajámal na Jesús.

Xi abnéktsik k'al na Juan xu pujax

(Mt. 11:2-19)

¹⁸Na Juan in ach'a' jeye ejtal jeché', kom u t'ílsinal k'al nin exóbaliltsik. In kaniy tám cháb nin exóbaliltsik ¹⁹ani in aba' abal ka k'ale ti konyáb na Jesús max Jajá'ich lejtal xi bijidh ne'ech ka tsích o ko'ol ki aytsi k'e'et. ²⁰Tam ti uteysik ba na Jesús xi abnék k'al na Juan, in utsa'tsik enché':

—Na Juan xu pujax tu abámal abal tu konoy max tatá'ich kwa' xi bijidh ne'ech ka tsích o yejat ki aytsi k'e'et.

²¹Jachan' i ora tam ti ulich nin exóbaliltsik na Juan, na Jesús in jeldha' yán i ya'ultsik k'al xowa'kich an yaw'láchtsik ani an ch'uk'uxtalábtsik xin ko'ol, xi ochadhtsik k'al i at'ax ejattaláb in káldhantsi ani xu jok'oltsik in chu'xindha'. ²²Tók'oyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—Ki k'aléchtsik ani ka utsa' na Juan xowa' a chu'úmaltsik ani xowa' a ach'ámal. Ka utsa' abal an jok'oltsik u chu'xinal, an k'wech'e'tsik u belal, xin ko'oltsik an k'wajat at'ax t'ít' u jelél, an

tanchu'tsik u och'xinal, an chemélomtsik u ejdháb ti ít ani an ch'ojontátsik u t'ílsinal an ti alwa' t'ilab. ²³K'íjidh t'ajat abal xita' ti kin bela' ani yab ka kux witsiy tayíl.

²⁴Tam ti k'aléch xi abnéktsik k'al na Juan, na Jesús tujey tám kin t'ílsi an atiklábtsik k'al tin kwenta na Juan. In ulu enché':

—¿Jant'éy i k'alnek ka chu'utsik ban chabál xon ti yab k'wajtsidh? ¿Jun i pakáb xi k'wajat ti waw'yáb k'al i ik'? ²⁵Max yaba', ¿jant'éy i k'alneksik ka chu'u? ¿Jun i inik xi xeketlidh k'al i alwa' k'udhk'um? A cho'óbtsik alwa' ke xu xeketlinaltsik k'al i alwa' k'udhk'um ani kidhat in ko'ol u k'wajíltsik bin k'imá' i pakdha' tak'ix. ²⁶Pos tám, ¿jant'éy i k'alneksik ka chu'u? ¿Jun i t'ílsix? Ani' k'e'jele ani tu utsátsik ke na Juan, más ja' púlek ké jun i t'ílsix. ²⁷Jeché' na Juan ja'ich xu t'ilnal k'al an T'okat Dhuslab enché':

Jé' u okxiyal nu abatwálejil abal ti ki t'ojojontsi an ti bél.

²⁸Tsubax tu utsátsik, ke ba ejtal an atiklábtsik yab jayk'i wa'chinék jun i t'ílsix más púlek ké na Juan xu pujax; por xi más chipíl xon tu tak'ix na Dios, más ja' púlek ké na Juan.

²⁹Tam tin ach'a'tsik jeché', ejtal an atiklábtsik ani an bach'k'ul jalbixtaláb xi pujadhtsik k'al na Juan, in exla'tsik abal na Dios lujat t'ajat xowa' in t'ajál; ³⁰por an fariseotsik ani an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, xi yabtsik pujadh k'al na Juan, in pojka'tsik xowa' na Dios in le'námal kin t'aja' k'al jajá'tsik. ³¹In ulu tám enché' an Ajátikláb:

—¿Jant'ok'ál ti ne'ech ku ejto ku junbay an atiklábtsik xi jeché' i k'ij? ¿Jant'éy in junwaltsik? ³²In junwal jelti ts'itsik chakam xu buxkanal ti ubát' xon tu t'ajnal an nújlád ani in dhájayaltsik nin at chakamtsik enché': "I jutsuy i chúl ani yab i bixmáchtsik; i ajatna' i t'e'pidh ajatláb ani yab i uk'intsik."

³³Pos tsích na Juan xu pujax, xi yab in k'apal i k'apnél nibal in uch'ál i yajtsik uxnél ani a ulaltsik ke jajá' ochadh k'al i at'ax ejattaláb. ³⁴Tayíl in tsích Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, xin k'apul ani in uch'al por a ulaltsik ke in jik'lom ani ke u ja'úb i walablomtsik ani i bach'k'ul jalbixtaláb. ³⁵Por nin chalab na Dios u xalk'anal abal lujat bin xe'chintal an atiklábtsik xi k'ál tu belnal.

Na Jesús bin k'imá' an fariseo xu bijyáb ta Simón

³⁶Pakabédhá na Jesús k'al jun i fariseo abal ka k'ale ti k'apul bin k'imá' jeché' an fariseo, k'ale bin k'imá' jachan' an fariseo ani buxkan ban mesa. ³⁷Tám, jun i mímláb xi xe'ech yab exbadh, xu k'wajíl jeye ba jachan' an bitsow, xin ach'a' abal na Jesús k'alnek ti k'apul bin k'imá' jachan' an fariseo, ulich ani in tsi'dhál jun i frasko xi t'ajadh k'al i alabastro, ts'utsat k'al i niwiytaláb. ³⁸Utey u uk'nal ba na Jesús ani tujey kin axdhantsi tin akan k'al in ja'mál nin wal. Tayíl exmách kin k'wi'tsi k'al nin xi'íl, in ch'uch'bantsi ani in joltsi bin akan an ti niwiytaláb. ³⁹Tam tin chu'u jeché' an fariseo xi k'ál ti kanidh na Jesús, in chalpay enché':

—Max jeché' an inik tsubaxak lejtal ja'ich jun i t'iltsix, ne'ech kin exla' xita' k'ál ti k'wajat ti taknal ani xitam mímláb jeye jajá'. Pos jajá', ja'ich jun i mímláb xi xe'ech yab exbadh.

⁴⁰Utsan tám enché' an fariseo k'al na Jesús:

—Simón, u ko'ol jun xata' xant'éy u lé' tu utsa'.

Tók'on enché' an fariseo:

—Ti kin utsa'ich, Ok'tsich.

⁴¹In ulu tám enché' na Jesús:

—Cháb i iniktsik in júntsal ti tumín jun i inik xin matintsixná' i tumín. Jún in júnál bó' i bo' inik i denariotsik ani jún in júnál chab inik láju; ⁴²kom yab in ejtoweltsik kin witsba', an matintsix tumín in pakwlintsi an tin júntsixtaltsik chablam. Ani xo' ti kin utsa', ¿k'al jowa' k'ál ti ne'ech ka k'ak'ná más an matintsix tumín?

⁴³Tók'on enché' na Simón:

—Naná' u chalpayal abal k'al xi más yán nin júntsixtal pakwlintsat.

Utsan k'al na Jesús:

—Tsubax xowa' a ulu.

⁴⁴Chawk'in tám na Jesús, in tela' an mímláb ani in utsa' enché' na Simón:

—A chu'tal jeché' an mímláb. In ochich ba na k'imá' ani yab tin pidha' ti ja' abal ku t'aka' nu akan; por jeché' an mímláb tin axdhantsámal tu akan k'al nin ja'mál nin wal ani tin wayedhantsámal k'al nin xi'íl. ⁴⁵Tatá' yab tin ch'uch'bay, por jeché' an mímláb, asta tin ochenek yab in koydhámal tin ch'uch'bantsi tu akan. ⁴⁶Yab tin joltsámal ti aséyte bu ók', por jajá' tin joltsámal ti

niwiy aséyte bu akan. ⁴⁷Jaxtám tu utsál, kom pakwłantsat ejtal nin walastalábil maske yán t'ajat, jaxtám ti k'anidhaxin t'ajat; por xita' wé' in walastalábil ka pakwłantsat, wé' jeye ti ne'ech ti k'anidhax.

⁴⁸In utsa' tám enché' an mímláb: —Na walastalábil pakwłantsidhich ti k'wajat.

⁴⁹Xi más an k'apulsik xi ta' jeye ti buxutsik k'al Jajá', tujeysik ti útsáx jajá'k'itsik enché':

—¿Jitam já' pé jeye awil jeché' an inik, ke asta i walastalábitsik in ejtowal kin pakwłantsi?

⁵⁰Por na Jesús in utsa' enché' an mímláb:

—I lo'ey abal i belmách, ki k'aléch tsububudh a ejattal.

An mímlábitsik xu tolmíyáb k'al na Jesús

8 Tam ti wat'éch ejtal jeché', na Jesús xe'chin ba yán i bitsowsik ani ban kwentsaltsik ti t'iltsix ani ti óltsix an ti alwa' t'ilab k'al tin kwenta xan tu tak'ix na Dios. Junkímte k'al xi lajucháb nin exóbaliltsik. ²Tá' jeye ti xe'ech ti junkil cháb óx i mímlábitsik xi Jajá' in jeldhámal k'al an yaw'lách xin ko'oltsikwi'ik ani in káldhantsám ti at'ax ejattalábitsik. K'al jeché' an mímlábitsik ta' jeye ti xe'ech na María xu bijyáb ta Magdalena, xi káldhantsidh búk ti at'ax ejattaláb. ³Tá' jeye ti xe'ech na Juana, nin tomtal na Kusa, an inik xi ja'ichwi'ik in ok'lek t'ojnábil na Erodes. Na Susana ani yán más k'e'et i mímlábitsik ta' jeye ti xe'echtsik abal kin tolmíy na Jesús k'al xowa' in ko'oltsik.

An junbaxtaláb xi k'al tin kwenta an óm inik

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴Yán xi kale ban bitsowsik abal kin chu'u na Jesús. Tam ti junkunich yán i atiklábtsik, na Jesús tujey tám kin tawna'tsik k'al i junbaxtalábk'i. Enché' tin utsa'tsik:

⁵—Jun i óm k'ale ti búk'ul iyaláb. Tam ti k'wajatich ti búk'ul, taltsik an iyaláb kwajlan ban bél, k'ach'yat ani k'apat k'al an ch'ichintsik.

⁶Taltsik an iyaláb kwajlan ban t'ujublom ani tam ti jachan' an iyalábitsik ixk'an, wayey kom taja', yab ách' an chabál. ⁷Taltsik an iyaláb kwajlan ban k'idhloom, ixk'an, por kom junax ti pakey k'al an k'idh, paxk'iyat. ⁸Por taltsik an iyaláb, kwajlan ban chabál xi alwa', tam ti ixk'an ani pakey, t'u'untsik t'ajat. Xi jun i iyaláb in kó'oy asta bo' inik i itsixlek.

Tam ti ok'onich kin ulu jeché', utsantsik kawidh enché' k'al na Jesús:

—Xita' in ko'ol in och'oxtal alwa', kin exbay xowa' u ulal.

Xant'ók'i tu ok'tsich na Jesús k'al i junbaxtalábk'i

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹Konyat tám k'al nin exóbaliltsik xant'éy in lé' kin ulu jeché' an junbaxtaláb. ¹⁰Ani Jajá' in utsa'tsik enché':

—Tatá'tsik, ti pidhál na Dios ka cho'óbna' xowa' in ko'ol yab tejwa' k'al tin kwenta xan ti Jajá' tu tak'ix; por xi k'e'ettsik, tokot u tawnál k'al i junbaxtalábk'i. Anchan', maske in chu'taltsik, por jáyk'i max yab in

chu'tal; maske in ach'álsik, por yab in exbayal.

Na Jesús in wila' xant'éy in lé' kin ulu an junbaxtaláb xi k'al tin kwenta an óm inik

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹Jeché' ja'ich xowa' in lé' kin ulu an junbaxtaláb: An iyaláb, in junwal jelti nin káwintal na Dios; ¹²an iyaláb xi kwajlan ban bél, in junwal jelti an atiklábtsik xin ach'ál nin káwintal na Dios, por tam tál an lej at'ax u wék'ontsáb bin itsích abal yab kin bela'tsik ani yab ka lo'ey. ¹³An iyaláb xi kwajlan ban t'ujblom, in junwal jelti an atiklábtsik xin axtsal tin káwintal na Dios ani in bach'wal k'al yantam i kulbétaláb, por eb itsích'k'i; ne'ech ka belmách wé' i k'ij, por tam ka taktamiyat, u kuxkultsik. ¹⁴An iyaláb xi kwajlan ban k'ídhlom, in junwal jelti an atiklábtsik xin ach'ál nin káwintal na Dios por yab in t'ajálsik ti k'ij. In walkál ka átátsik k'al an chalpaxtaláb, k'al an tumín ani k'al xowa'kich xin kulbetnálsik t'ajat. Anchan' yab in ejtawal kin bajaw ka xe'chin lujat. ¹⁵Por an iyaláb xi kwajlan ban alwa' chabál, in junwal jelti an atiklábtsik xin bach'wal nin káwintal na Dios k'al ejtal nin ejattal; in t'ajálsik xowa' in ach'ál ani kom in óntsal ti belomtsik, u xe'chinalichtsik tám lujat t'ajat.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an tajbaxtaláb

(Mt. 4:21-25)

¹⁶Ni jun xita' yab in let'k'oyal jun i tajbaxtaláb abal tayíl kin

paxk'iy k'al jun i balixtaláb o kin k'wajba' tin ál i chéy. U let'k'oyal an tajbaxtaláb ani u k'wajbáb t'ek'at abal ka tajbayat xita' ka ochich. ¹⁷Pos yab wa'ach xata' chinat xi yab ne'ech ka xalk'an tayíl, nibal wa'ach xata' yab tejwa' xi yab ne'ech ka cho'óbná tayíl ani ka k'wajbá tejwa'.

¹⁸Anchan' pé, ka ach'a'tsik alwa', xita' in exbayal, ne'ech ka pidhan kin exbay más ani xita' yab in exbayal, ne'ech ka k'ántsin asta xowa' in chalpayal ke in exbayal.

Nin nána' ani nin kidhábtsik na Jesús

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹Ulichtsik tám nin nána' ani nin kidhábtsik na Jesús, por yab in ejtotsik ka utey asta xon ti Jajá' k'wajat abal yán t'ajat ta' ti k'wajat an atiklábtsik. ²⁰Utsan tám enché' na Jesús:

—Na nána' ani na kidhábtsik nú' k'wajat eléb ani in lé'tsik ti ki chu'.

²¹Por Jajá' in utsa'tsik enché':

—Xita' in ach'álsik nin káwintal na Dios ani in t'ajálsik xowa' in lé' na Dios, jachan', ja'ich xi k'wajattsik jelti nu nána' ani nu kidhábtsik.

Na Jesús in kubdha' ti waw'nal an ik' ani ti múlák' an ja'

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²²Jun i k'ij, na Jesús balin ba jun i tan k'al nin exóbaliltsik ani in utsa'tsik enché':

—Wana jun pak'e' pujal.

Ani k'aletsik. ²³Por lejat exom ti wat'el, na Jesús wayich. Taja'tsik ti elan ban pujal k'al jun i chapik ik',

tujeý ti baltsinal ti ja' an tan ani wetsikich t'ajat ka luy'chin. ²⁴K'ale tám ti bakyáb na Jesús ani utsan enché':

—iOk'tsix! iOk'tsix! iExomich tu lupnal!

Ch'akay tám na Jesús, in k'wiya' an ik' ani an múlák' ja'. Junwék'i ti kublan ani jilk'on chamamadh. ²⁵In utsa' tám enché' nin exóbaliltsik:

—¿Jant'éy támun k'al an belomtaláb xa ko'oltsik?

Por jajá'tsik jik'enek ani labnétsik t'ajat k'al xowa' in chu'u támun ani u kónóxtsik jún ani jún enché':

—¿Jant'om awiltaláb in ko'ol jeché' an inik xin utsál ka chamk'an an ik' ani an ja' ani u axtsinal?

Jun i inik xi Gadara xi ochadh k'al i at'ax ejattaláb

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶Ulchichtsik tám ban chabál xi Gadara, xi k'wajat jun pak'e' pujal tin tamét an chabál xi Galilea.

²⁷Tam ti na Jesús pa'ách ban tan, utukná k'al jun i inik xu k'wajíl ba jachan' an bitsow. Jeché' an inik nakatich t'ajat i k'ij ti k'wajat ochadh k'al i at'ax ejattalábtsik. Yab u xeketlinal nibal u k'wajíl ba jun i atá, u k'wajíl xon tu jolyáb an chemélomtsik. ²⁸Tam ti chu'tat na Jesús, tudhlan tin tamét ani in ulu kawidh enché':

—¿Jant'ók'i ta och'om k'al naná', Jesús, xi Chakámláb k'al na Dios xi púlek t'ajat? Tu pakabédhál abal yab ti kin yajlombédha'.

²⁹In ulu jeché', kom na Jesús k'wajatich in utsál an at'ax ejattaláb abal ka kaléch ba jachan' an inik.

Owenekich t'ajat ti ochadh jachan' an inik k'al an at'ax ejattaláb.

Wik'tsinék k'al an atiklábtsik tin k'ubak ani tin akan k'al i pat'ál abal ka kó'yat wik'adh, por in t'apyal ani u júnáb k'al an at'ax ejattaláb ban chabál xon ti yab k'wajtsidh.

³⁰Konyat tám enché' k'al na Jesús: —¿Jan ta bij?

Jajá' tók'on enché':

—Naná' u bij Lejión.

Anchan' tin ulu kom jajá' yán t'ajat ti éb ti k'wajat ba jachan' an inik. ³¹Jachan' an at'ax ejattalábtsik in pakabédha' na Jesús abal yab ka abnátsik ban owtsiktaláb. ³²Ba jachan' an ch'énlom ta' ti xe'ech yán i olomtsik ti k'apupúl ani pakabédhaxin an at'ax ejattalábtsik abal ka walká ka ochich ban olomtsik. Walká ka ochichtsik taja' k'al na Jesús. ³³Kale tám an at'ax ejattalábtsik ba jachan' an inik ani ochich ban olomtsik. Ejtal an olomtsik in pet'na' tinbá' ban ch'én, kwajlan ban pujal ani taja' ti lupuntsik.

³⁴Tam ti an belkol olomtsik in chu'u xant'éy támun, ájláchtsik ani k'ale kin t'ila' ban bitsow ani ban kwentsaltsik. ³⁵An atiklábtsik k'ale kin chu'u xant'éy támnék. Tam ti ulichtsik xon ti k'wajat na Jesús, elan an inik xi ochadhwi'ik k'al an at'ax ejattalábtsik, buxúlk'i xon ti k'wajat na Jesús, xeketlidhich ani juntam anik'ijich. An atiklábtsik, jik'ey. ³⁶Xi chúlámadhtsik, ja'ich k'ál ti t'iltsin an atiklábtsik xi ulich xan ti jeldhá jachan' an inik xi ochadhwi'ik k'al an at'ax ejattalábtsik. ³⁷Ejtal an atiklábtsik xu k'wajíl taja' ban

chabál xi Gadara, tujeysik kin pakabédha' na Jesús abal ka kaléché bin chabáiltsik, kom jajá'tsik u jik'éltsik t'ajat. Jaxtám na Jesús ti balin ban tan abal ka k'aléché.

³⁸Por pakabédhá na Jesús k'al an inik xin káldhantsámal an ti at'ax ejattalábsik abal ka júná jeye k'al Jajá', por utsan k'al na Jesús abal ka jilk'on taja' ani utsan jeye enché':

³⁹—Ki k'aléché ta k'imá' ani ka t'ila' xant'éy ti t'ajtsámal na Dios.

K'aléché tám an inik ani in t'ila' putál an bitsow xant'éy t'ajtsin k'al na Jesús.

Nin tsidhánil na Jairo ani an mímláb xin taktsi tin k'udhk'úmil na Jesús

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰Tam ti na Jesús wítsích jun pak'e' pujal, bach'wat k'al an atiklábtsik k'al yantam i kulbétaláb kom k'al ejtal ti k'wajat aytsímte. ⁴¹Ulich tám jun i inik xu bijyáb ta Jairo, xu ok'lek ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb. Tudhlan tin tamét na Jesús ani in pakabédha' abal ka k'ale ti álnáb tin k'imá', ⁴²kom ta' tin ko'ol jun in junkax tsidhánil xin ko'olich lajucháb i tamub ani jeché' an tsidhan exomich ti chemel. K'ale tám na Jesús ani k'al yán i atiklábtsik ti wéwná, ke asta u k'ich'nalich t'ajat.

⁴³Ba nin yaníl an atiklábtsik, ta' jeye ti tál jun i mímláb xin ko'olich lajucháb i tamub ti ya'ul k'al i lakúmtaláb. In pakúmalich ejtal xowa' in ko'ol k'al i ilálixtsik ani yab u ejtowáb ka jeldhá k'al ni jun i ilálix. ⁴⁴Jeché' an mímláb utey tin kúx na Jesús, in taktsi tin wál nin k'udhk'úmil ani támk'i jachan' ti kublan ti xich'nal.

⁴⁵Konoxin tám na enché' Jesús: —¿Jita' tin taka'?

Kom ejtaltsik in ulal abal ni jun xita' k'al ti taknék, na Pedro ani nin juniksik in ulu enché':

—Ok'tsix, k'al yán i atiklábtsik ta k'ich'nal ani i nixk'áb túk'i túk'i, ani ¿bél a konyal xita' ti taka'?

⁴⁶Por na Jesús in ulu enché':

—Tin takám jun xita', pos u ach'a' abal kale i chápláb xu ko'ol ani jeley jun xita' k'al.

⁴⁷Tam ti an mímláb in ach'a' abal axnék, utey u wipipíl ani tudhlan tin tamét na Jesús. In ólna' tám tin tamét ejtal an atiklábtsik xant'ók'i tin kwenta ti takxinék ani xan ti jeley támk'i. ⁴⁸Utsan tám enché' k'al na Jesús:

—Mímláb, i jeley abal i belmách, awil ki k'ale tsububudh a itsích.

⁴⁹Bél k'wajat ti káw na Jesús, tam ti ulich jun xita' xi tál bin k'imá' na Jairo, an inik xu ok'lek ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani utsan enché' na Jairo:

—Na tsidhánil chemech, yabich ki k'wajay ka ani' t'ojli an Ok'tsix.

⁵⁰Por tam ti na Jesús in ach'a' xowa' utsan na Jairo, in utsa' enché':

—Yab ki jik'ey, tokot ki belmách ani na tsidhánil ne'ech ka ejech.

⁵¹Tam ti ulich ban atá, yab xita' más in walka' ka ochich k'al Jajá', tokot na Pedro, na Jakobo, na Juan, nin táta' ani nin nána' an tsidhan. ⁵²Ejtal u uk'nal ti k'wajat ani u t'e'pinaltsik abal chemnek an tsidhan. Por utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Yab ki uk'intsik, an tsidhan yab chemnek ti k'wajat, u wayalk'i.

⁵³Por labídhák'i tokot, pos jajá'tsik in cho'ób alwa' ke chemnek ti k'wajat. ⁵⁴Téyná tám bin k'ubak an tsidhan k'al na Jesús ani in ulu kawidh enché':

—Tsidhan, ki ch'akay.

⁵⁵Ejeh tám ti ít an tsidhan ani támk'i ti ch'akay; na Jesús in ulu abal ka pidhan ti k'apul an tsidhan.

⁵⁶Nin táta' ani nin nána' an tsidhan labantsik t'ajat, por utsantsik k'al na Jesús abal yab xita' kin t'iltsi xant'éy támun.

Na Jesús in aba' ti t'iltsix xi lajucháb nin exóbaliltsik

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

9 Na Jesús in junku xi lajucháb nin exóbaliltsik, in pidha' ti chápláb, ti awiltaláb abal kin ejtotsik jeye kin káldha' xowa'kich i at'ax ejattalábitsik ani abal kin jeldha' xu ya'ultsik k'al xowa'kich i yaw'láchtsik. ²In aba'tsik abal kin t'ila' xan tu tak'ix na Dios ani abal kin jeldha' i ya'ultsik. ³In utsa'tsik enché':

—Yab xata' ka júna'tsik abal ti bél, yab ka júna' a kwayab, nibal i morrál, nibal i k'apnéł ani nibal i tumín. Tokot ka júna'tsik jún a xekét. ⁴Ba xowa'kich an atá xon ti ki ulichtsik ani ki bach'wat alwa', ki k'wajaytsik taja' asta kin bajaw xowk'i ne'ech ki kale ba jachan' an chabál. ⁵Ani xon ti yab ki le'nátsik ki bach'wat, ki kale ba jachan' an bitsow ani ka tiniy an pojodh xi palenek ba na akan jelti jun i exól abal yab i bach'wattsik alwa' k'al jajá'tsik.

⁶Kaletsik tám ani k'aletsik kwentsal ti kwentsal in t'ilál

an alwa' t'ilab ani in jeldháł an ya'ultsik.

Tam ti chemdhá na Juan xu pujax

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷An pulek awiltaláb Erodes, in cho'óbna' ejtal xowa' in t'ajál na Jesús. Yabich in cho'ób xant'éy kin chalpay abal taltsik in ulal ke na Juan xu pujax ejnek ti ít. ⁸K'e'ettsik in ulal ke ja'ich an t'iltsix Elías xi xo' ulnekich ani k'e'ettsik in ulal ke ja'ich jun i weje' t'iltsix xi ejnek ti ít. ⁹Por na Erodes in ulu enché':

—Na Juan naná' t'ajat u abna' ka kotsin tin ók'. ¿Jita' já' pé tám jeché' an inik xu ach'ál u t'ilnal ke in t'ajál yán xata'?

Ani na Erodes in le'nál t'ajat kin chu'u na Jesús.

Na Jesús in k'apundha' bo' mil i iniktsik

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰Tam ti witsiy an abatwáletsik, in t'iltsi na Jesús xowa' in t'ajámaltsik.

Júnátsik tám pílk'i k'al na Jesús ba jun i chabál xon ti yab k'wajtsidh k'unat ban bitsow xin bij Betsayda. ¹¹Por tam ti ach'an k'al an atiklábtsik, wéwnátsik. Bach'wat an atiklábtsik k'al na Jesús, t'iltsin xan tu tak'ix na Dios ani jeldháł an ya'ultsik.

¹²Tam ti wákléch, utey xi lajucháb nin exóbaliltsik ba na Jesús ani in utsa'tsik enché':

—Ka utsa'ich an atiklábtsik ka k'aléch ti koyol ani abal kin aliy xant'éy kin k'apu ban kwentsaltsik xi wa'ach teché' k'unat, pos teché' xon tu k'wajat yab xita' u k'wajíl.

¹³Por utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Ka pidha' tatá'tsik ti k'apul.

Jajá'tsik tók'on enché':

—Max yab ku k'ale ki ch'a'ay i k'apné! abal ejtal jeché' an atiklábtsik yab ne'ech ki ejto ki k'apundha', pos yab i ko'ol yán i k'apné!, tokot bó' i pan ani cháb i to'ol.

¹⁴Nin yaníl, bo' mil xóna' i iniktsik. Por na Jesús in utsa' enché' nin exóbaliltsik:

—Ka utsa' ka buxkantsik kwene' ti kwene', xi juntsik i kwene', chab inik láju in yaníl.

¹⁵Anchan' tin t'aja'tsik ani ejtal buxkan. ¹⁶In téyna' tám na Jesús xi bo' an pan ani xi cháb an to'ol. In tela' walk'i' ani in pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios k'al tin kwenta jachan' an k'apné!. Tam tin pejámalich, in pidha'ich tám an exóbaltsik ani an exóbaltsik in pidha'ich tám an atiklábtsik. ¹⁷Ejtaltsik k'apúch ani ajwétsik. Más tayíl, in ts'utsiytsik lajucháb i t'oknal k'al an pejmatstaláb xi jilk'on.

Na Pedro in ulu ke na Jesús ja'ich an Kristo

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸Jun i k'ij tam ti na Jesús k'wajat ti ól pílk'i' ani ta' jeye ti k'wajat nin exóbaliltsik taja', in konoytsik enché':

—K'al an atiklábtsik, ¿jita' pé tin usnal ke Naná' neye?

¹⁹Jajá'tsik tók'on enché':

—Taltsik in ulal ke Tatá' i Juan xu pujax, taltsik in ulal ke i Elías xi xe'chinék ti t'iltsix ti weje' ani k'e'ettsik in ulal ke Tatá' ja'ich jun i weje' t'iltsix xi ejnek ti ít.

²⁰Konyattsik tám juní enché' k'al na Jesús:

—Ani tatá'tsik, ¿jita' pé ta ulaltsik ke Naná' neye?

Utsan enché' k'al na Pedro:

—Tatá' i Kristo, xi takudh k'al na Dios abal ta tak'ix. .

Na Jesús in ulu abal ne'ech ka chemdhá

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹Por punk'untsattsik t'ajat k'al na Jesús abal yab xita' kin óltsi jeché'.

²²Enché' ti utsantsik:

—Naná!, xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech ku wat'na' yán i yajtsiktaláb, ne'ech kin pojká k'al in ok'lékil an judíotsik, k'al an ok'lek pále'tsik ani k'al an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. Ne'ech kin chemdhá por tin óxláb a k'ítsá ne'ech kin ejech ti ít.

²³Más tayíl in utsa' ejtaltsik enché':

—Max jun xita' in lé' ti kin wéwna', yejat kin uk'tsitsiy tinbá' ani ti kin wéwna' tsudhey ka tsudhey, nibal kin ajay tinbá' maske ka chemdhá. ²⁴Pos xita' yab in lé' kin uk'tsitsiy tinbá', ne'ech kin k'ibdha' nin ejattal ani xita' kin uk'tsitsiy tinbá' k'al Naná'k'i' tu kwenta, ne'ech kin lo'o. ²⁵Pos, ¿jant'ó ti alwa' max jun xita' kin bajaw kin kó'oy ejtal xowa' wa'ach ban k'ay'lá ani kin k'ibdha' nin ejattal ban k'ibeltaláb? ²⁶Max jun xita' kin tidhena' ti kin t'ila' ani kin tidhena' kin t'ila' an alwa' t'ilab, Naná!, xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech neye

ku tidhena' jajá' tam kin tsích k'al ejtal nu labidh t'okát, k'al ejtal nin labidh t'okát nu Tatá' ani nin labidh t'okát jeye an t'okat abatwáletsik.

²⁷Tsubax tu utsálsik, ke taltsik xi teché' k'wajat yab ne'ech ka chemech asta kin chu'u ok'ox ti tak'ix na Dios.

Tam ti na Jesús in jalk'uy tinbá'

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸Tam ti waxikich a k'ítsá tin ulúmal jeché', na Jesús k'adhiy ba jun i ch'én ti ól, junkímte k'al na Pedro, na Jakobo ani na Juan.

²⁹Lejat na Jesús k'wajat ti ól, jalk'un nin wal, dhakni'bé t'ajat nin k'udhk'úmil ani ch'axk'in. ³⁰Xalk'an tám cháb i iniktsik xi k'wajat ti t'ilólól k'al Jajá'. Jachan' an iniktsik, ja'ich na Moisés ani na Elías,

³¹wililidh k'al i labidh tajaxtaláb ani k'wajat in t'ilálsik an chemlá xi ne'ech kin wat'na' Jerusalén na Jesús. ³²Maske na Pedro ani nin juniktsik in lé' t'ajat ti wayal, lamk'antsik nin wal, in chu'tsitsik tin labidh t'okát na Jesús ani in chu'utsik jeye xi cháb an iniktsik xi ta' ti k'wajat k'al Jajá'. ³³Tam ti jachan' an iniktsik ówméché ba na Jesús, utsan tám enché' na Jesús k'al na Pedro:

—Ok'tsich, ialwa' t'ajat abal teché' u k'wajat! Ne'ech ki t'aja' óx i padhel, jún abal Tatá', jún abal na Moisés ani jún abal na Elías. Por na Pedro yab in cho'ób xant'éy k'wajat in ulal.

³⁴Lejat k'wajat ti káw, cha'kan jun i tokow, dhabyattsik k'al ani jik'eysik t'ajat tam tin chu'u dhabyattsik k'al an tokow.

³⁵Ach'atmé tám ban tokow jun i káwintaláb xin ulu enché':

—Jeché' ja'ich nu Chakámil xu k'anidhál t'ajat, ka axtsitsik xowa' in ulal.

³⁶Tam ti chamk'anich jachan' an káwintaláb, in chu'úchtsik tám abal na Jesús kwetém ti k'wajat. Yabich más xata' in ulutsik ani yab in t'iltsi xata' ni jun xita' xowa' in chu'utsik.

Na Jesús in káldhantsi ti at'ax ejattaláb jun i kwitól

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷Jun tsudhelom, tam ti pa'áchtsik ban ch'én, k'al yán i atiklábtsik ti bach'wat na Jesús.

³⁸Utsan tám enché' kawidh k'al jun i inik xi ta' jeye ti k'wajat ba jachan' an atiklábtsik:

—Ok'tsich, tu kontsal ti alwa'taláb abal ti kin chu'tsi tu chakámil, pos tokot já' tu ko'ol. ³⁹U oxnal k'al jun i at'ax ejattaláb ani u t'ajnal ka dhájan; u wipindháb ani u dhopopól in ijil bin wi'. U t'ajtsinal xan ti ka le'ná ani yab u le'náb ka walká. ⁴⁰U pakabédhámalich na exóbaliltsik abal kin káldhantsi an ti at'ax ejattaláb, por yab in ejtómaltsik.

⁴¹Tók'on tám enché' na Jesús:

—iAtiklábtsik xi jeché' i k'ij, yab lejtal t'ajat i belom ani i walablomtsik t'ajat! ¿Asta jowk'i ko'ol kin k'wajay k'al tatá'tsik? ¿Asta jowk'i ko'ol tu kuxuytsik? Ka tsi'dha' teché' na kwitólil. ⁴²Por tam ti exomich ti utwáb an kwitól, kwajlá chabál k'al an at'ax ejattaláb ani wipindhá; por na Jesús in k'wiya' an at'ax ejattaláb, in jeldha' an kwitól ani pidhanich tám an

táta'láb. ⁴³Ejtaltsik laban k'al nin pulek awital na Dios.

Na Jesús in ulu juní ke ne'ech ka chemdhá

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Lejat k'wajattsik labnék k'al xowa' in t'ajál na Jesús, utsantsik enché' an exóbaltsik k'al na Jesús:

⁴⁴—Ka ach'a'tsik alwa' jeché' ani yab ka uk'tsi: Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech kin pidhná abal kin chemdhá k'al an iniktsik.

⁴⁵Por an exóbaltsik yab in exbay xant'éy k'wajat ti usnaltsik, pos yabtsik u pidhnal kin exbay ani in jik'náaltsik kin konoy ka wiltsin xant'éy utsantsik.

Na Jesús in ok'tsixinál xita' já' na más ultaláb

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶Tujey tám ti káwlíx an exóbaltsik abal in lé' kin cho'óbnatsik xita' já' na más ultaláb xi jajá'tsik, ⁴⁷por na Jesús in cho'óbnatsik xowa' in chalpayaltsik. In yak'wána' tám jun i chakam kwitól, in k'wajba' xon ti Jajá' k'wajat ⁴⁸ani in utsa'tsik enché':

—Xita' kin bach'u jun i chakam kwitól jelti jeché' k'al Naná' tu bij, Naná' tin bach'wal; ani xita' tin bach'u Naná', in bach'walich jeye xita' tin abámal. Pos xita' xin cha'kál más tinbá' k'al tatá'tsik, ja'ich na más ultaláb.

Xita' yab tu at'ál, junax k'al wawá'

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹Utsan tám enché' na Jesús k'al na Juan:

—Ok'tsiox, i chu'úmal jun i inik ti káldhax at'ax ejattaláb k'al Tatá' a bij ani wawá' i taxk'antsi kom yab xe'ech k'al wawá'.

⁵⁰Por tók'oyat enché' k'al na Jesús:

—Yab ka taxk'antsi, pos xita' yab tu at'ál, junax k'al wawá'.

Na Jesús in k'wiya' na Jakobo ani na Juan

⁵¹Tam ti exomich ti k'unel xowk'i na Jesús ti ne'ech ka k'adhích walk'i', in ulúch tám abal ne'chich Jerusalén k'al ni jun i jík'ib. ⁵²In okxiy cháb óx i iniktsik abal ka k'ale ba jun i kwentsal xu tak'nal Samaria ani kin aliy xon ti ne'ech ka koyóchtsik; ⁵³por yab le'ná ka bach'wat k'al an atiklábtsik xu k'wajíl taja' abal in ach'a'tsik ke Jerusalén ti ne'echtsik. ⁵⁴Tam ti na Jakobo ani na Juan, xi ja'ich in exóbaliltsik na Jesús, in chu'u jeché', in utsa'tsik enché' na Jesús:

—Ajátik, ¿a lé'xe' ki konoy ka pa'ay i k'amal walk'i' abal ka k'ibdhátsik, jelt xan tin t'ajámal ti weje' an t'iltsix Elías?

⁵⁵Teloloyattsik tám k'al na Jesús ani k'wiytsikiyattsik enché':

—Yab a cho'óbttsik xant'om ejattaláb ti ijtsal ka ulu jeché'.

⁵⁶Pos Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, yab in tsi'nek abal ku k'ibdhantsi tin ejattal an iniktsik, in tsi'nek abal ku lo'tsi.

Ani k'aléchtsik tám píl kwentsal.

Xin lé'tsik kin wéwna' na Jesús

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷Tam ti jajá'tsik ne'ech ti bél, utsan enché' na Jesús k'al jun i inik:

—Ajátik, u lé' tu junikna' putálk'i xon ti ki k'ale.

⁵⁸Tók'oyat enché' k'al na Jesús:

—Na wáxtsik in ko'ol in k'imá' ani an ch'ichintsik in ko'ol in pák'w; por Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, yab u ko'ol nibal ela' xon ti kin koyóch.

⁵⁹Na Jesús in utsa' jeye k'e'et enché':

—Wana ta exóbal k'al Naná'.

Por tók'oyat enché':

—Ajátik, ti kin aytsi ok'ox asta ka chemech nu táta' ani ku jolij, tám ne'ech tu wéwna'.

⁶⁰Tók'oyat enché' k'al na Jesús:

—Jila' ka jolyat an chemélomtsik k'al xi yabtsik u belom; por tatá', ki k'aléch ka t'ila' abal na Dios in lé' kin tak'ích an atiklábtsik.

⁶¹Utsan tám juní na Jesús k'al k'e'et enché':

—Ajátik, u lé' tu junikna', por ti kin aytsi ok'ox kin k'ale ku utsa' xi tú'tsik tu k'imá' abal in ne'chich.

⁶²Por utsan enché' k'al na Jesús:

—Xita' kin téyna' nin jobáb an chabál ani in telál tin kúx, yab ne'ech kin ejto kin júna' lujat an k'adhíl. Anchan' jeye, xita' kin tuju kin t'ójontsi na Dios por yab in t'ójontsi k'al ejtal in ejtatal, yab xata' ti alwa' xon tu tak'ix na Dios.

Na Jesús in aba' ox inik
láju i atiklábtsik abal kin
t'ila' an alwa' t'ilab

10 Más tayíl, an Ajátikláb in takuy jeye ox inik láju i iniksik abal kin aba' chabtsik ti chabtsik ka okxin ban bitsowtsik ani ban kwentsaltsik xon ti Jajá' ne'ech ka wat'ey. ²In utsa'tsik enché':

—Tsubax k'ejle, yán t'ajat wa'ach xi ne'ech ti kin bela', por wé' t'ajat wa'ach xita' tin t'ilál. Jaxtám, yejat ka pakabédha'tsik na Dios abal kin aba' xita' ti kin t'ila' ani kin aliy xita' ne'ech ti kin bela'tsik.

³Ki k'aletsik ani ka cho'óbna' abal Naná' tu abálsik jelti borrego xon ti wa'ach t'ajat i padhum. ⁴Yab ka júna'tsik i morráal, nibal in bál i tumín, nibal a pajab ani yab ki kubey ka chapnédha' ni jun xita' ti bél. ⁵Tam ki ochichtsik ba jun i atá, ki chapnédhomáchtsik ok'ox enché': “Ke an k'ijidhtaláb ka wa'chin ech'ek'i ba jeché' an atá.” ⁶Max ba jachan' an atá u k'wajíl i alwa' k'imádh, ne'ech kin bach'utsik an chapnédhomtaláb; por max yaba', an chapnédhomtaláb ne'ech juní ka witsiy ba tatá'tsik. ⁷Xon ti ki bach'wat alwa', ki koyóchtsik taja'; ka k'apu ani ka uch'a' xowa' jajá'tsik ti ki pidha', pos an t'ójontsix in tomnál kin bach'u nin jalbíl. Yab ki xe'chintsik túk'i túk'i ban atátsik. ⁸Tam ki ulichtsik ba jun i bitsow xon ti ki bach'wat alwa', ka k'aputsik xowa' ki pidhan; ⁹ka jeldha' an ya'ulstik xi ka ela' taja' ani ka utsa'tsik enché': “Na Dios in lé' kin tujúch ti ki tak'iytsik.” ¹⁰Por max ki ulich ba jun i bitsow xon ti yab ki bach'wattsik alwa', ki kale ban bélsik ani ka utsa'tsik enché': ¹¹“Asta an pojodh xi wa'ach teché' ba na bitsówiltsik xi palenek ba ni akan, i tynyal jelti jun i exól kom tatá'tsik yab tu bach'u alwa'. Por ka cho'óbna'tsik jeché', na Dios in lé' kin tujúch ti ki tak'iytsik.” ¹²Tsubax tu utsálsik ke tam kin bajaw xowk'i ne'ech an lújundhaxtaláb,

jeché' an bitsow, más ja' púlek an yajtsiktaláb ne'ech kin bach'u ké an yajtsiktaláb xi ne'ech kin bach'u an atiklábtsik xi k'wajinek Sodoma.

An atiklábtsik xi yab u t'ajax ti k'ij

(Mt. 11:20-24)

¹³iCh'ojontál in chu'bíl an atiklábtsik xi Korasín! iCh'ojontál in chu'bíl an atiklábtsik xi Betsayda! Abal max jeché' an labidh labandhaxtalábtsik xu t'ajámal ba jajá'tsik, u t'ajámalak ban bitsowtsik xi Tiro ani Sidón, an atiklábtsik xi taja' u k'wajíl, weje'ichak tin k'wajbámaltsik nin kodhow k'udhk'úmil ani buxkanékichaktsik ban k'wixix abal kin xalk'a' ke in jilámalichtsik ti walablom. ¹⁴Por tam kin bajaw xowk'i ne'ech an lújundhaxtaláb, más ja' púlek an yajtsiktaláb ne'ech kin bach'u an atiklábtsik xi Korasín ani xi Betsayda ké an yajtsiktaláb xi ne'ech kin bach'u an atiklábtsik xi Tiro ani Sidón. ¹⁵Ani tatá'tsik, atiklábtsik xi Kapernaúm, ça chalpayaltsikxe' ke más ne'ech ki lábt'ajan k'al na Dios? iPos tu utsátsik ke yaba!! Ne'ech ki pet'nátsik asta xon ti k'wajat an chemélomtsik.

¹⁶Xita' ti ki axtsitsik, Naná' tin axtsal, xita' ti ki pojka'tsik, Naná' tin pojkal ani xita' tin pojkal, in pojkal xi tin abámal.

Tam ti witsích xi ox inik láju

¹⁷Xi ox inik láju an atiklábtsik, u kulbétsik t'ajat ti witsiy ani enché' tin ulutsik:

—Ajátik, asta an at'ax ejattalábtsik tu exbantsal tam ki k'wiya' k'al Tatá' ta bij.

¹⁸Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—Naná' u chu'u ti kwajlan an lej at'ax adhik t'ajat jelti léy, tam ti pet'ná abal cha'at. ¹⁹Naná' tu pidhámaltsik ti awiltaláb abal ka k'ach'iy i chan ani i dhiniy ani yab xata' ne'ech ti ki t'ajtsitsik. Tu pidhámal jeye ti awiltaláb abal ka átantsi ejtal tin cháp an lej at'ax. ²⁰Por yab ki kulbétsik abal i axtsinal k'al an at'ax ejattalábtsik, ki kulbétsik abal na bij k'wajatch dhutsadh tú' walk'i!

Na Jesús u kulbél

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹Támk'i jachan!, na Jesús u kulbél t'ajat k'al an kulbétaláb xi pidhan k'al an T'okat Ejattaláb in ulu enché':

—Táta', tu k'ak'nál, Ok'óxláb xi tak'ix walk'i' ani chabál, abal a chintsámal jeché' xi chalpadhtsik ani xin exbayaltsik ani a xalk'antsámal xi yabtsik lej chalpadh. Táta', anchan' ta t'aja' kom anchan' ta le'na!

²²Nu Táta' tin pidhámalich ejtal xowa' wa'ach. Yab xita' tin exlál xitam já' neye Naná', xin Chakámláb k'al a Dios, tokot an Táta'láb tin exlál. Ani yab xita' in exlál xitam já' jeye an Táta'láb, tokot Naná' u exlál ani xita' Naná', xin Chakámláb k'al na Dios u lé' ku pidha' kin exla'.

²³In teloloy tám an exóbaltsik ani in utsa' jajá'k'itsik enché':

—K'ijidh t'ajat abal xita' in chu'tal xowa' tatá'tsik exom a chu'tal, ²⁴pos tsubax tu utsátsik, ke yán i t'ílsixtsik ani i pakdha'

tak'ix in le'námal kin chu'u xowa' tatá'tsik exom a chu'tal, por yab in chu'utsik; in le'námaltsik jeye kin ach'a' xowa' tatá'tsik exom a ach'ál, por yab in ach'a'tsik.

An ok'tsixtaláb xin pidhna' jun i alwa' inik xu k'wajíl Samaria

²⁵Jun i ok'tsix xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, ch'akay kin tawna' enché' na Jesús abal kin taktamiy:

—Ok'tsix, ¿jant'éy yejat ku t'aja' abal ku ejto ku bach'u an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal?

²⁶Tók'oyat enché' k'al na Jesús: —¿Jant'éy k'wajat dhutsadh ban tak'ixtaláb? ¿Janti ta exbayal?

²⁷An ok'tsix xin wilál an tak'ixtaláb tók'on enché':

—“Ka k'ak'na' an Ok'óxláb na Diosil k'al ejtal a itsích, k'al ejtal a ejattal, k'al ejtal a cháp ani k'al ejtal a chalab ani ka k'ak'na' jeye na at kidhtaltsik jelt xan ta k'ak'nál tabá'.”

²⁸Utsan tám enché' k'al na Jesús: —Alwa' t'ajat xan ta tók'on. Max ka t'aja' jeché', ne'ech ka bach'u an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal.

²⁹Por an ok'tsix xin wilál an tak'ixtaláb, kom yab in lé' ka jilk'on tidhetál tin tamét na Jesús, in konoy enché':

—¿Ani jita' já' pé tám nu at kidhtal?

³⁰Tók'oyat enché' k'al na Jesús: —Jun i inik tál ti belal ban bél xi Jerusalén in ók'óm Jerikó. Yak'wan k'al i kwé'tsik, kwe'tsin ejtal xowa' in tsi'dhál ani kwe'tsin asta tin

k'udhk'úmil; cha'wat alwa', putedhá ani tám ti jilanich. ³¹Wat'ey jun i pále' ba jachan' an bél, por tam tin chu'u, yab in t'aja' ti k'ij, wat'eyk'i.

³²Wat'ey jeye taja' jun i lebita, tam tin chu'u, wat'eyk'i jeye. ³³Por jun i inik xu k'wajíl Samaria xi ta' jeye ti ne'ech ba jachan' an bél, tam tin chu'u, in kó'ontsi ti yajnantsixtaláb.

³⁴Utey tám xon ti kwachat jachan' an inik, in ilálintsi k'al i aséyte ani k'al i yajtsik uxnél xon ti cha'udh ani in boltsi k'al i k'udhk'um. In k'adhba' tám ban ko'nél xi tál in púnúm, in júna' ba jun i atá xon tu ulel i kubéltsik ani taja' tin beletna'.

³⁵Ti jun tsudhelom, tam ti an samaritano ne'chich, in jixa' cháb i t'ipax tumín, in pidha' an dhabal kubtaláb atá ani in utsa' enché': “Ti kin beletnantsi alwa' jeché' an ti inik ani max ka paku más an tumín, ne'ech tu witsbantsi tam kin witsiy.”

³⁶Konyat tám enché' an ok'tsix k'al na Jesús:

—¿K'al jowa' xi jeché' óx ta chalpayal tu k'ak'náb jeché' an inik xi cha'udh k'al an kwé'tsik?

³⁷An ok'tsix xin wilál an tak'ixtaláb in ulu enché':

—Xi k'ál ti kó'ontsat ti yajnantsixtaláb.

Utsan tám enché' k'al na Jesús:

—Ki k'aléch ani anílk'i teye ka t'aja'.

Tam ti na Jesús k'wajat bin k'imá' na Marta ani na María

³⁸Na Jesús in óntsi an bél ani ulich ba jun i kwentsal. Taja', jun i mímláb xin bij Marta in bach'u na Jesús tin k'imá'. ³⁹Na Marta in ko'ol jun in kidháb xu bijyáb María.

Jeché' na na María, buxkan k'unat bin akan na Jesús abal kin axtsi xant'éy in ulal. ⁴⁰Por na Marta in óntsal tokot ti t'ojóól abal yán t'ajat in ko'ol xant'éy kin t'aja'. Utey tám ba na Jesús ani in utsa' enché':

—Ajátik, ¿Yabxe' a chalpayal ke yejat ti kin tolmiy nu kidháb an tin t'ojóól? Ka utsa' ti kin tolmiy.

⁴¹Por tók'oyat enché' k'al na Jesús:

—Marta, Marta, tatá'k'i a t'ojliyal tabá' ani i chalpay k'al xowa'kich.

⁴²Por jún tokot wa'ach xowa' yejat. Na María in takwyámál xowa' más alwa' ani yab ne'ech ka k'ántsín.

Na Jesús u ok'tsix xan ti yejat ku ólan

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

11 Jun i k'ij k'wajat ti ól na Jesús, tam ti ok'onich an ti ól, utsan enché' k'al jún ti éb nin exóbaliltsik:

—Ajátik, ti ku ok'tsi weye xan ti ku ólan, jelt xan ti na Juan in ok'tsámál nin exóbaliltsik.

²Utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Tam ki ólantsik, ka ulu enché':

Táta', xi k'wajat walk'i',

Tatá' i t'okat t'ajat.

Ti ku tak'ích weye.

Ka t'ájan teché' ban chabál

xowa' Tatá' a lé', jelt xan tu t'ájnal tú' walk'i'.

³Ti ku pidha' xo' an ti k'apnéel xi yéntsál tsudhey ka tsudhey.

⁴Ti ku pakwlantsi an ti walab, jelt xan ti wawá' i pakwlantsal xita' tu waltsal. Yab ka walka' ku taktamiyat, tokot ti ku beletna' abal yab ku átá k'al an lej at'ax.

⁵Utsantsik jeye enché' k'al na Jesús:

—Max jún ti éb xi tatá'tsik in ko'ol jun in ja'úb ani ka ulich ch'éjel akal ti bakyáb ani ka utsan enché': "Ja'úb, ti kin matintsi óx i pan, ⁶pos jun u ja'úb xi tál ti belal ów, ulich tu k'imá' ani yab xata' u ko'ol ku pidha' kin k'apu." ⁷Ne'ech ka tók'oyat enché' alták'i k'al na jún: "Yabich ti kin t'ojliy; mapudhich tu ko'ol an wi'leb ani nu chakámiltsik jé' kwachatsik k'al naná' bu waytal. Yab ne'ech ku ejto kin ch'akay tu pidha'." ⁸Por ne'ech tu utsa'tsik, maske yab ka ch'akay kin pidha' xata' abal in ja'úb, ne'ech ka ch'akay kin pidha' abal yab más kin óntsi ti it'ixbédháb ani ne'ech kin pidha' ejtal xowa' in yéntsál.

⁹Jaxtám tu utsálsik enché': Ka kónsaltsik na Dios xowa' a lé' ani ne'ech ti ki pidha'tsik; ka ayaltsik ani na Dios ne'ech ti ki tolmiy abal ka ela'; ka tawnálsik na Dios ani ne'ech ti ki axtsitsik. ¹⁰Abal xita' in kónsal na Dios, in bach'wal xowa' in konyal; xita' in ayal, in elál ani xita' in t'enyal an wi'leb, u japtsinal.

¹¹¿Awxe' jun i táta'láb xi tatá'tsik a kidhtal, max ka kónsin ti pan k'al in chakánil, ne'ech kin pidha' ti t'ujub? O ¿max ka kónsin ti to'ol, ne'echxe' kin pidha' ti chan?

¹²O ¿kin pidha' jun i dhiniy max ka kónsin jun i dhaktsok'? ¹³Pos max tatá'tsik, xi yab i alwa' inik, a wit'ál ka pidha' xowa' alwa' na chakámiltsik, ian Táta'láb xi k'wajat walk'i', más Ja' in wit'ál t'ajat! Ani Jajá' ne'ech kin pidha' an ti T'okat Ejattaláb xita' k'al ti ka kónsin.

U usnal na Jesús ke in ko'ol in chápan at'ax ejattaláb

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴Na Jesús k'wajat in káldhál jun i at'ax ejattaláb xi mó'bédhats k'ál jun i inik ani tam ti kale an at'ax ejattaláb, an mó' in ejtóch tám ti káw. An atiklábtsik laban t'ajat k'al jeché' xowa' in chu'u. ¹⁵Por taltsik in ulu enché':

—Jeché' an inik in káldhál an at'ax ejattalábtsik k'al tin chápan lej at'ax, nin lej ok'lékil an at'ax ejattalábtsik.

¹⁶Xi k'e'ettsik jeye, abal kin taktamiy na Jesús, in kontsal kin t'aja' jun i labidh labandhaxtaláb xi tál walk'i'. ¹⁷Por na Jesús, kom in cho'ób alwa' xant'éy k'wajat in chalpayaltsik, in utsa'tsik enché':

—Max jun i yejche' bitsow ka k'é'áxin ani ka tujey ti péjéxtsik, ne'ech ka ok'on jachan' an bitsow; ani max xu k'wajíltik ba jun i atá ka k'é'áxin, ne'ech jeye ka ok'on. ¹⁸Anchan' jeye, max an lej at'ax ka k'é'áxin k'al nin kidhtaltsik, ¿jan ti ne'ech kin ejto kin kó'oy nin awiltal? Jeché' tu utsátsik abal a ulal ke u káldhál an at'ax ejattalábtsik k'al tin chápan lej at'ax; ¹⁹pos max anchanak, ¿k'al jita' in chápan tin káldhál an at'ax ejattalábtsik na kidhtaltsik? Anchan', ti xalk'antsalichtsik ke i uk'pinéxtsik ta k'wajat. ²⁰Por Naná' u káldhál an at'ax ejattalábtsik k'al tin awiltal na Dios ani k'al jeché', u xalk'analich ke na Dios tujenekich ti tak'ix ba tatá'tsik.

²¹Tam jun i likat inik k'wajat t'ojjodh alwa' ani in belkóm nin

k'imá', yab ne'ech ka ejtowat ka kwe'tsin xowa' in ko'ol ta'padh taja'. ²²Por max tál jun xita' más likat ké jajá' ani ka átá, ne'ech tám ka k'ántsin ejtal tin éyamtal xin éynál ti belkol ani ne'ech ka wélchíxnantsat ejtal xowa' in ko'ol.

²³Xita' yab junax k'al Naná', tin at'ál. Ani xita' yab tin tolmiyal ku utu an atiklábtsik ba na Dios, jachan', ja'ich xin t'ajál abal an atiklábtsik yab ka utey ba na Dios.

An at'ax ejattaláb xu witsél xon ti kalnek

(Mt. 12:43-45)

²⁴Tam jun i at'ax ejattaláb ka kale ba jun i inik, u xe'chinal ba waynek chabátsik in ayal xon ti ka koyóch. Tam yab kin ela' xon ti ka koyóch, in chalpayal enché': "Ne'ech kin witsiy ban inik xon tin kalnek." ²⁵Tam ka witsiy, in elál jachan' an inik jelti jun i atá xi yab k'wajtsidh, k'wetodh ani lejkikidh. ²⁶Ne'ech tám juní ka k'ale ani ne'ech kin ik'i' búk i at'ax ejattalábtsik xi más at'ax ké jajá' ani ejtal ne'ech ka ochichtsik ti k'wajíl ba jachan' an inik. Jachan' an inik ne'ech tám ka jilk'on más k'ibenek ké tam ti k'wajatiwi'ik.

Xita' na tsubax lejtal k'wajat k'ijidh

²⁷Lejat na Jesús k'wajat in ulal jeché', jun i mímláb xi ta' jeye ti k'wajat ban atiklábtsik, in ulu kawidh enché':

—iK'ijidh t'ajat abal an mímláb xi ti wa'chiyámal ta chakam ani ti pubedhám!

²⁸Por na Jesús in ulu enché':
—iMás k'ijidh abal xita' xin axtsaltsik xowa' in ulal na Dios ani kin t'aja'!

**An walablom atiklábsik in konyal
jun i labidh exól**

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹An atiklábsik in óntsal ti junkunaltsik malilíl xon ti k'wajat na Jesús. Tujeý ti káw na Jesús ani ulu enché':

—Tatá'tsik xi k'wajat jeché' i k'ij, i at'axtsik t'ajat ani tin kónsaltsik ku t'aja' jun i labidh exól; por yab más ne'ech ki pidhantsik k'e'et i exól, tokot an exól jelt xan ti támun k'al an t'ílsix Jonás. ³⁰Pos anchan' xan ti na Jonás k'wajaj ti exól abal an atiklábsik xi Nínibe, anchan' neye Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech kin k'wajaj tin exól abal tatá'tsik xi k'wajattsik xo' jeché' i k'ij. ³¹An pulek tak'ix mímláb xi Alál, ne'ech ka ejech ti ít tam kin bajaw xowk'i ne'ech an lújundhaxtaláb, tam ki lújundhá xi k'wajattsik xo' jeché' i k'ij. Jajá' ne'ech kin xalk'a' abal tatá'tsik, xi k'wajat xo' jeché' i k'ij, i walbidhtsik. Jajá' tsích ów chabál abal kin axtsi tin chalpadhtal na Salomón ani xo', teché' in k'wajat Naná', xi ja'ich jun xita' xi más púlek ké na Salomón ani yab tin axtsaltsik. ³²Xi k'wajineksik ban bitsow xi Nínibe, ne'ech ka ejechtsik ti ít tam kin bajaw xowk'i ne'ech an lújundhaxtaláb, tam ki lújundhá xi k'wajattsik xo' jeché' i k'ij. Ne'ech kin xalk'a'tsik abal tatá'tsik, xi k'wajat xo' jeché' i k'ij, i walbidhtsik. Jajá'tsik in jila' ti walablom tam ti t'ílsin an tin káwintal na Dios k'al na Jonás; ani xo', teché' in k'wajat Naná', xi ja'ich jun xita' xi más púlek ké na Jonás ani yab tin axtsaltsik.

**Ni wal k'wajat jelti nin tajbaxtal ni
t'u'úl**

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³Yab xita' in let'k'oyal jun i tajbaxtaláb abal kin k'wajba' xon ti chinat o abal kin paxk'iy k'al jun i kajón. In let'k'oyal abal kin k'wajba' t'ek'at ani ka tajbayat xita' ka ochich. ³⁴Na wal in junwal jelti jun in tajbaxtal na t'u'úl; max na wal alwa', na t'u'úl putál tin ko'ol an tajaxtaláb; por max yab alwa', na t'u'úl jelti max k'wajat ba jik'waxtaláb. ³⁵Ka kó'oy i kwenta k'al an tajaxtaláb xa ko'ol abal yab tá' ka wenk'on ti jik'waxtaláb. ³⁶Pos max ejtal na t'u'úl in ko'ol i tajaxtaláb ani yab in ko'ol ni wé' i jik'waxtaláb, ejtal xowa'kich, tajax ti ne'ech ka chu'u jelti tam i tajbantsáb k'al jun i tajbaxtaláb.

**Na Jesús in kawyal an fariseotsik
ani an ok'tsixtsik xin wilál an
tak'ixtaláb**

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 20:45-47)

³⁷Tam ti na Jesús in kubdha' ti káw, pakabédhá k'al jun i fariseo abal ka k'ale ti k'apul tin k'imá' jeché' an fariseo. Na Jesús ochich altá ani buxkan ban mesa. ³⁸An fariseo, laban abal in chu'u ke yab in t'aka' ok'ox nin k'ubak xan ti jajá'tsik in t'ajál tam ne'ech ti k'apul. ³⁹Por utsan enché' k'al na Jesús:

—Tatá'tsik an fariseotsik, a t'aktal tin kúx an baso ani an talab, por alk'idh yab a t'akáltsik. Anílk'i teye tatá'tsik, eblidh i t'okattsik, por ba na ejattal tokot a chalpómtsik i kwé'lách ani i at'axtaláb.

40'iYabtsik i chalpadh! ¿Yabxe' a cho'óbsik abal xita' in t'ajámal xi eblidh in t'ajámal jeye xi alk'idh?

41Ka pidha' an ch'ojontátsik xowa' a k'anidhátsik t'ajat; anchan', t'okatich tám ne'ech ka k'wajay na ejattal.

42'iCh'ojontál a chu'bíl, fariseotsik! Xa pidhátsik na Dios xowa' in lujyal jeye kin bach'u k'al an menta, an ruda ani ejtal xi más an ch'ojótsik, por yab a t'ajátsik ti k'ij xowa' lujat nibal i k'anidhaxtsik jelt xan tu k'anidhax na Dios. Yejat ka t'aja'tsik xowa' lujat ani ki k'anidhaxintsik, por yab ka jila' ka pidha' xowa' in lujyal na Dios.

43'iCh'ojontál a chu'bíl, fariseotsik! abal a kulbetnátsik ki buxkan ban alwa' k'wajtalábsik ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani a kulbetnátsik ki chapnédhá ti bél k'al yantam i k'ak'naxtaláb.

44'iCh'ojontál a chu'bíl, ok'tsixtsik ani fariseotsik xi k'ambix! abal a junwaltsik jelti jólimtaláb xi yab tejwa' ani tam jun xita' kin k'ach'iy maske yab in cho'ób, u jilk'onah ch'o'odh k'al an at'axtaláb. Anchan' teye tatá'tsik, yab tejwa' an at'axtaláb xa ko'oltsik ba na itsích ani xita' ti ki wéwna'tsik u ch'ó'nal k'al na walastalábiltsik.

45Tók'on tám jún an ok'tsix xin wilál an tak'ixtaláb ani in ulu enché':

—Ok'tsix, tam a ulal jeché', tu tejsalich weye.

46Por utsantsik enché' k'al na Jesús:

—iCh'ojontátsik teye a chu'bíl, ok'tsixtsik xa wilál an tak'ixtaláb!

abal a utsátsik k'e'et kin t'aja' xowa' in ulal an tak'ixtaláb ani tatá'tsik nibal ela' a t'ajátsik ti k'ij xowa' a ok'tsixnal.

47'iCh'ojontál a chu'bíltsik! abal a kubtsal ti exól xon ti jolidh an t'iltsixtsik xi chemdhats k'al na weje' pakéililtsik. 48K'al jeché', u kalel jelti max a ulalichtsik ke alwa' xowa' in t'ajámal na weje' pakéililtsik; jajá'tsik in chemdha' ani tatá'tsik a kubtsal ti exól xon ti jolidh.

49'Kom na Dios chalpadh t'ajat, jaxtám tin ulu enché': "Ne'ech ku abtsi ti t'iltsixtsik ani ti abatwáletsik, taltsik ne'ech ka chemdhá ani xi k'e'ettsik ne'ech ka at'an." 50Atiklábtsik xi xo' jeché' i k'ij, na Dios ne'ech ti t'aja'tsik ka jalbiy nin chemtal ejtal an t'iltsixtsik asta tam ti tujenek an k'ay'lá, 51asta tam ti chemdhá na Abel asta tam ti chemdhá na Sakarías. Jeché' na Sakarías, ja'ich xi chemdhá tamch'ejelidh ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios k'al xon tu k'wajbáb an pikbaxtaláb. Jaxtám tu utsál atiklábtsik xi jeché' i k'ij, ke na Dios ne'ech ti t'aja'tsik ka jalbiy nin chemtal an t'iltsixtsik ani an abatwáletsik.

52'iCh'ojontál a chu'bíl, ok'tsixtsik xa wilál an tak'ixtaláb! abal yab a óltsal an atiklábtsik xan ti kin uwa' abal ka tak'yatichtsik k'al na Dios. Yab a lé'tsik ki tak'yat k'al na Dios nibal a walkál ka tak'yattsik k'al na Dios xin lé'tsik ka tak'yat.

53Tam ti na Jesús in ok'oy kin ulu ejtal jeché', an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb ani an fariseotsik, in chakuntsitsik t'ajat na Jesús ani

tujeysik kin taktamiy k'al yán i konkomixtaláb. ⁵⁴In taktamiyal abal in lé'tsik kin ach'a' max kin ulu jun xata' yab alwa' ani anchan' kin ejtotsik kin ólna'.

Na Jesús u ok'tsux k'al tin kwenta an k'ambixtaláb

12 Tam ti jachan', junkun yán i mil i atiklábtsik, ke tokotich u níxk'áx k'al in yaníl. Na Jesús in okxiy kin utsa' enché' nin exóbaliltsik:

—Ka kó'oytsik i kwenta k'al nin ok'tsixtal an fariseotsik xin junwal jelti an jilbédhaxtaláb k'oye. Jeché', ja'ich xowa' in k'ambixnálk'itsik. ²Pos yab wa'ach ni jun xata' chinat xi yab ne'ech ka xalk'an ani yab wa'ach xata' yab tejwa' xi yab ne'ech ka cho'óbná tayíl. ³Jaxtám tu utsálsik, ejtal xowa' a ulúmal ban jik'waxtaláb, ne'ech ka ach'an tam k'ij; ani xowa' a ulúmaltsik chinat ani mapudh i wi'leb, ne'ech ka ulwat kawidh tin éb an atátsik.

Xita' yejat ka jik'na'

(Mt. 10:28-31)

⁴Ja'úbsik, tu utsál ke yab yejat ka jik'na' ni jun xita' xin ejtowel ti chemdhax ani tayíl yab más xata' in ejtowel kin t'aja'. ⁵Por ne'ech tu utsa'tsik xita' yejat ka jik'na': ka jik'na'tsik na Dios, xi tam ti chemdhámalich, in ko'ol i awitaláb abal ti ki pet'na' ban k'ibeltaláb. Jeché' ja'ich yejat ka jik'na'tsik.

⁶¿Yabxe' u nujwáb bó' i ts'itsik ch'ichin k'al cháb i t'ipax tumín? Por na Dios yab in uk'tsal ni jún xi jeché' an ch'ichintsik. ⁷Pos asta na xi'íl xa ko'oltsik ba na ók', ejtal

ajidh ti k'wajat juntsik ti juntsik. Yab ki jik'eytsik, pos tatá'tsik más yán a jalbíl ké yantam i ch'ichintsik.

Xita' yab in tidhenál kin t'ila' na Jesukristo tin tamét an atiklábtsik

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Tu utsálsik ejtal ta éb, xita' ti kin t'ila' tin tamét an atiklábtsik, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech neye ku t'ila' tin tamét nin t'okat abatwálejiltsik na Dios; ⁹por xita' kin tidhena' ti kin t'ila' tin tamét an atiklábtsik, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech neye ku tidhena' ku t'ila' tin tamét nin t'okat abatwálejiltsik na Dios.

¹⁰Xita' k'ál ti kin odhbijyat Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech ka pakwlintsat; por xita' kin odhbijiy an T'okat Ejattaláb, yab jayk'i ne'ech ka pakwlintsat.

¹¹Tam ki júnátsik ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb, tin tamét i lújundhomtsik o ban awitalábtsik, yab ki k'wajaytsik ta chalpax xan ti ne'ech ki tók'on o xant'éy ne'ech ka ulu, ¹²pos tam kin bajúch xowk'i ne'ech ta káw, an T'okat Ejattaláb, ja'ich ne'ech ti óltsi xant'éy ne'ech ka ulu.

Ka kó'oytsik i kwenta k'al an tumínladhtaláb

¹³Utsan enché' na Jesús k'al jún ti éb xi ta' ti k'wajat ban atiklábtsik: —Ok'tsux, ka utsa' nu kidháb ti kin pidha' an ti jiltsixtaláb xi naná' neye u lujyal.

¹⁴Por utsan enché' k'al na Jesús: —Ja'úb, Naná' yab in k'wajbadh tin lújundhax ani tin wélchíxlíx.

¹⁵In ulu jeye enché':

—Ka kó'oy t'ajat i kwenta k'al an ch'e'ne'taláb, pos nin xe'chintal jun xita' yab ja'ich tu likel k'al xowa' yán xata' in ko'ol.

¹⁶T'iltintsik tám jeché' an ti junbaxtaláb:

—Tá'wi'ik ti k'wajat jun i inik xi tumínladh t'ajat, in t'aja' in ale ani labey t'ajat. ¹⁷K'wajay tám kin chalpay enché' an tumínladh inik: “¿Jant'éy xo' ne'ech ku t'aja'? Yab u ko'ol xon ti ku ta'pa' an k'apné'.” ¹⁸In chalpay tám enché': “U cho'óbich xant'éy ne'ech ku t'aja'. Ne'ech ku paku nu wilté'iltisik abal ku t'aja' ít más pakdha', ne'ech ku ta'pa' ejtal an k'apné' ani ejtal xowa' u ko'ol. ¹⁹Ne'ech tám ku ulu enché' tu ejattal: yán xata' u ko'ol ta'padh abal ku wat'na' k'al yán i tamub; jaxtám xo', awilich kin k'wajay koyol koyolk'i, k'apul k'apul'k'i, uch'al uch'alk'i ani in kulbél.” ²⁰Por utsan enché' k'al na Dios: “Ja'úb, yab t'ajat i chalpadh, pos jeché' i akal ne'ech ki chemech ani xowa' a ko'ol ta'padh, ¿jita' ne'ech kin dhabalna'?” ²¹Anchan' in tamwal xita' in junkuwal i tumín abal jajá'k'i ani yab tumínladh abal a Dios.

Na Dios in belkóm nin chakámiltsik

(Mt. 6:25-34)

²²Tayíl, na Jesús in utsa' enché' nin exóbaliltsik:

—Tu utsálsik jeché': Yab ki k'wajaytsik ta chalpax k'al xant'éy ne'ech ka k'apu abal ki k'wajay ejat, nibal ki k'wajay ta chalpaxtsik k'al xowa' a k'udhk'úmil ne'ech ka k'wajba'. ²³Ni ejattal más in jalbíl

ké an k'apné' ani ni t'u'úl más in jalbíl ké ni k'udhk'úmil. ²⁴Ka tela' an ch'ichintsik, yab u óm, yab u k'ójol nibal in ta'pál xata' ba wilté'itsik; por u k'apundhábsik k'al na Dios. ¿Awxe' tatá'tsik más wé' a jalbíl ké an ch'ichintsik?

²⁵¿Jita' xi tatá'tsik, max ka k'wajay t'ajat ti chalpax, ne'ech kin ejto kin nakedha' tinbá' ela' ch'éjel metro más? ²⁶Max yab a ejtowa'lsik ka t'aja' xowa' xi yab lej uluts, ¿jant'ók'i ta k'wajat ta chalpaxtsik k'al xowa'kich xi más?

²⁷Ka tela'tsik xan tu pakel an wich, yab u t'ojnaltsik nibal u dhutse'lix; tu utsálsik ke nibal an pulek tak'ix Salomón, k'al ejtal nin tumínladhtal, yab k'udhk'umlinék labidh jelti an wichtsik.

²⁸Pos max na Dios in labidhmédhál anchan' an ch'ojól xi xo' k'wajat ban aleláb ani kalám ne'ech ka tsikan, ¿awxe' na Dios yab ne'ech ti ki k'udhk'umliytsik más alwa'? Tatá'tsik wé' t'ajat ta belom. ²⁹Pos yab ki xe'chintsik ta chalpax ani ta álim xant'éy ka k'apu o xant'éy ka uch'a'.

³⁰An atiklábtsik xi yab u belom, ja'ich in ayal ejtal jeché'; por tatá'tsik, a ko'ol jun a Táta' xin cho'ób abal a yéntsal ejtal jeché'.

³¹Ka aliyytsik xan ti ki k'wajay tak'nél k'al na Dios ani ejtal jeché' ne'ech ka bach'utsik.

Xowa' yejat ki t'aja' abal ki kó'oy xata' tú' walk'i'

(Mt. 6:19-21)

³²Yab ki jik'eytsik, tatá'tsik xi tin belálich, yab t'ajat yán ta éb, por na Táta' in kulbetnámal ti pidha'tsik

an ti awiltaláb abal ki tak'xin k'al Naná'.

³³Ka nujtsik xowa' a ko'ol ani ka pidha' an ti tumín an ch'ojontátsik; anchan', a junkuwalichtsik i alwa'taláb tú' walk'i' xi yab jayk'i in ko'ol in ok'ontal, xon ti an kwé' yab in ejtowa' ka ochich, nibal u k'apnal k'al an takúl.

³⁴Pos xon ti k'wajat xowa' alwa' xi tatá'tsik a kulbetnál, taja' jeye ne'ech ka k'wajay na ejattal.

Ki k'wajaytsik t'ojojodh ech'ek'i

³⁵Ki k'wajaytsik ech'ek'i i t'ojojodh, xeketlidh ani let'ot'ól na tajbaxtaltsik.

³⁶Ka t'aja'tsik jáyk'i jelti tam jun i t'ójontsix k'wajat in aytsím ka witsiy nin ajátik ba jun i tomkixtaláb. K'wajat t'ojojodh abal kin japtsi an ti wi'leb tam ka ulich tokot kin t'eney. ³⁷K'ijidh t'ajat abal an t'ójontsix, xi ka elan ejat tam ka ulich nin ajátik; tsubax tu utsá'tsik ke jachan' an t'ójontsix ne'ech ka utsan k'al nin ajátik ka buxkan ban mesa ani ne'ech ka jo'tsin an ti k'apné' k'al nin ajátik. ³⁸K'ijidh t'ajat abal jachan' an t'ójontsix xi ka elan ejat k'al nin ajátik, maske ka ulich ch'ejel akal o dhajawichk'i. ³⁹Ka cho'óbna'tsik jeché', max jun i dhabal atá in cho'óbak xáy i ora ne'ech ka ulich an kwé', yab ne'ech kin walka' ka japtsin tin k'imá' abal ka kwé'yat.

⁴⁰Anchan' teye tatá'tsik, ki k'wajaytsik i t'ojojodh; pos tam yab xata' a t'ílómtsik, ne'ech kin ulich Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik.

An t'ójontsix xi alwa' ani an t'ójontsix xi yab alwa'

(Mt. 24:45-51)

⁴¹Konyat tám enché' k'al na Pedro:

—Ajátik, ça t'ila' jeché' an junbaxtaláb abal wawá'k'i o abal ejtal tu éb?

⁴²In ulu enché' an Ajátikláb:

—An t'ójontsix xi lujat ani chalpadh, ja'ich xi ne'ech ka punk'untsat kin tak'iy xi más nin t'ojnálil an ajátikláb; jajá' ja'ich xi ne'ech kin ulu xowk'i ti yejat ka pidhan ti k'apul xi k'wajaytsik ba jachan' an atá. ⁴³K'ijidh t'ajat abal an t'ójontsix xi ka elan k'al nin ajátik tam ka witsiy, in t'ajál xowa' jiltsidh kin t'aja'. ⁴⁴Tsubax tu utsá'tsik, ke ne'ech ka k'wajbá ti belkol k'al ejtal xowa' in ko'ol an ajátikláb. ⁴⁵Por max an t'ójontsix xi ka jilan punk'udh, kin chalpay ke nin ajátik yab ne'ech ka witsiy jik'at ani ka tujej tokot ti k'apul, ti uch'al asta ka itey ani ka tujej kin at'ax t'ajtsi xi k'e'et an pay'lomlá'bitsik ani an mímlá'bitsik xi taja' u t'ojnal, ⁴⁶ne'ech ka ulich nin ajátik tam jajá' yab xata' in t'íló'm, nibal in cho'ób xáy i ora; ne'ech tám ka pidhan jun i yajtsiktaláb púlek ani ne'ech ka t'ajtsin an'ílk'i jelt xan tin tamwaltsik xi yab alwa' inik.

⁴⁷An t'ójontsix xin cho'ób xant'éy in lé' nin ajátik, por yab t'ojojon nibal kin t'aja' ti k'ij, yán t'ajat i wich'ate' ne'ech kin bach'u. ⁴⁸Por an t'ójontsix xi yab in cho'ób, maske kin t'aja' xowa' walats, wé' i wich'ate' ne'ech kin bach'u. Xita' yán ka pidhan, yán jeye ne'ech ka kontsin; ani xita' yán ka punk'untsat, más yán ne'ech ka kontsin.

U wa'chinal i k'é'áxtaláb k'al tin kwentak'i na Jesús

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹Naná' in tsi'nek teché' ti chabál abal ku t'aja' jelt xan tin t'ajál an

k'amal, in tsikal xowa' u t'a'íl ani in t'okwal xowa' yab u t'a'íl; iani u lé'ak max exomichak ti t'a'íl!

⁵⁰Por ko'ol ku wat'na' ok'ox jun i yajtsiktaláb púlek, iani t'ojláb t'ajat ku kuxuy asta kin bajaw xowk'i ne'ech ka támun jeché'!

⁵¹'¿A chalpayaltsikxe' ke Naná' in tsi'nek abal ku tsi'dha' i k'ijidhtaláb teché' ti chabál? Tu utsálsik ke yaba', in tsi'nek abal ku t'aja' i k'é'áxtaláb. ⁵²Por xo' ani tin nakíl an k'ij, bó' xi k'wajat ba jun i k'imádh, ne'ech ka k'é'áxin, xi óx ne'ech kin chakuntsi xi cháb ani xi cháb ne'ech kin chakuntsi xi óx.

⁵³An táta'láb ne'ech kin chakuntsi nin kwitólil ani an kwitól ne'ech kin chakuntsi nin táta'; an nána'láb ne'ech kin chakuntsi nin tsidhánil ani an tsidhan ne'ech kin chakuntsi nin nána'; an mímláb ne'ech kin chakuntsi nin al'íb ani an al'íbe ne'ech kin chakuntsi nin mím.

An exólsik xin xalk'ál an k'ijtsik

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴Utsan jeye enché' an atiklábtsik k'al na Jesús:

—Tam tatá'tsik ka chu'u u ch'akíl an tokow xon tu ochel na k'ítsá, támk'i a ulaltsik abal ne'ech ka ulich i áb ani anchan' u támnal. ⁵⁵Ani tam u waw'nal an ik' xi alál ti tál, a ulaltsik abal ne'ech t'ajat ka yajbé an k'ak'al ani anchan' u támnal.

⁵⁶'IK'ambixtsik! A wit'álsik ka exbantsi xowk'i ne'ech ka ulich an áb ani xowk'i ne'ech ka yajbé t'ajat an k'ak'al, por yab a ejtoweltsik ka exbantsi xant'éy exom ti támnal jeché' i k'ij.

Ki lejkin k'al xita' a waltsámal

(Mt. 5:25-26)

⁵⁷'¿Jant'ók'i ti yab a ejtoweltsik ka chalpay xowa' alwa' ka t'aja'?

⁵⁸Max jun xita' ti ki utsbiy abal a waltsámal ani ki éláxin ti bél k'al jajá' tam i ne'chich ban awiltaláb, ki lejkin k'al jajá' abal yabich ti ki utu tin tamét an lújundhom; pos max ti ki utu taja', an lújundhom ne'ech ti ki pidhna' ban yák'wal ani an yák'wal ne'ech ti ki baliy ban wik'axte'. ⁵⁹Tsubax tu utsál ke yab ne'ech ki kale ban wik'axte' asta ka jalbiy ejtal xa júnál.

Xowa' in jalbíl tam jun xita' kin jila'ich ti walablom

13 Támk'i jachan', ulich cháb óx i atiklábtsik ani t'ílsin na Jesús xan ti na Pilato tin chemdhámal i iniktsik xu k'wajílsik Galilea. T'ílsin abal in xuk'untsámal tin xich'ál k'al in xich'ál an ko'nélsik xin chemdhálsik abal kin pikba'.

²Utsantsik enché' k'al na Jesús:

—¿A chalpayaltsikxe' ke jachan' an iniktsik xu k'wajíl Galilea in tamu anchan' abal más ja' walbidhtsik ké xi k'e'et xu k'wajílsik táyk'i ba jachan' an bitsow? ³Tsubax tu utsálsik ke yaba'. Max yabtsik teye ka jila' ta walablom, anílk'i teye ne'ech ki chemechtsik. ⁴O ¿a chalpayaltsik ke xi lajuwaxik xi chemechtsik t'u'chidh k'al an pulek t'i'adh t'ujub xu bijyáb Siloé, más ja' walbidhtsik ké xi k'e'et xu k'wajílsik Jerusalén? ⁵Tsubax tu utsálsik ke yaba'. Max yabtsik teye ka jila' ta walablom, anílk'i teye ne'ech ki chemechtsik.

**An junbaxtaláb k'al tin kwenta
in akan an igo xi yab walidh**

⁶T'iltintsik tám k'al na Jesús jeché' an ti junbaxtaláb:

—Jun i inik in t'ayámal jun akanlek i igo bin ale ani k'ale kin chu'u max walidh, por yab in eltsi ni jun in walíl. ⁷In utsa' tám enché' an inik xi k'ál tu belkómtság an tin ale: “Oxtalich tin tsi'il tamub ti tamub ku altsi tin walíl jeché' an te', por yab jayk'i u eltsámal. Ka kwajla'ich, pos yab xata' ti alwa' ka k'wajay kubat anik'i ba nu ale.” ⁸Por an belkol aeláb tók'on enché': “Ajátiik, jila' bél kubat jeché' i tamub. Ne'ech ku jobtsi an ti chabál xon ti kubat ani ne'ech ku mujtsi an ti lukuk xi alwa', ⁹yab telab max anchan' ka walín; max yab ka walín, ne'ech tám ku kwajla'ich.”

**Na Jesús in jeldha' tin k'ítsájl
an koyóxnich jun i mímláb xi
yab in ejtawal ka lujkun**

¹⁰Jun i k'ij, tin k'ítsájl i koyóxnich, na Jesús k'wajat ti ok'tsix ba jun i atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb. ¹¹Taja', ta' jeye ti k'wajat jun i mímláb xin ko'olich lajuwaxik i tamub ti ya'ul. Kútandhats k'al jun i at'ax ejattaláb ani jaxtám ti yab in ejtawal ni wé' ka lujkun. ¹²Tam ti chu'tat k'al na Jesús, kanyat ani utsan enché':

—Mímláb, i jeléch k'al an yaw'lách xa ko'ol.

¹³In k'wajba' tám nin k'ubak ban mímláb ani támk'i jachan' ti lujkun an mímláb. An mímláb tuje y tám kin pubédhantsi tin bij na Dios.

¹⁴Por an inik xu ok'lek ba jachan'

an atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb, chakuy abal na Jesús in jeldha' an mímláb tin k'ítsájl i koyóxnich ani in utsa' enché' an atíklábitsik:

—Wa'ach akak a k'ítsá xowk'i ti alwa' ku t'ójon; ki tsíchtsik jachan' a k'ítsá abal ki jeldhátsik ani yab tam in k'ítsájl i koyóxnich.

¹⁵Tók'on tám enché' na Jesús:

—K'ambixtsik, ýabxe' a wilálsik na bákajil o na burrujil tam in k'ítsájl i koyóxnich abal ka júna'tsik ka uch'andha'?

¹⁶Jeché' an mímláb xu kidhtaláb jeye k'al na Abraham, xu kó'yáb k'al an lej at'ax ti ya'ul lajuwaxikich i tamub k'al jeché' an yaw'lách, çawxe' yab in tomnál ka jeldhá tam in k'ítsájl i koyóxnich?

¹⁷Tam ti na Jesús in ulu jeché', ejtaltsik xi k'ál tu at'nal na Jesús, tidhebétsik; por ejtal xi más an atíklábitsik u kulbél tam tin chu'utsik an pakdha' labidh labandhaxtaláb xin t'ajál na Jesús.

**An junbaxtaláb k'al tin kwenta in
itsích an mostasa**

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸In ulu tám enché' na Jesús:

—¿Jant'éy in junwal xan tu tak'ix na Dios ani jant'ok'ál ti ne'ech ku ejto ku junbay? ¹⁹In junwal jelti jun in itsích i mostasa xi jun i inik in t'ayál bin ale, u pubel t'ajat asta kin bajaw jelti jun i te'. U pubel t'ajat, ke an ch'ichintsik xi xe'ech ti jumumúl in t'ajátsik nin pák'w bin k'we'éltsik jeché' an te'.

**An junbaxtaláb k'al tin kwenta an
jilbédhaxtaláb k'oye**

(Mt. 13:33)

²⁰In ulu jeye enché' na Jesús:

—¿Jant'ok'ál ti ne'ech ku ejto ku junbay xan tu tak'ix na Dios? ²¹In junwal jelti an jilbédhaxtaláb k'oye xi jun i mímláb in xuk'yal k'ál ox lejab i che'edh trigo ani in jilbédhál ejtal an xo'kadh che'edh trigo.

An wi'leb xi xuyat

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²²Tam ti na Jesús ne'ech ti belal abal Jerusalén, u k'wajíl ti ok'tsix ban bitsowtsik ani ban kwentsaltsik xon tu wat'el. ²³Konyat enché' k'al jun xita':

—Ajátik, ¿wé'xe' t'ajat xu lo'el?

Jajá' tók'on enché':

²⁴—Ka t'aja'tsik an chápláb abal ka ejto ki k'wajaysik tak'nél k'al na Dios, jelti an chápláb xi yejat ka t'aja'tsik tam a lé' ki ochich ba jun i xuyat wi'leb. Tsubax tu utsálsik ke yán t'ajat xi ne'ech kin le'na' ka k'wajay tak'nél k'al na Dios, por yabtsik ne'ech kin ejto.

²⁵Tam ka ch'akay an dhabal atá ani kin mapuy an wi'leb, tatá'tsik, xi jilk'onék eléb, ne'ech ka t'eneysik an wi'leb ani ne'ech ka ulutsik enché': "Ajátik ti ku japtsi weye." Por Jajá' ne'ech ti ki tók'oytsik enché': "Yab tu exláltsik nibal u cho'ób xon ta tál." ²⁶Ne'ech tám ki tujeysik ka utsa' enché': "U k'wajinek pé tu k'apul ani tu uch'al junax k'al Tatá' ani Tatá' i ok'tsixnék ba ni bitsówil." ²⁷Por Jajá' ne'ech ti ki tók'oytsik enché': "Tu utsálichtsik ke yab tu exlál nibal u cho'ób xon ta tál. iKi wixk'intsik teché' k'al Naná', ejtal tatá'tsik xa t'ajál xowa' yab alwa'!" ²⁸Taja' ne'ech ki uk'intsik ani ne'ech ti rech'ech'él na kamab tam ka

chu'utsik abal na Abraham, na Isák, na Jakob ani ejtal an t'iltsixtsik k'wajat xon tu tak'ix na Dios ani tatá'tsik i jilan eléb. ²⁹Pos ne'ech ka tsích an atiklábtsik xi ebál ani alál, xon tu kalel na k'ítsá ani xon tu ochel jeye abal ka buxkantsik ti k'apul xon tu tak'ix na Dios.

³⁰Jachan' i k'ij, taltsik xi xo' k'wajat kuxlek, ne'ech ka k'wajay ultaláb ani taltsik xi xo' k'wajay ultaláb, ne'ech ka k'wajay kuxlek.

**Na Jesús in uk'intsi an atiklábtsik xi
Jerusalén**

(Mt. 23:37-39)

³¹Tám'í jachan' a k'ítsá, ulich cháb óx i fariseotsik ani utsan enché' na Jesús:

—Ki k'aléch píl, pos na Erodes in lé' ti ki chemdha'.

³²Por Jajá' in tók'oytsik enché':

—Ki k'aletsik ani ka utsa' enché' jachan' an inik xin ko'ol in chalab jelti a wáx: "Ka tela', xo' ani kalám u káldhál an at'ax ejattalábtsik, u jeldhál an ya'ulstik ani chabk'i' ne'ech ku ok'oy." ³³Por xo' ko'ol ku óntsi nu bélil, kalám ani chabk'i' jeye, pos yab in tomnál ke jun i t'iltsix ka chemdhá píl bitsow ani yab Jerusalén.

³⁴In ulu jeye enché' na Jesús:

—iAtiklábtsik xi Jerusalén, xa chemdhál an t'iltsixtsik ani a t'ujbayal xi abtsinaltsik k'al na Dios abal ti ki óltsi an tin tsubaxtalábil! Yáníl u le'na' ku junku na chakámiltsik, jelt xan ti an pák'wlam kwita' in junkuwal nin ts'itsik t'ám abal kin pák'wna' tin ál nin suts'úts', por yab a le'na'tsik. ³⁵Ka ach'a'tsik xant'éy

ne'ech tu utsa', an pulek atá xon ta k'ak'nálsik na Dios, ne'ech ka walbá. Tu utsálsik abal yab más ne'ech ki witsiy ti kin chu'utsik, asta kin bajaw an k'ij tam tatá'tsik ne'ech ka ulutsik enché': "iLábt'ajadh ti k'wajat xi tál tin bij an Ok'óxláb!"

Na Jesús in jeldha' jun i inik xi málidh

14 Jun i k'ij, tin k'ítsájil i koyóxnich, na Jesús k'alnek ti k'apul bin k'imá' jun in ok'lékil i fariseo ani xi k'e'et an fariseotsik ta' ti k'wajat ti kwáchix. ²Tá' jeye ti k'wajat taja' tin tamét na Jesús, jun i inik xu ya'ul k'al i mál. ³Konyattsik tám enché' k'al na Jesús an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés ani an fariseotsik:

—¿Awilxe' ka jeldhá jun i ya'ul tam in k'ítsájil i koyóxnich o yaba'?

⁴Por jajá'tsik yab k'uchun. Téyná tám an ya'ul bin k'ubak k'al na Jesús, jeldhá ani in utsa' tám ka k'aléch. ⁵Utsan tám enché' an fariseotsik k'al na Jesús:

—¿Jita' xi tatá'tsik a kidhtal, max nin burrujil o nin bákajil ka balk'in ba jun i mom, yab in jixál támk'i maske in k'ítsájil i koyóxnich?

⁶Ani yabtsik in ejto ka tók'on ni wé'.

Xi kanidhtsik ba jun i tomkixtaláb

⁷Tam ti na Jesús in chu'u ti tákultsik an ti ultaláb k'wajtaláb ban mesa xi kanidhtsik ba jun i tomkixtaláb, in pidha'tsik jeché' an ti tak'ixtaláb:

⁸—Tam jun xita' ti kaniy ta ajíblom ba jun i tomkixtaláb, yab ki buxkan

ban k'wajtaláb xi ultaláb, yab telab ka ulich jun xita' xi más uluts ké tatá' ⁹ani ka ulich ti ki utsa' enché' xi ti kanyámal: "Ka pidha' jachan' an ti k'wajtaláb na je' jún." Tidhetálich tám abal tatá' ki k'ale ta buxkanal ban k'wajtaláb xi más kuxlek. ¹⁰Tam ki kanyat ba jun i tomkixtaláb, más alwa' ki buxkan ban k'wajtaláb xi kuxlek; abal tam ka ulich xi ti kanyámal, ti ki utsa' enché': "Ja'úb, jé' ki wat'ey ta buxkanal ban koytaláb xi más ultaláb." Anchan' ne'ech ki k'ak'ná k'al xi ta' buxutsik ban mesa junax k'al tatá'. ¹¹Pos xita' in t'ek'ál tinbá, ne'ech ka cha'ká; ani xita' in cha'kál tinbá, ne'ech ka t'ek'bá.

¹²In utsa' jeye enché' an inik xi k'ál ti kanidh:

—Tam ka t'aja' jun i k'apúxnich, yab ka kaniy na ja'úbsik, nibal na kidhábsik, nibal na exlowálsik, nibal na at k'imádh xi tumínladh; pos tam kin t'aja'tsik jeye i k'apúxnich, ne'ech jeye ti ki kaniy ani anchan', jelti max i witsbantsábich. ¹³Tam ka taja' jun i ajib, más alwa' ka kaniy an ch'ojontálsik, an mocho'tsik, an k'wech'e'tsik ani an jok'oltsik, ¹⁴ani k'ijidh t'ajat ne'ech ki k'wajay. Pos jajá'tsik yab ne'ech kin ejto ti jalbintsi, por tatá', ne'ech ka bach'u an ch'ejwalixtaláb tam ka ejdhá ti ít an atiklábsik xi alwa' inik.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an pulek k'apúxnich

¹⁵Tam tin ach'a' jeché', jún ti éb xi ta' ti buxutsik ban mesa, in utsa' enché' na Jesús:

—iK'ijidh t'ajat abal xita' xi ne'ech ti k'apul xon tu tak'ix na Dios!

¹⁶Utsan tám enché' k'al na Jesús:
—Jun i inik in t'aja' jun i pulek
k'apúxnich ani in abna' ka kanyat
yán i atiklábtsik. ¹⁷Tam ti k'wajatic
t'ojojodh an k'apné, in aba' nin t'ojnálil
kin utsa' enché' xi k'wajattsik kanidh:
“Ki tsíchichtsik, t'ojojodhich ejtal.”
¹⁸Por ejtaltsik in konoy ka pakwllantsat
abal yab ne'ech kin ejtotsik ka k'ale. Xi
jidhtal in ulu enché': “Talél tu ch'a'ay
jun i chabál ani ko'ol kin k'ale ku chu'u;
tu kontsal ti alwa'taláb abal ti kin
pakwllantsi.” ¹⁹Jún in ulu jeye enché':
“U ch'a'yámal bo' kubél i bákatsik xu
kínal ani u lé' kin k'ale ku chu'u max
alwa'; tu kontsal ti alwa'taláb abal ti
kin pakwllantsi.” ²⁰Ani jún in ulu jeye
enché': “Talél tin tomkin ani jaxtám
ti yab ne'ech ku ejto kin k'ale.” ²¹Tam
ti witsiy an t'ójontsich, in utsa' ejtal
jeché' nin ajátik. Chakuy an ajátikláb
ani in utsa' enché' nin t'ójontsichil: “Ki
k'ale jik'atk'i ban pakdha' bél ani ban
ch'ikwdha' bél xi wa'ach teché' ban
bitsow ani ka kaniy ka tsích teché'
xi ch'ojontátsik, xi mocho'tsik, xu
k'weche'tsik ani xu jok'oltsik.” ²²Más
tayíl, in ulu enché' an t'ójontsich: “Ajátik,
u t'ajámalich xan ta ulúmal ani bél
t'ajat ejtidh altá.” ²³Utsan tám enché'
an t'ójontsich k'al an ajátikláb: “Ki k'ale
putálk'i ban pakdha' bél ani ban béłtsik
xi tin waltsik an bitsow ani ka t'ajtsitsik
ti chápláb ka ochich abal ka ts'utsich
nu k'imá'. ²⁴Tu utsátsik, ke ni jún xi
jachan' xu kanyámalsik ok'ox, yab
ne'ech ka ochich ba nu k'imá' ti k'apul.”

**An yajtsiktaláb xi ne'ech ki
ach'a' tam ki bela'ich na Kristo**

²⁵K'al yán i atiklábtsik ti
wewkómte na Jesús, chaw'k'ilách
ani in utsa'tsik enché':

²⁶—Max jun xita' ka utey k'al
Naná', por in k'anidhál más nin
táta', nin nána', nin tomtal, nin
chakámiltsik, nin kidhábtsik, nin
ixámstik ani in k'anidhál t'ajat tinbá',
yab ne'ech kin ejto ti kin wéwna'.
²⁷Aníl jeye, max jun xita' in lé' ti kin
wéwna' ani yab in lé' kin wat'na' i
yajtsiktaláb o i chemlá k'al Naná'k'i
tu kwenta, yab ne'ech kin ejto ti kin
wéwna'. ²⁸Max jun xita' xi tatá'tsik
in lé' kin kuba' jun i atá pulek,
zyabxe' ne'ech ka buxkan ok'ox kin
chalpay xat'wa' ne'ech kin paku
abal kin chu'u max ne'ech kin ejto
kin ok'oy? ²⁹Pos max yab kin t'aja'
anchan', kin k'wajbantsích tokot
ok'ox an tin akan ani yab kin ejto
kin ok'oy, ne'ech tám ka labídhná
k'al ejtal xita' k'ál ti ka chu'tat ³⁰ani
ne'ech kin ulutsik enché': “Jeché' an
inik in tuju kin t'aja' jun i atá pulek
ani yab in ejto kin ok'oy.” ³¹O max
jun i pulek tak'ix ne'ech ti péjéx k'al
k'e'et i pulek tak'ix, zyabxe' ne'ech
ka buxkan ok'ox kin chalpay max
ne'ech kin ejto kin tomna' k'al láju
mil i soldadotsik, xi tál k'al jun inik
mil i soldadotsik? ³²Max yab ne'ech
kin ejto kin tomna', ne'ech tám kin
aba' nin abatwálejiltsik abal kin
konoy i lejkináláb tam na jún an
pulek tak'ix ów bél ti tál ani anchán'
yabich tám ka péjéxin. ³³Anchan'
jeye, max jun xita' xi tatá'tsik yab
kin jila' ejtal xowa' in ko'ol, yab
ne'ech kin ejto ka tsích ti exóbal k'al
Naná'.

Tam ka xaw'mé an at'em

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴An at'em alwa', por max ka
xaw'mé, yabich xata' ti ne'ech ka éyná.

³⁵Yab alwa' abal an chabál nibal abal ka xuk'uxná an ti alwa' lukuk, tokot abal ka wak'lá. Xin ko'ol in och'oxtal alwa', kin exbay xowa' u ulal.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an borrego xi k'ibchonék

(Mt. 18:10-14)

15 Ejtal an bach'k'ul jalbixtaláb ani an walablomtsik, u uteltsik ba na Jesús abal kin axtsi xant'éy in ulal. ²Jaxtám tu kawyáb na Jesús k'al an fariseotsik ani k'al an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb, in ulaltsik enché':

—Jeché' an inik u junkunal k'al an walablomtsik ani u k'apul junax k'al jajá'tsik.

³K'wajbantsattsik tám jeché' an junbaxtaláb k'al na Jesús:

⁴—¿Jita' xi tatá'tsik, max in ko'ol bo' inik i borregotsik ani kin k'ibdha' jún, yab ne'ech kin jila' xi che' inik lajubeléju ban chabál xon ti yab k'wajtsidh abal ka k'ale kin aliy na jún xi k'ibchonék asta kin ela'? ⁵Tam kin ela', kulbenek ne'ech kin okobna' ⁶ani tam ka ulich tin k'imá', ne'ech kin kaniy ejtal nin ja'úbsik, nin at k'imádhtsik ani ne'ech kin utsa'tsik enché': “Ki kulbétsik k'al naná', abal u ela' an borrego xu k'ibdhámal.” ⁷Tu utsátsik abal u wa'chinal más i kulbétaláb tú' walk'i' tam jun i walablom kin jila'ich ti walablom ké k'al xi che' inik lajubeléju i atiklábsik xi alwa' ani yabtsik yejat kin jalk'uy nin chalab.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an t'ipax tumín xi k'ibdhats

⁸Aníl jeye, ¿jitam mímláb xin ko'ol láju i t'ipax tumín ani kin

k'ibdha' jún, yab ne'ech kin let'k'oy jun i tajbaxtaláb ani kin k'wetoy putál an altá abal kin aliy k'al yantam i kwenta asta kin ela'?

⁹Tam kin ela', ne'ech kin kaniy ejtal nin ja'úbsik, nin at k'imádhtsik ani ne'ech kin utsa'tsik enché': “Ki kulbétsik k'al naná' abal u ela' an t'ipax tumín xu k'ibdhámal.” ¹⁰Tu utsátsik abal u kulbétsik t'ajat nin t'okat abatwálejiltsik na Dios tam jun i walablom kin jila'ich ti walablom.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an chakámláb xi xe'chinék ti k'ibél

¹¹In ulu jeye enché' na Jesús:

—Jun i inik in ko'ol cháb in kwitóliiltsik ¹²ani an kwitól xi tayíl in utsa' enché' nin táta': “Táta', ti kin pidha'ich an ti jiltsixtaláb xi naná' neye ne'ech ku lujuy ku bach'u.” Pidhantsik tám k'al an táta'láb xowa' jajá'tsik in lujyal kin bach'u. ¹³Tam ti wat'éch cháb óx a k'ítsá, an tayíl kwitól in nuju ejtal xowa' jajá' in lujuy kin bach'u. K'al an tumín xin bach'u, k'ale ti k'wajíl píl chabál, xon ti k'wajay kin at'ax paku ejtal an tumín xin bach'úmal. ¹⁴Por tam tin pakúmalich ejtal an tumín, wa'chin jun i pulek k'a'ínab ba jachan' an chabál ani jajá' tujej jeye kin ach'a' i k'a'ínab. ¹⁵K'ale tám kin kontsi ti t'ojláb jun i inik xu k'wajíl ba jachan' an chabál ani aban ti belkol olomtsik bin ale jachan' an inik. ¹⁶Kom u k'a'flich t'ajat, in lé'akich max kin k'aptsi tin k'apwál an olomtsik, por yab u pidhnal k'al ni jun xita'. ¹⁷K'wajay tám ti chalpax enché': “iYán i t'ojnaltsik bin k'imá' nu táta' u

k'apulstik alwa' ani naná' teché' in k'wajat tin chemel k'al i k'a'ínab!
 18 Ne'ech kin witsiy bin k'imá' nu táta' ani ne'ech ku utsa' enché': Táta', u waltsámal na Dios ani tatá' teye; 19 yabich in tomnál kin bijyat ke in chakámláb k'al tatá'; ti kin bach'u neye jelti jun a t'ojnálil." 20 In tuju tám an bél ani witsiy bin k'imá' nin táta'.

Tam ti bél ów ti tál, chu'tat k'al nin táta' ani kó'ontsat ti yajnantsixtaláb. Ájlách abal ka k'ale ti tamwáb, muluk'ná ani ch'uch'bayat. 21 In ulu tám enché' jachan' an kwitól: "Táta', u waltsámal na Dios ani tatá' teye, yabich in tomnál kin bijyat ke in chakámláb k'al tatá'." 22 Por an táta'láb in utsa' enché' nin t'ojnáliltsik: "Ka jixa'tsik jik'at an alwa' xeketláb, ka xeketliy ani ka pajbiy; ka k'wajbantsi jeye ti aniyo bin ts'útsbixtal. 23 Ka tsi'dha'tsik an baka xi más k'otsól ani ka chemdha'. Ne'ech tu k'apul ani ne'ech ki t'aja' i ajib. 24 Pos jeché' nu chakámil k'wajatwi'ik jelti max chemnek ani xo' jelti max ejnekich ti ít; k'ibchonékwil'ik ti k'wajat ani xo' i ela'ich." Tujeytsik tám kin t'aja' i ajib.

25 Tam ti jachan', an ok'ox kwitól xe'ech ban aleláb; por tam tu witsélich ani exomich ti k'unel ban atá, in ach'a' an t'énlách ani an bixmách. 26 In kaniy tám jun ti éb an t'ojnaltsik ani in konoy xant'éy exom ti t'ajnal. 27 Utsan enché' k'al jachan' an t'ojnal: "Exom i ajib kom na kidháb witsích; na táta' in abna' ka chemdhá an baka xi más k'otsól abal na kidháb witsiy

juntam anik'i." 28 Por an ok'ox kwitól chakuy ani kom yab in lé' ti ochel altá, kale ti pakabédháb k'al nin táta' abal ka ochich. 29 Jeché' an ok'ox kwitól in utsa' enché' nin táta': "Tatá', a cho'ób xáyich i tamub tu t'ójontsámal ani yab jayk'i tu ch'ikat t'ajtsámal ta tak'ixtal; por yab jayk'i tin ela' pidhámal jun i chakam chibo abal ku chemdha' ani ku ajíbna' k'al nu ja'útsik. 30 Por xo' ulich jeché' na chakámil, xi ti at'ax pakwtsámal ta tumínal k'al i junkux inik uxumtsik ani a chemdhantsal kin k'apu an baka xi más k'otsól." 31 Utsan tám enché' k'al nin táta': "Kwitól, tatá' ech'ek'i teché' i k'wajat k'al naná' ani ejtal xowa' u ko'ol, a dhabal teye." 32 Por xo' alwa' ki t'aja' i ajib ani ku kulbé, pos na kidháb xi k'wajatwi'ik jelti max chemnek, xo' jelti max ejnekich ti ít; k'ibchonékwil'ik ti k'wajat ani xo' i ela'ich.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an t'ójontsix xi yab alwa'

16 Na Jesús in utsa' jeye enché' nin exóbaliltsik:
 —Tá'wi'ik ti k'wajat jun i tumínladh inik xin ko'ol jun i ok'lek t'ojnal ani k'ale ti óltsinal an tumínladh inik ke exom ti at'ax pakwtsinal tin tumínal k'al jeché' an ok'lek. 2 Abná tám ti kanyáb k'al nin ajátik ani utsan enché': "¿Jant'éy in éy xowa' u ach'ál in usnal k'al tatá' ta kwenta? U lé' ti kin óltsi xo' xant'éy a t'ajám k'al nu tumínal, pos yabich más ne'ech ka óntsi ta ok'lek t'ojnal k'al naná'." 3 An ok'lek t'ojnal in chalpay tám enché': "¿Jant'éy xo' ne'ech ku

t'aja' abal nu ajátik ne'ech ti kin káldha'ich an tin t'ojnal? Naná' yabich in likat ku t'aja' u ale ani tidhetál u ach'al kin xe'chin tin konox tolmixtaláb. ⁴U chalpách xant'éy ne'ech ku t'aja' abal ku kó'oy xita' ti kin bach'u tin k'imá' tam kin káldhájich an tin ok'lek t'ojnal.” ⁵Tuvey tám kin kaniy juntsik ti juntsik xu júntsixtsik ban ajátikláb. Xi jidhtal in konoy enché': “¿Jat'wa' a júntsal nu ajátik?” ⁶Tók'oyat enché': “U júntsal bo' inik barril ti aséyte.” Utsan tám enché' k'al an ok'lek t'ojnal: “Jé' k'wajat an úw xon ti dhutsadh abal anchan' a júnál; ki buxkan jik'at ani ka t'aja' jún xin ulal abal tokot a júnál chab inik láju.” ⁷Tayíl in konoy jeye xin chabtal: “Ani tatá', ¿jat'wa' a júnál?” Jajá' tók'on enché': “Bo' inik lejab i trigo.” In utsa' jeye tám enché': “Jé' k'wajat an úw xon ti dhutsadh abal anchan' a júnál; ka t'aja' ít xon ti kin ulu abal tokot a júnál che' inik i lejab.” ⁸An ajátikláb in chu'u abal jachan' an ok'lek t'ojnal xi yab alwa', in cho'ób t'ajat xan ti kin uwa' abal yab ka xe'chin ti ch'ojontálbél tayíl. Pos an atiklábtsik xi yab u belom, más ja' in cho'óbsik xan ti kin uwa' k'al nin kidhtaltsik ké an atiklábtsik xu belom.

⁹Naná' tu utsátsik enché': ka éyna' xowa' wa'ach teché' ban walbidh k'ay'lá abal ka kó'oy a ja'úbsik, pos tam ka taley xowa' wa'ach teché' ti k'ay'lá, ka wa'chin xita' ti ki bach'u ban atá xi yab jayk'i u pakchunal.

¹⁰Xita' in t'ajál alwa' k'al xowa' wé' in ko'ol, anchan' jeye ne'ech

kin t'aja' k'al xi yán ani xita' in t'ajál yab alwa' k'al xowa' wé' in ko'ol, anchan' jeye ne'ech kin t'aja' k'al xi yán.

¹¹Jaxtám, max yabtsik a t'ajál alwa' k'al xowa' a ko'ol teché' ban walbidh k'ay'lá, ¿awxe' ne'ech ki pidhan k'al na Dios abal ka beletna' xowa' alwa'? ¹²Ani max yab ka beletna' alwa' xowa' na Dios ti pidhál ka beletna', ¿awxe' ne'ech ti ki pidha' na Dios xowa' ti bijsámalich ke tatá' ne'ech ka dhabalna'?

¹³Ni jun i t'ójontsix yab ne'ech kin ejto kin t'ójontsi cháb i ajátikláb; pos ne'ech kin at'a' na jún ani ne'ech kin k'anidha' na jún. Ne'ech kin t'aja' xowa' ka utsan k'al na jún ani na jún yab ne'ech kin t'aja' ti k'ij. Yab ne'ech ka ejto ka t'ójontsi na Dios ani ka t'ójontsi jeye an tumínladhtaláb.

¹⁴An fariseotsik xi ch'e'ne' t'ajat k'al an tumín, k'wajat in ach'álsik ejtal jeché' ani in labídhna'tsik na Jesús. ¹⁵Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—Tatá'tsik a wáynál ke i alwa' iniktsik t'ajat tin tamét an atiklábtsik, por na Dios ti exlantsal an ta ejattaltsik; pos xowa' u chu'táb k'al an iniktsik ke alwa' t'ajat, na Dios in pojkal.

An tak'ixtaláb xin jilám dhutsadh na Moisés ani xan tu tak'ix na Dios

¹⁶Asta tam ti xe'chin na Juan xu pujax u éynal an tak'ixtaláb xin jilám dhutsadh na Moisés ani in ok'tsixtal an t'iltsixtsik. Tam ti xe'chin na Juan xu pujax, tám ti tujey ti t'ilnal an alwa' t'ilab k'al

tin kwenta xan tu tak'ix na Dios ani ejtalk'i in t'ajál an chápláb abal ka k'wajách tak'nél k'al na Dios.

¹⁷Por más yab t'ojláb ka k'ibchon an walk'i' ani an chabál ké yab ka támun ejtal jelt xan ti k'wajat dhutsadh bin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés.

Na Jesús u ok'tsiox k'al tin kwenta an jílaxtaláb

(Mt. 9:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸Max jun i inik kin jila' nin tomtal ani ka tomkin ti ít k'al k'e'et i mímláb, u walbinalich tám k'al i uxúmbe'taláb ani xita' ka tomkin k'al an jiladh mímláb, u walbinalich jeye k'al i uxúmbe'taláb.

An tumínladh inik ani na Lásaro

¹⁹Tá'wi'ik ti k'wajat jun i tumínladh inik xu xeketlinal k'al i k'udhk'um xi t'unuyich t'ajat k'al in chákní' ani in t'ajál i pakdha' ajib tsudhey ka tsudhey. ²⁰Tá' jeye ti k'wajat jun i ch'ojontál inik xu bijyáb ta Lásaro, xi t'ít'idh t'ajat ani u buxkanal chabál bin wi'lébil jachan' an tumínladh inik. ²¹Jeché' an ch'ojontál inik, in le'nál kin k'apu nin mu'mats an k'apné' xu kwajlanal tin ál nin mesajil an tumínladh inik. Jeché' na Lásaro t'ítidh t'ajat ke asta an pik'o'tsik u utel ti lek'wtsinal k'ál an tin t'ít'al. ²²Jun i k'ij, an ch'ojontál inik chemech ani júná k'al an t'okat abatwáletsik abal ka k'wajay xon ti k'wajat na Abraham. Chemech jeye an tumínladh inik ani jolyat. ²³Tam ti an tumínladh inik k'wajat ti ch'ojontálbél k'al an yajal ban k'ibeltaláb, in tela' t'ek'at ani

in ów chu'u na Abraham junax k'al na Lásaro. ²⁴Dhájaxin tám kawidh enché': "Táta' Abraham, ti kin yajnantsi neye, ka aba' na Lásaro abal kin axdha' nin tsúm nin ts'útsbixtal ba ja' ani ka tsích ti kin chamambédhantsi tu lek'áb, pos yabich t'ajat u kuxyal an yajtsiktaláb ba jeché' an k'amal." ²⁵Por utsan enché' k'al na Abraham: "Chakámláb, ka chalpay abal tatá' a bach'úmalich xowa' alwa' tam ta xe'chinék ti chabál ani na Lásaro mapal yajtsiktaláb in bach'úmal. Xo', jajá' exom in bach'wal i k'ijidhtaláb teché' ani tatá' exom a bach'wal i yajtsiktaláb. ²⁶Ani tám juní, yab ne'ech kin ejto ka wat'ey xon ti tatá' i k'wajat kom wa'ach jun i owtsik jól ani yab xan ti ka wat'ey tachan'. Jaxtám, xi teché'tsik k'wajat, yab ne'ech kin ejto ka k'ale tachan' max in lé'tsik ka k'ale ani xi tachan'tsik k'wajat, yab ne'ech kin ejto ka tsích teché' max in lé'tsik ka tsích." ²⁷In ulu tám enché' an tumínladh inik: "Táta' Abraham, tu kontsal pé ti alwa'taláb abal ka aba' na Lásaro bin k'imá' nu táta', ²⁸xon ti k'wajat bó' u kidhábsik abal kin óltsitsik jeché' ani anchan', yabtsik ka tsích teché' ban yajtsiktaláb." ²⁹Por utsan enché' k'al na Abraham: "Tá' in ko'oltsik an tak'ixtaláb xin dhutsámalt na Moisés ani an t'iltsixtsik; iawil kin exbantsitsik ja'ich!" ³⁰Tók'on enché' an tumínladh inik: "Ani' k'e'jle, táta' Abraham, por max jún xi chemnekich ka ejech ti ít ani ka witsiy xon ti jajá'tsik k'wajat, ne'ech tám kin jila'tsik ti walablom." ³¹Por utsan enché' k'al na Abraham:

“Max yab in lé' kin exbantsitsik xowa' in dhutsámal na Moisés ani an t'ílsixtsik, yab jeye ne'ech kin exbantsitsik maske jun i chemélom ka ejech ti ít ani ka witsiy xon ti jajá'tsik k'wajat.”

Ka kó'oytsik i kwenta abal yab ka wala'

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

17 Na Jesús in utsa' enché' nin exóbaliltsik:

—Ech'ek'i wa'ach xant'ok'ál tu walbindháb an atíklábsik; por ich'ojontál in chu'bíl xita' kin walbindha' jun xita'! ²Más alwa' abal an walbindhom ka wik'tsin bin núk' jun i yejche' cha' t'ujub ani ka pet'ná ban pujal abal ka luy'chin ké kin walbindha' jún ti éb xi jeché' an chakamtsik xi tin belálichtsik. ³Ka kó'oytsik t'ajat i kwenta abal yab ka walbindha' ni jun xita'.

'Max jun a at kidháb ti waltsi, ka tawna', max kin exbay ani yabich más kin t'aja' an walastaláb, ka pakwlantsi. ⁴Maske ti waltsi búkíl ta k'ítsá ani búkíl ti ki utsa' enché': “Yabich más ne'ech kin witsiy ku t'aja'”, ka pakwlantsi.

Nin cháp an belomtaláb

⁵An exóbaltsik in utsa' enché' an Ajátíkláb:

—Ti ku tolmiy abal ku belmách más.

⁶Utsantsik tám enché' k'al an Ajátíkláb:

—Max i belomaktsik ela' wé', jelt in pubíl jun in itsích i mostasa, ne'ech ka ejtotsik ka utsa' jeché' an te' xu bijyáb sikómoro: “Ki pu'chun teché' xon ta k'wajat ani ki k'ale ta

kubél ban pujal”; ani an te' ne'ech ti ki axtsi.

Xowa' yejat kin t'aja' xu t'ójontsix

⁷'Max jun xita' xi tatá'tsik in ko'ol jun i jolib ti jóbal chabál o ti belkol ko'néltsik ban alaláb, tam ka witsích, yab in utsál enché': “Ki ochichich ani ki buxkan ta k'apul.” ⁸Yab in t'ajál anchan', tokot in utsál enché': “Ti kin lejkinsi an ti k'apnéł xowa' ne'ech ku k'apu ani ki k'wajay teché' abal ti kin bíntsi xowa' ku yéntsi, lejat in k'wajat tin k'apul ani tin uch'al. Tayíl, tám teye ki k'apúch ani ki uch'ách.” ⁹¿Awxe' ne'ech ka pidhan ti jalbintsixtaláb jeché' an t'ójontsix abal in t'aja' xowa' utsan? iYaba! ¹⁰Anchan' teye tatá'tsik, tam ki ok'on ka t'aja' ejtal xowa' ti utsáłtsik na Dios, yejat ka ulutsik enché': “Wawá' u t'ójontsix por yab xata' tu alwa', pos yab más xata' i t'ajámál, tokot xowa' xi yejat ki t'aja'.”

Na Jesús in jeldha' láju i ya'ultsik xin ko'ol i k'wajat at'ax t'ít'

¹¹Tam ti na Jesús in óntsích an bél abal Jerusalén, wat'ey bin xámlíl an chabáłtsik xi Galilea ani xi Samaria. ¹²Tam ti ulich ba jun i kwentsal, k'ale ti tamwáb k'al láju i iniktsik xin ko'ol i k'wajat at'ax t'ít', por yab utukná, ¹³tokot dhájaxintsik kawidh enché':

—iJesús, Ok'tsix, ti ku yajnantsi weye!

¹⁴Tam ti chu'tatsik k'al na Jesús, utsantsik enché':

—Ki k'aletsik tin tamét an pále'tsik abal ki chu'tat k'al jajá'tsik. Lejat ne'ech ti belal, jeleytsik.

¹⁵Jún ti éb xi jajá'tsik, tam tin chu'u

abal jeley, witsiy in pubédhantsal kawidh tin bij na Dios. ¹⁶Tudhlan kutúl asta chabál tin tamét na Jesús abal kin pidha' ti jalbintsixtaláb.

Jeché' an inik, u k'wajíl Samaria.

¹⁷In ulu tám enché' na Jesús:

—¿Yabxe' pé láju an ya'ultsik xi jeley? ¿Jón' ti k'aletsik xi beléju?

¹⁸Tokot jeché' an píl inik witsiy abal kin pubédhantsi tin bij na Dios.

¹⁹Utsan tám enché' an inik k'al na Jesús:

—Ki ch'akay ani ki k'aléché, i jeley abal i belmách.

Tam na Dios kin tujúch ti tak'ix

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰Konyat na Jesús k'al an fariseotsik xowk'i ne'ech ka tujeý ti tak'ix na Dios ani Jajá' in tók'oytsik enché':

—Xan tu tak'ix na Dios, yab ne'ech kin junu jelti jun xata' xi tejwa'.

²¹Yab ne'ech ka ulwat enché': “Jé' k'wajat” o “Nú' k'wajat”; pos na Dios tujenekich ti tak'ix xon ta k'wajattsik, por tokot u xalk'anal bin itsích xita' k'al ti ka bach'wat.

²²In utsa' tám enché' nin exóbaliltsik:

—Ne'ech kin bajaw an k'ij tam tatá'tsik ne'ech ka le'na' ti kin chu'ú, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, maske jún tokot a k'ítsá, por yab ne'ech ka ejto ti kin chu'utsik kom yabél in bajúmal an k'ij xowk'i ti ne'ech kin witsiy.

²³Taltsik ne'ech ti ki utsa'tsik enché': “Ka tela', jé' k'wajat an Kristo” o “Ka tela', nú' k'wajat.” Por yab ki k'aletsik ti kin aliy nibal ka wéwna'tsik. ²⁴Pos jelt xan tu lamk'il an léy jun pak'e' jun pak'e'

ban walk'i', anchan' jeye ne'ech ka támun jachan' i k'ij tam kin tsích, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik. ²⁵Por ko'ol ok'ox ku wat'na' yán i yajtsiktaláb ani ne'ech kin pojká k'al an atiklábtsik xi jeché' i k'ij. ²⁶Jelt xan ti támun tam ti xe'chinék na Noé, anchan' jeye ne'ech ka támun tam kin bajaw xowk'i ti ne'ech kin tsích, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik. ²⁷Jeché' an atiklábtsik xi yab u belom, tokot in belátsik ti k'apul ani ti uch'al, u tomkinaltsik ani in pidhnátsik nin tsidhánil abal ka tomkin, asta tin bajaw xowk'i na Noé ti ochich ban tan atá, tsích an chapik ábal k'ij ani ejtaltsik chemech. ²⁸Anchan' jeye ti támun tam ti xe'chin na Lot. An atiklábtsik xi yab u belom, tokot in belátsik ti k'apul ani ti uch'al, u ch'a'um ani u nújultsik, u óm ani u kúbal atátsik; ²⁹por tam ti na Lot kale ba jachan' an bitsow xi Sodoma, kwajlan i k'amal ani i asufre xi tál walk'i' ani ejtal chemdhátsik. ³⁰Anchan' jeye ne'ech ka támun jachan' i k'ij tam kin xalk'an, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik.

³¹Jachan' i k'ij, max jun xita' k'wajat bin éb nin k'imá' ani in ko'ol xata' ta'padh altá, yab ka pa'ay kin ik'i' ani max jun xita' k'wajat bin ale, yab ka witsiy tin k'imá'. ³²Ka chalpaytsik xant'éy in tamu nin tomtal na Lot. ³³Xita' kin le'na' kin lo'o nin xe'chintal, ne'ech kin k'ibdha'; por xita' kin k'ibdha', ne'ech kin lo'o.

³⁴Tsubax tu utsátsik ke jachan' i akal, max k'wajat cháb ti wayal junax ba jun i waytaláb, jún ne'ech

ka júná ani jún ne'ech ka jilan.

³⁵Max cháb i mímlábsik k'wajat ti che'el junax, jún ne'ech ka júná ani jún ne'ech ka jilan. ³⁶Max cháb i iniktsik k'wajat ti t'ojnal junax bin ale, jún ne'ech ka júná ani jún ne'ech ka jilan.

³⁷Tam ti an exóbaltsik in ach'a' jeché', konoxintsik enché':

—Ajátik, éjón' ti ne'ech ka támun jeché'?

Na Jesús tók'on enché':

—Xonti k'wajat an chemélom, taja' ne'ech ka junkun an t'ottsik.

An junbaxtaláb k'al ti kwenta an chemtsidh mímláb ani an lújundhom

18 Na Jesús in k'wajbantsitsik jun i junbaxtaláb abal kin ok'tsitsik ke yejat ka ólan ech'ek'i ani yab kin jila'tsik tinbá'. ²In utsa'tsik enché':

—Tá'wi'ik ti k'wajat ba jun i bitsow jun i lújundhom xi yab in jik'nál a Dios nibal in t'ajál ti k'ij ni jun xita'. ³Táyk'i ba jachan' an bitsow, ta' jeye ti k'wajat jun i chemtsidh mímláb xu k'alel kin chu'u jachan' an lújundhom abal in lé' ka kinandhantsat jun xita' xi waltsinék k'ál. ⁴Owey ti pakabédhax an ti lújundhom, por yab u t'ajnal ti k'ij. Tayíl in chalpay enché' an lújundhom: “Maske yab u jik'nál na Dios, nibal u t'ajál ti k'ij ni jun xita', ⁵kom jeché' an chemtsidh mímláb, bélk'i ne'ech kin óntsi ti kin it'ixbédha', ne'ech ku exbantsi abal yabich más kin óntsi ti tsi'il yab tá' ti kin chakúdhá'.”

⁶Ani in ulu enché' an Ajátikláb:

—Jeché' ja'ich in ulu an lújundhom xi yab alwa' inik.

⁷¿Awxe' na Dios yab ne'ech kin exbantsitsik jeye xi Jajá' in takwyámal, xi akal i k'ij u tawnáb kawidh k'ál? ¿Awxe' ne'ech kin kó'oy ti aytsixtsik? ⁸Tsubax tu utsálsik ke ne'ech ti ki exbantsitsik jik'atk'i. Por tam kin tsích, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ¿bélxé' awil ne'ech ku ela' teché' ti k'ay'lá xu belomtsik?

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an fariseo ani an bach'k'ul jalbixtaláb

⁹Na Jesús in t'ila' jeye jeché' an junbaxtaláb abal taltsik an atiklábsik xi ta' ti k'wajat, in chalpayaltsik ke alwa' iniktsik ani in pojká' xi k'e'ettsik. Enché' tin ulu:

¹⁰—Cháb i iniktsik k'ale ti ól ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios: jún i fariseo ani jún i bach'k'ul jalbixtaláb. ¹¹An fariseo kubat ti ól enché': “Dios, tu pidhál ti jalbintsixtaláb abal yab u junwal jelti xi k'e'ettsik, xu kwé', xi yabtsik alwa' inik ani xu junkunaltsik k'al xi yab in tomtal. Nibal ela' u junwal jelti jeché' an bach'k'ul jalbixtaláb. ¹²Naná' in k'íl chábíl ti semana ani tu pidhál xowa' a lujyal ka bach'u k'al ejtal xowa' u átál.” ¹³Por an bach'k'ul jalbixtaláb, ówk'i ja' ti jilk'on ani nibal ela' in le'nál kin tela' walk'i', in pewyal tokot in tamét nin itsích ani in ulal enché': “iDios, ti kin kó'ontsi neye ti yajnantsixtaláb abal in walablom!” ¹⁴Tsubax tu utsálsik ke jeché' an bach'k'ul tumín witsiy tin k'imá' pakwlanstsidh k'al na Dios, por an fariseo yaba'. Pos xita' kin t'ek'a' tinbá', ne'ech ka cha'ká ani xita' kin cha'ka' tinbá', ne'ech ka t'ek'bá.

Na Jesús in lábt'ajál an chakamtsik

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵U utuntsáb jeye ti chakamtsik na Jesús abal kin puntsi tin k'ubak ani kin lábt'aja', por tam ti an exóbaltsik in chu'u jeché', tujeý kin k'wiya' an tsi'dhom chakamtsik.

¹⁶Kanyattsik k'al na Jesús ani utsan enché':

—Ka walka' ka utey an chakamtsik xon tin k'wajat, yab ka tamk'uy, pos xita' in jilál tinbá' ka tak'yat k'al na Dios, in junwal jelti chakam. ¹⁷Tsubax tu utsátsik, ke xita' yab kin jila' tinbá' ka tak'yat k'al na Dios jelti jun i chakam, yab jayk'i ne'ech kin ejto ka k'wajay tak'nél k'al na Dios.

Jun i tumínladh kwitól inik káwin k'al na Jesús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸Konyat enché' na Jesús k'al jun i ok'lek:

—Alwa' Ok'tsix, ¿jant'éy yejat ku t'aja' abal ku ejto ku kó'oy an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal?

¹⁹Tók'oyat enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'ók'i tin bijyal tin alwa' na Jún tokot wa'ach xita' alwa', na Dios. ²⁰A exlálích an tak'ixtaláb: “Yab ki junkun k'al xi yab a tomtal, yab ki chemdhaxin, yab ki kwé'lách, yab ka jantsi ti káw ni jun xita' ani ka k'ak'na' na táta' ani na nána'.”

²¹Utsan enché' k'al an inik:

—Ejtal jeché' u t'ajál asta tin chipíl.

²²Tam ti na Jesús in ach'a' xan ti tók'on, in utsa' enché':

—Bél u k'ibel ka t'aja' jun xata': ka nuju ejtal xowa' a ko'ol ani ka pidha'

an ti tumín an ch'ojontátsik, anchan' ne'ech tám ka kó'oy tú' walk'i' xowa' más yán in jalbíl, ki tsích tám ani ti kin wéwna'.

²³Tam ti an inik in ach'a' jeché', t'e'pin t'ajat kom wat'ats ti tumínladh. ²⁴Tam ti na Jesús in chu'u abal t'e'pin t'ajat an tumínladh inik, in ulu enché':

—iT'ojláb t'ajat abal jun i tumínladh inik kin walka' tinbá' ka tak'yat k'al na Dios! ²⁵Más yab t'ojláb ka wat'ey jun i ko'nél xin bij kameyo bin chultál jun i t'idhab ké kin walka' tinbá' jun i tumínladh inik ka tak'yat k'al na Dios.

²⁶Xin ach'a'tsik xowa' in ulu na Jesús, in ulu enché':

—Tám, ¿jita' ne'ech kin ejto ka lo'ey?

²⁷Utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Xowa' yab in ejtawal kin t'aja' an iniktsik, na Dios in ejtawal kin t'aja'.

²⁸Utsan tám enché' k'al na Pedro:

—Wawá' i jilámal ejtal xowa' i ko'ol abal ku xe'chin k'al Tatá'.

²⁹Tók'oyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—Tsubax tu utsátsik, ke xita' kin jila' in k'imá', in táta'tsik, in kidhábsik, in tomtal o in chakámiltsik abal kin t'ójontsi na Dios, ³⁰más yán ne'ech kin bach'u ba jeché' an k'ay'lá ani ban ít k'ay'lá xi ne'ech ka tsích tayíl, ne'ech kin bach'u an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal.

Na Jesús in ulu tin oxtal ke ne'ech ka chemdhá

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹Na Jesús in kaniy pílk'i xi lajucháb an exóbal ani in utsa'tsik enché':

—Xo' u ne'echich Jerusalén, xon ti ne'ech ka támun ejtal xowa' in

dhutsámal an t'ílsixtsik k'al tu kwenta Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik. ³²Ne'ech kin pidhná ban píl iniktsik, ne'ech kin labídhná, ne'ech kin odhbijyat ani ne'ech kin tubkayat. ³³Ne'ech kin cha'wat ani ne'ech kin chemdhá; por tin óxlab a k'ítsá, ne'ech kin ejech ti ít.

³⁴Por jajá'tsik yab in exbay xata' jeché' xowa' utsan k'al na Jesús, nibal in cho'óbsik xant'éy nu t'ílsinal, pos jeché' xowa' utsantsik, ja'ich xowa' yabél ne'ech kin ejotsik kin exbay.

Na Jesús in jeldha' jun i jok'ol xu k'wajíl Jerikó

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵Tam ti na Jesús exomich ti k'unel ban bitsow xi Jerikó, in ela' jun i jok'ol buxúl wal bél ti konox tolmixtaláb. ³⁶Tam ti an jok'ol in ach'a' abal exom ti wat'el yán i atiklábtsik, in konoy xant'éy exom ti támnal. ³⁷Utsan abal exom ti wat'el taja' na Jesús xi Nasaret.

³⁸Tam tin ach'a' jeché', dhájaxin tám kawidh enché':

—iJesús, xi kidhtaláb k'al an pulek tak'ix Dabid, ti kin yajnantsi neye!

³⁹Xi ta' ti ne'echtsik ok'ox k'wiyxin abal ka chamk'an, por an jok'ol más kawidh ti dhájaxin enché':

—iTatá', xi kidhtaláb k'al an pulek tak'ix Dabid, ti kin yajnantsi neye!

⁴⁰Kubey tám na Jesús ani in abna' ka ik'tat an jok'ol. Tam ti taja'ich ti k'wajat, in konoy enché':

⁴¹—¿Jant'éy a lé' tu t'ajtsi?

An jok'ol tók'on enché':

—Ajátik, u lé' neye ti kin chu'xindha'!

⁴²Utsan tám enché' k'al na Jesús: —iKi chu'xinich! I jeley abal i belmách.

⁴³Támk'i jachan' ti chu'xin an jok'ol, in wéwna' tám na Jesús ani in pubédhantsal tin bij na Dios. Ejtal an atiklábtsik xin chu'u jeché', in pubédhantsitsik jeye tin bij na Dios.

Na Jesús ani na Sakeo

19 Ulich tám na Jesús ban bitsow xi Jerikó ani tam ti exomich ti wat'el taja', ochich ba jeché' an bitsow. ²Ba jeché' an bitsow, ta' ti k'wajat jun i tumínladh inik xin bij Sakeo, jajá' u ok'lek k'al xin bach'waltsik an jalbixtaláb. ³Na Sakeo in lé' kin exla' na Jesús, por yab in ejto kin chu'u kom yán t'ajat an atiklábtsik ta' ti ne'ech ani tám juní, yab nakat na Sakeo. ⁴Ájlách tám abal ka okxin ani abal kin ejto kin chu'u na Jesús, k'adhiy ba jun i te' k'unat xon ti na Jesús ne'ech ka wat'ey. ⁵Tam ti na Jesús wat'ey taja', in tela' t'ek'at, in chu'u na Sakeo ani in utsa' enché':

—Sakeo, ki pa'ay jik'atk'i, pos xo' ko'ol kin koyóoch ta k'imá'!

⁶Pa'ay tám jik'atk'i na Sakeo ani k'al yantam i kulbétaaláb ti bach'wat na Jesús. ⁷Tam ti an atiklábtsik in chu'u jeché', ejtal in tujutsik ti kawix, in ulaltsik abal na Jesús k'alnek ti koyol bin k'imá' jun i walablom inik. ⁸Kubey tám na Sakeo ani in utsa' enché' an Ajátikláb:

—Ajátik, ne'ech ku pidha' an ch'ojontálsik junax ch'éjel xowa' u ko'ol ani max u kwé'yámal jun xita', ne'ech ku witsbantsi ché'íl in yaníl xowa' u kwe'tsámal.

⁹In ulu tám enché' na Jesús:

—Xo' lo'watichtsik xu k'wajíl bin k'imá' na Sakeo, pos jajá' u kidhtaláb jeye k'al na Abraham ani xo' belmáchich jelt xan ti belmámadh na Abraham. ¹⁰Pos Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, in tsi'nek ku aliy ani ku lo'o an atiklábtsik xi k'ibchonékichwi'ik ti k'wajat.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta xi láju an tumín xi yán in jalbíl

¹¹Kom k'unatich ka ulich Jerusalén ani kom xi ta' ti k'wajattsik in ach'ál xowa' in ulal na Jesús in chalpayal ke wé'ich u k'ibel kin tuju ti tak'ix na Dios, jaxtám na Jesús in óntsi ti káw ani in t'ílsitsik jeché' an junbaxtaláb. ¹²In utsa'tsik enché':

—Tá'wi'ik ti k'wajat jun i inik xu kidhtaláb k'al i pakdha' tak'ix. Jeché' an inik, k'ale ów ba jun i píl bitsow abal ka bijyat ti pulek tak'ix ani tayíl ka witsiy ti tak'ix. ¹³Tam ti ne'chich ka k'aléch, in kaniy láju in t'ojnáiltsik, in pidha' juntsik ti éb jun i pat'ál tumín xi yán t'ajat in jalbíl ani in utsa'tsik enché': “Ka t'ójondha'tsik jeché' an tumín asta kin witsiy.” ¹⁴Jeché' an inik u at'nal k'al an atiklábtsik xi taja' bin bitsówil. Jaxtám ti aban jeye cháb óx i iniktsik tin kuxmats abal ka k'aletsik kin ulu enché': “Yab i kulbetnál jeché' an inik abal ti pulek tak'íxal.” ¹⁵Por bélk'i bijyat

ti pulek tak'ix ani witsiy ba nin bitsówil. Tam ti ulich, in abna' ka kanyat an t'ojnaltsik xin jiltsámal an ti tumín abal kin cho'óbna' xat'wa' in átámal juntsik ti éb k'al jachan' an tumín. ¹⁶Ulich xi jidhtal ani in ulu enché': “Ajátik, u t'ójondha' na tumínal ani in áta' lájujíl más in yaníl.” ¹⁷Tók'oyat enché' k'al an pulek tak'ix: “Alwa' t'ajat, tatá' i alwa' t'ójontsix; kom i t'ójon alwa' k'al wé', ne'ech tu pidha' ti awiltaláb ka tak'iy láju i bitsowtsik.” ¹⁸Ulich jeye xin chabtal ani in ulu enché': “Ajátik, u t'ójondha' na tumínal ani in áta' bó'íl más in yaníl.” ¹⁹Tók'oyat jeye enché': “Tatá' ne'ech tu k'wajba' ka tak'iy bó' i bitsowtsik.” ²⁰Ulich jeye jún ani in ulu enché': “Ajátik, jé' k'wajat na tumínal. U boliy k'al jun peje' i k'udhk'um ani u ta'pa; ²¹kom tu jik'nál abal tatá' kidhat t'ajat a kawyal. Pos tatá' a k'ániyal xowa' yab tatá' a dhabal ani i junkux xon ti yab i ómámadh.” ²²In ulu tám enché' an pulek tak'ix: “Tatá' yab i alwa' t'ójontsix, k'al xowa' a ulal, u xalk'anal abal i walbidh. Max a cho'ób abal kidhat u kawyal, abal u k'ániyal xowa' yab u dhabal ani in junkux xon ti yab in ómámadh, ²³¿jant'ók'i pé tám ti yab a k'wajba' nu tumínal xon tu t'ójondháb abal tam kin witsiy, ku bach'u nu tumínal k'álich xowa' in átámal?” ²⁴In utsa'tsik enché' xi taja' ti k'wajat: “Ka k'ántsi an ti tumín ani ka pidha' xin ko'ol láju.” ²⁵Jajá'tsik in ulu enché': “Ajátik, por in ko'olich láju an tumín xi yán in jalbíl.” ²⁶An pulek tak'ix tók'on enché': “Tu utsálsik ke

xita' in ko'olich, ne'ech ka pidhan más k'al na Dios; por xita' yab in ko'ol, ne'ech ka k'ántsín k'al na Dios asta xowa' wé' in ko'ol. ²⁷Ani an atiklábtsik xi tin at'ál, xi yabtsik tin kulbetnál tin pulek tak'íxal, ka tsi'dha'tsik teché' ani ka chemdha'tsik tu tamét."

**Na Jesús ochichich ban bitsow
Jerusalén**

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸Tam ti ok'onich kin ulu jeché', na Jesús in óntsi an bél abal Jerusalén. ²⁹Tam ti exomich ti ulel ban bitsowtsik xi Betfajé ani Betania, k'unat ban ch'én xu bijyáb Olibos, in aba' cháb nin exóbaliltsik ³⁰ani in utsa'tsik enché':
—Ki k'aletsik ban kwentsal xi nú' k'wajat k'unat, tam ki ulichtsik taja' ne'ech ka ela' wik'ats jun i burru xi yabél jayk'i púnadh. Ka wila' ani ka tsi'dha' teché'. ³¹Max ti konoy jun xita' xant'ók'i ta wilál, ka utsa'tsik abal an Ajátikláb in yéntsál.

³²K'ale tám an exóbaltsik ani anchan' tin ela' xan ti usnéktsik k'al na Jesús. ³³Tam ti exomtsik in wilál an burru, konyat enché' k'al an dhabal:

—¿Jant'ók'i ti exom a wilál an burru?

³⁴Jajá'tsik tók'on enché':

—An Ajátikláb in yéntsál.

³⁵In júntsitsik tám na Jesús, in tatlabiy an burru k'al jajá'tsik nin k'udhk'úmil ani in pumba' na Jesús. ³⁶Lejat na Jesús ne'ech punat, an atiklábtsik in nuk'ál nin k'udhk'úmil tin nakíl an bél. ³⁷Tam ti exomich ti k'unel bin pa'bíl an ch'én xu bijyáb Olibos,

ejtal xita' k'ál ti wewkómte in tuju ti dhajnaltsik kawidh k'al i kulbéxnich ani in pubédhantsal tin bij na Dios k'al tin kwenta an labidh labandhaxtalábtsik xin chu'úmaltsik. ³⁸In ulaltsik enché':
—iLábt'ajadh an Pulek Tak'ix xi tál tin bij an Ok'óxláb! iKa wa'chin i k'íjidhtaláb tú' walk'i' ani kin kó'oy na Dios an labidh t'okattaláb!

³⁹Taltsik an fariseotsik xi ta' ti k'wajat ba jachan' an atikláb in utsa'tsik tám enché' na Jesús:
—Ok'ts'ix, ka utsa'tsik ka chamk'an xi ti wéwnátsik.

⁴⁰Por na Jesús in tók'oytsik enché':

—Tsubax tu utsátsik, ke max jeché' an atiklábtsik ka chamk'an, an t'ujubtsik ne'ech ka dhájaxintsik kawidh.

⁴¹Tam ti ulchich k'unat Jerusalén ani in chu'u jachan' an bitsow, na Jesús uk'in k'al tin kwenta an atiklábtsik xu k'wajíl taja' ⁴²ani in ulu enché':

—iMax an atiklábtsik xu k'wajíl ba jeché' an bitsow in ejtawalak kin exbaytsik jeché' a k'ítsá xan ti ne'ech kin kó'oytsik an k'íjidhtaláb, alwa'ak t'ajat! Por yab in exbayaltsik. ⁴³Por ne'ech kin bajaw an k'ij tam xi k'ál tu at'nal ne'ech ka mapyattsik k'ál, ne'ech ka wiliyat ani ne'ech ka péjeyattsik túk'i túk'i. ⁴⁴Ne'ech ka pakwtsin an tin bitsówil ani yab ne'ech ka jilan ni jun i t'ujub t'í'báx. Ne'ech ka pakwat ejtal ani ne'ech ka chemdhá ejtal an atiklábtsik xi taja' u k'wajíl kom yab in exbaytsik an k'ij xowk'i ti tsích ti álnáb k'al na Dios abal ka lo'wattsik.

Na Jesús in t'oko an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵Ochich tám na Jesús ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani tujeý kin káldha' xi ta' ti k'wajattsik taja' ti ch'a'um ani ti nújultsik. ⁴⁶In utsa'tsik enché':

—Ban T'okat Dhuslab in ulal enché': “Nu k'imá' abal i ólábk'i ti bijidh ti ne'ech ka éyná”, por a wenk'ómalichtsik tin chink'ontal i kwé'.

⁴⁷Tsudhey ka tsudhey na Jesús u k'wajíl ti ok'tsix ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios; por nin ok'lékihtsik an pále'tsik, an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés ani an ok'lektsik xi ba jachan' an bitsow in ayaltsik xan ti kin uwa' abal kin ejto kin chemdha' na Jesús. ⁴⁸Por yab in ela'tsik xan ti kin uwa' abal kin chemdha', pos k'al ejtal an atiklábtsik tu axtsinal xowa' in ok'tsixná na Jesús.

An awitaláb xin ko'ol na Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

20 Jun i k'ij, tam ti na Jesús k'wajat ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios in ok'tsal an atiklábtsik ani in t'iltsal an ti alwa' t'ilab, ulichtsik nin ok'lékihtsik an pále'tsik ani an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés junax k'al nin ok'lékihtsik an judíotsik ²ani utsan enché' na Jesús:

—Ti ku utsa' k'al jant'om awitaláb ta t'ajál jeché'. ¿Jita' ti pidhámal jeché' an ti awitaláb?

³Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—Ne'ech neye tu konoytsik jun xata' ani ti kin tók'oytsik. ⁴¿K'al jita' ti abnék na Juan ti pújal? ¿K'al a Dios o k'al i iniktsik?

⁵Tujeý tám ti káwlíx jajá'k'itsik ani u kónóxtsik enché':

—¿Jant'éy ki utsa'? Max ki utsa' ke k'al a Dios ti abnék, ne'ech ti ku konoy enché': “¿Jant'ók'i ti yabtsik a beltsi?” ⁶Ani max ki utsa' ke k'al i iniktsik ti abnék, an atiklábtsik ne'ech ti ku chemdha' k'al i t'ujbaxtaláb, kom in cho'óbtzik alwa' ke k'al a Dios ti abnék ti t'iltsix.

⁷Jaxtám tin ulutsik ke yab in cho'ób xita' k'al ti abnék na Juan ti pújal. ⁸Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—Pos yab neye ne'ech tu utsa'tsik k'al jant'om awitaláb tu t'ajál ejtal jeché'.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an at'ax t'ojnaltsik

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹Tujeý tám na Jesús kin tawna' an atiklábtsik ani in k'wajbantsi jeché' an ti junbaxtaláb:

—Tá'wi'ik ti k'wajat jun i inik xin t'aya' yán i akanlek i uba. Tayíl in matixna' jachan' an aleláb abal ka t'ójomná k'al k'e'ettsik, an dhabal aleláb k'ale ów ti belal ani owey ti witsiy. ¹⁰Tam tin bajúch an k'ij xowk'i ne'ech ti pitnal an uba, in aba' jun in t'ojnálil abal ka kontsin jachan' an mat aleláb xowa' in lujyal jeye kin bach'u an dhabal aleláb; por an mat aleláb in cha'aw nin t'ojnálil an dhabal ani mapats

tin aba' ka k'ale. ¹¹An dhabal aleláb in aba' juní k'e'et in t'ojnálil; por odhbijyat jeye, cha'wat ani mapats jeye ti aban ka k'ale. ¹²An dhabal aleláb in abna' juní k'e'et, por an mat aleláb in ch'objédha' ani in kajna' ka kale eléb aleláb.

¹³Tayíl an dhabal aleláb in ulu enché': "¿Jant'éy ku t'aja'? Ne'ech ku aba' nu chakámil xu k'anidhál t'ajat; tam ka chu'tat, ne'ech xóna' ka k'ak'ná'." ¹⁴Por tam ti an chakámláb chu'tat k'al an mat aleláb, útsáxintsik enché': "Jeché' ja'ich ne'ech kin dhabalna' tayíl an aleláb; wana ki chemdha' abal wawá' ki dhabalna' tayíl an aleláb."

¹⁵Káldhá tám an chakámláb ba jachan' an aleláb ani chemdhá.

Konoxin tám enché' na Jesús:

—¿Jant'éy a chalpayaltsik ne'ech ka t'ajtsintsik jachan' an mat aleláb k'al an dhabal aleláb? ¹⁶Ne'ech ka tsích ti chemdhábitsik jachan' an mat aleláb ani ne'ech kin matintsi k'e'et an ti aleláb.

Tam tin ach'a'tsik anchan', in ulutsik enché':

—iKe yab kin walka' na Dios ka támun anchan'!

¹⁷Por teloloyattsik k'al na Jesús ani utsantsik enché':

—¿Jant'éy pé tám in lé' kin ulu xi k'wajat dhutsadh ban T'okat Dhuslab? ¿Awxe' yab Naná' tin t'ilál tam in ulal enché':?

An t'ujub xin pojka' an kúbal atátsik,

ja'ich nin bajaw ka k'wajay ultaláb.

¹⁸Xita' ka kwajlan ba jachan' an t'ujub, mu'ax ne'ech ka k'ale ani max an t'ujub ka kwajlan ba jun xita', ne'ech ka jilan jelti i pojodh.

An jalbixtaláb k'al tin kwenta xu pidhnal an lej pulek tak'ix romano

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹An ok'lek pále'tsik ani an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb, in le'na' kin yak'wa' na Jesús támk'i jachan' abal in ach'a'tsik ke na Jesús in ulu jeché' an junbaxtaláb k'al jajá'tsik tin kwenta; por in jik'nál an atiklábtsik. ²⁰Abtsin tám na Jesús ti kwáxixtsik xin wáynál u alwa' iniktsik abal ka taktamiyat k'al i t'ilabtsik ani ka t'ajan kin ulu jun xata' yab alwa' ani anchan', ka ejtowat ka utsbiyat ban pulek awiltaláb. ²¹Jaxtám ti konyat enché':

—Ok'tsix, wawá' i cho'ób ke xowa' a ulal ani xowa' a ok'tsixnál ejtal tsubax, Tatá' yab a ódhál ti kwenta xant'éy in t'ajál o in chalpayal an atiklábtsik, Tatá' a ok'tsixnál k'al i tsubaxtaláb nin tak'ixtalábil na Dios. ²²Ti ku utsa' max alwa' ki pidha' ti jalbixtaláb an lej pulek tak'ix romano, o yaba'.

²³Por na Jesús in chu'u abal k'wajatk'i ti taktamiyáb ani in utsa'tsik enché':

—¿Jant'ók'i ta k'wajattsik tin taktamiyal? ²⁴Ti kin óltsi jún i pat'ál tumín. ¿Jita' já' in wal xi jeché' k'wajat ch'ilbadh ban tumín ani jita' in bij xi jeché' k'wajat dhutsadh?

Tók'ontsik enché':

—An lej pulek tak'ix romano.

²⁵Utsantsik tám enché':

—Pos, ka pidha' an lej pulek tak'ix romano xowa' in lujyal kin bach'u ani ka pidha' na Dios xowa' Jajá' in lujyal kin bach'u.

²⁶Ani yab ejtowat ka walbindhá k'al xowa' Jajá' in ulu tin tamét an atiklábtsik; tokot labantsik tam tin ach'a' xan ti tók'on ani chamk'antsik.

An konoxtaláb k'al tin kwenta max u ejel ti ít an chemélomtsik

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷Más tayíl, k'ale ti chu'táb na Jesús k'al cháb óx i saduseotsik. An saduseotsik in ulal abal an chemélomtsik yabich u ejel ti ít ani jaxtám ti utsan enché' na Jesús:

²⁸—Ok'tsix, na Moisés tu jiltsámal dhutsadh enché': Max jun i inik ka chemech ani yab kin jila' ni jun i chakam k'al nin tomtal, nin kidháb jachan' an inik, yejat ka tomkin k'al an chemtsidh mímláb ani kin kó'oy i chakamtsik abal ka k'wajay jelti max in chakámil nin kidháb xi chemnek. ²⁹Pos alwa'ich, tá'wi'ik ti k'wajat búk i kwitólsik in kidháb'itsik. Nin jidhtal tomkin, por chemech an yab in jila' ni jun in chakámil. ³⁰Nin chabtal tomkin k'al an chemtsidh mímláb, por chemech jeye ani yab in jila' ni jun in chakámil. ³¹Tomkin jeye nin oxtal k'al jachan' an chemtsidh mímláb por yab jeye in kó'oy in chakámil. Anchan' tin t'aja' ejtal xi búk an kwitólsik, chemechtsik por yab in jila' ni jun in chakámil. ³²Tayíl, chemech jeye an mímláb. ³³Tam ka ejechtsik ti ít, ¿k'al jowa' an kwitól ti ne'ech ti tomikláb jachan' an mímláb abal ejtal xi búk an kwitólsik tomkinék k'al jachan' an mímláb?

³⁴Tók'oyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—Teché' ti k'ay'lá, an iniktsik ani an mímlábtsik u tomkinal. ³⁵Tam kin bajaw xowk'i ne'ech ka ejdhá ti ít an chemélomtsik xi takudh k'al na Dios abal ka k'wajách malilíl i k'ij tú' walk'i', yabich ne'ech ti tomkinaltsik nibal ne'ech ti pidhnáb xita' abal ka tomkin, ³⁶pos, yabich ne'ech ka chemechtsik. Jajá'tsik ne'ech ka k'wajay jelti an t'okat abatwáletsik ani u chakámlábichtsik k'al na Dios abal ejnekichtsik ti ít. ³⁷Ani k'al tin kwenta max an chemélomtsik u ejel ti ít, ¿yabxe' jayk'i a ajyámaltsik bin dhulábil na Moisés xan ti tawná k'al na Dios ban k'idhadh te' xi k'wajat ti t'a'íl, tam ti utsan enché'?:

“Naná' tin Diosil na Abraham, na Isák ani na Jakob.” ³⁸Na Dios, yab in Diosil i chemélomtsik; na Dios, in Diosil xi ejattsik; pos abal Jajá', ejtal k'wajat ejat.

³⁹Utsan tám enché' k'al taltsik an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb: —Ok'tsix, alwa'ich xan ta ulu.

⁴⁰Ani yabich más xita' k'wajay ti konkomix ni jun xata'.

¿K'al jita' k'ál tu chakámláb an Kristo?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹Utsantsik enché' k'al na Jesús: —¿Jant'ók'i tin ulal an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios ke an Kristo u chakámláb k'al an pulek tak'ix Dabid? ⁴²Pos na Dabid in ulu jeye enché' xon ti dhutsadh nin ajatlábiltsik:

An Ok'óxláb in utsa' enché' nu Ajátik:

“Ki buxkan tu eját,

⁴³ asta ke Naná' tu átantsi xi ti at'ál.”

44 Pos max na Dabid in bijiy jeye tin Ajátik, tám, yab tokotk'i in kidhtal.

Na Jesús in kawyal an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 11:37-54)

45 K'al ejtal an atiklábtsik ti k'wajat ti axnal tam ti na Jesús in utsa' enché' nin exóbaliltsik:

46—Ka kó'oytsik i kwenta k'al xowa' in t'ajál an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb, yab ka t'aja'tsik xan ti jajá'tsik in t'ajál. Jajá'tsik in kulbetnál ka xe'chin k'al in joch'dha' xekét ani in kulbetnáltsik ka chapnédhá k'al yantam i k'ak'naxtaláb. In kulbetnáltsik jeye ka buxkan ban ultaláb koytalábtsik ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani xon tu t'ajnal i k'apúch. 47 Jajá'tsik, in k'ántsal tin k'imá' an chemtsidh mímlábtsik; ani abal ka utsantsik ke jajá' i alwa' iniktsik, in t'ajál i nakdha' óláb. Jajá'tsik, ja'ich xi ne'ech kin bach'u más pakdha' an yajtsiktaláb.

An pikbantsixtaláb xin k'wajba' jun i ch'ojontál chemtsidh mímláb

(Mr. 12:41-44)

21 Na Jesús k'wajat ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios in telál xan ti an tumínladh iniktsik in balyal an tumín bin bál an pikbantsixtaláb. 2 In chu'u jeye xan ti jun i ch'ojontál chemtsidh mímláb tin baliy taja' cháb i ts'itsik t'ipax tumín xi yab in lej jalbíl 3 ani in ulu enché' na Jesús:

—Tsubax tu utsáltsik, ke jeché' an ch'ojontál chemtsidh mímláb, más ja' yán in pidhna' ké xi k'e'ettsik; 4 pos xi k'e'ettsik tokot in pidhnál

xowa' yabich in yéntsál; por an mímláb k'al in ch'ojontáltal, in pidhna' ejtal xowa' ta' tin ko'ol abal kin wat'na' k'ál na k'ítsá.

Na Jesús in ulu abal ne'ech ka pakwat an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

5 Talsik k'wajat in t'iláltsik an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, in ulaltsik abal labidh t'ajat an t'ujubtsik xi k'ál ti t'ajadh ani ejtal xowa'kich xi pidhnats ti pikbaxtaláb. Tam ti na Jesús in ach'a' anchan', in ulu enché':

6—Ne'ech kin bajaw i k'ij, tam ejtal jeché' xowa' a chu'taltsik ne'ech ka pakwat ani yab ne'ech ka jilk'on ni jun i t'ujub t'í'báx.

An exóltsik xi ne'ech ka wa'chin tam ne'chich ka ulich an pakwenib

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

7 Konyat tám na Jesús: —Ok'tsiox, ¿jowk'i ne'ech ka támun jeché'? ¿Jant'om exól ne'ech ka wa'chin tam ne'ech ka támunich jeché'?

8 Na Jesús in ulu enché': —Ka kó'oytsik t'ajat i kwenta ani yab ka walka' ki k'ambiyattsik. Pos yán ne'ech ka tsichtsik kin k'ambixna' nu bij ani ne'ech kin ulutsik enché': “Naná'ich nin Kristo, exomich in bajwal an pakwenib.”

Por yab ka wéwna'tsik. 9 Tam ka ach'a'tsik exom i péjéxtaláb, yab ki jik'eytsik; pos jeché' ko'ol ka támun ok'ox, por jachan' i k'ij yabél ne'ech ka ulich an pakwenib.

10 In óntsi kin ulu enché': —An atiklábtsik xu k'wajíl ba jun i pulek chabál, ne'ech ti péjéx k'al an

atíklábitsik xu k'wajílsik píl chabál; ani jun i pulek tak'ix, ne'ech ti péjéx k'al k'e'et i pulek tak'ix.

¹¹Ne'ech ka léwék'in an chabál, ne'ech ka wa'chin i k'a'ínab, ne'ech ka wa'chin i yaw'láchtsik túk'i túk'i, ne'ech ka wa'chin i k'ak'adh telomtaláb walk'i' ani yán i exólsik.

¹²Por tam yabél wat'enek jeché', ne'ech ki yak'wantsik ani ne'ech ki at'antsik. Ne'ech ki júnátsik ta lújundháb ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb, ne'ech ki balyattsik ban wik'axte', ne'ech ki júnátsik tin tamét an pakdha' tak'ix ani tin tamét an pakdha' awiltaláb k'al Naná'k'i tu kwenta. ¹³Anchan', ne'ech ka ejtotsik ti kin t'íla'. ¹⁴Yab ki k'wajaytsik ta chalpax ok'ox xan ti ne'ech ki tók'on abal ka lo'otsik tabá', ¹⁵pos Naná' ne'ech tu pidha'tsik ti t'ilab ani ti chalab xan ti ki tók'on abal ni jun xita' xi ti at'álsik, yab kin ejto ti ki tomna'tsik. ¹⁶Por taltsik xi tatá'tsik, ne'ech ka pidhná k'al nin táta'tsik, taltsik k'al nin kidháb, taltsik k'al nin exlowál ani taltsik k'al nin ja'úb. Ne'ech ki chemdhá taltsik xi tatá'tsik ¹⁷ani ne'ech ki at'antsik k'al Naná'k'i tu kwenta k'al ejtal an atíklábitsik xi yab u belom; ¹⁸por yab ne'ech ka k'íbdha'tsik ni jun a xi'íl xa ko'ol ba na ók'. ¹⁹Max ka kuxuytsik ejtal jeché', ne'ech ka bach'utsik an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal.

²⁰Tam ka chu'utsik abal an bitsow xi Jerusalén wilidhich tu kó'yáb k'al an soldadotsik, ka cho'óbna' abal k'unatich i k'ij ne'ech ka pakwat. ²¹Jachan' i k'ij, xi k'wajattsik Judea, yejat ka

k'aletsik ti chink'onan ban ch'énlom; xi k'wajattsik ban bitsow Jerusalén, ka kaletsik taja' ani xi k'wajattsik bin ale, yab ka witsiytsik ban bitsow. ²²Abal jachan' i k'ij, mapal yajtsiktaláb ne'ech ka wa'chin, pos anchan' ne'ech ka támun jelt xan ti k'wajat dhutsadh ban T'okat Dhuslab. ²³iCh'ojontál in chu'bíl an mímlábitsik xi k'wajat kó'odh o u tsutsúdhom ti ts'itsik chakam jachan' i k'ij! Pos jachan' i k'ij, ne'ech ka wa'chin jun i pulek yajtsiktaláb teché' ti chabál ani ne'ech ka pidhan jun i pulek yajtsiktaláb an atíklábitsik xi yab u belom. ²⁴Taltsik ne'ech ka chemdhá ban péjéxaláb ani xi k'e'ettsik ne'ech ka júná wik'ats túk'i túk'i ban píl chabál abal ka t'ajantsik ti jolib. An atíklábitsik xi yabtsik u judío ne'ech ti tak'ixtsik ban bitsow xi Jerusalén ani ne'ech kin at'ax t'ajtsi ejtal xowa'kich asta kin bajaw xowk'i ne'ech ka kubdhátsik ti tak'ix.

Xan ti ne'ech kin tsích Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵Jachan' i k'ij, ne'ech ka wa'chin i exólsik ba na k'ítsá, ba na ích' ani ba na ótsik; teché' ti chabál an atíklábitsik ne'ech ka uk'pindhá ani ne'ech ka jik'eytsik tam kin ach'a' ti bososól an ja' ban puja' ani ti múlák'. ²⁶Ne'ech ka puteytsik k'al an jík'ib tam kin chalpax xant'éy ne'ech ka támun teché' ban k'ay'lá; pos asta an pakdha' chápláb xi k'wajat walk'i' ne'ech ka yoywat. ²⁷Ne'ech tám kin chu'tat, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin

inik tam in tál ba jun i tokow k'al nu cháp ani k'al nu labidh t'okát.

²⁸Tam ka tujéch ti támnal jeché' xowa' in k'wajat tu utsálsik, ka likedha'tsik tabá' ani ki kulbé, pos k'únatich i k'ij ne'ech ki lo'wattsik.

²⁹Utsantsik jeye jeché' an ti junbaxtaláb:

—Ka tela'tsik in akan an igo o k'e'et i te'. ³⁰Tam ka chu'utsik exomich ti eblinal nin xekél, a cho'óbichtsik abal exomich ti k'unel an k'ak'al k'ij. ³¹Anchan' jeye, tam ka chu'úchtsik abal exomich ti támnal xowa' in k'wajat tu utsál, ka chalpaytsik abal k'unatich i k'ij ne'ech ka tujey ti tak'ix na Dios.

³²Tsubax tu utsálsik ke ejtal jeché' ne'ech ka támun ok'ox ani tám ne'ech ka chemech an atiklábtsik xi xo' k'wajat ejat jeché' i k'ij. ³³An walk'i' ani an chabál ne'ech ka wixk'á, por xowa' u ulal, anchan' ne'ech ka támun.

³⁴Ka kó'oytsik t'ajat i kwenta abal yab tokotk'i ka chalpóm ta k'apul, ta uch'al ani xowa' a kulbetnálsik t'ajat teché' ti k'ay'lá abal tam kin bajaw jachan' an k'ij yab ki yak'wantsik i uk'pidh, ³⁵jelt xan tu yak'wnal jun xita' k'al jun i paltsixtaláb, pos anchan' ti ne'ech ka ulich jachan' an k'ij ba ejtal xu k'wajílsik putálk'i teché' an k'ay'lá. ³⁶Ki k'wajaytsik ech'ek'i i t'ojojodh, ki ólantsik ech'ek'i abal ka ejto ka jek'a' ejtal jeché' an yajtsiktaláb xi ne'ech ka wat'ey ani ka ejto ki uteytsik k'al ni jun i jík'ib tu tamét tam kin tsích juní Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik.

³⁷Na Jesús u ok'tsix tam k'ij ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios

ani tam ka jik'wchinich u k'alel ban ch'én xin bij Olibos abal ka koyóch taja'. ³⁸Tsudhey ka tsudhey u uel dhajawe an atiklábtsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios abal kin ach'a'tsik xant'éy in ulal na Jesús.

U chalpayáb xan ti ka uwan abal ka yak'wan na Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

22 Tam ti jachan' i k'ij, exomich ti k'unel an ajib xowk'i tu t'ajnal an pan xi yab jilbédhats k'al an jilbédhaxtaláb k'oye abal ka k'apat junax k'al an borrego xu chemdháb tam exom an ajib xu bijyáb paskwa. ²Nin ok'lélkiltsik an pále'tsik ani an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb, in ayaltsik xan ti kin uwa' abal kin chemdha' chinatk'i na Jesús kom in ch'ejnálsik an atikláb.

³Ochich tám an lej at'ax bin itsích na Judas xu bijyáb jeye Iskariote, jeché' na Judas, ja'ich jún ti éb xi lajucháb an exóbaltsik. ⁴Na Judas k'ale kin chu'u an ok'lek pále'tsik ani xu belkoltsik an ti pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, káwin k'al jajá'tsik ani in utsa' xan ti ne'ech kin pidha'tsik an ta Jesús abal kin chemdha'. ⁵Jajá'tsik kulbétsik ani utsan na Judas abal ne'ech ka pidhan ti tumín; ⁶na Judas in tok'oy ani in tuju tám kin aliy xan ti kin uwa' abal kin pidhna' na Jesús tam yab wa'ach yán i atiklábtsik.

An t'okat k'apúxnich xin jila' ka t'ajnal an Ajátikláb

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Ko. 11:23-26)

⁷In bajaw in k'ítsánil an ajib xowk'i tu t'ajnal an pan xi yab

jilbédhats k'al an jilbédhaxtaláb k'oye abal ka k'apat junax k'al an wiyadh borrego xu chemdháb abal tin kwenta an paskwa. ⁸Na Jesús in aba' tám na Pedro ani na Juan ani in utsa'tsik enché':

—Ki k'aletsik ka t'ojoy an k'apné abal tin kwenta an paskwa.

⁹In konoytsik enché' na Jesús:

—¿Jón' ta lé' ku k'ale ki t'ojoy?

¹⁰Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—Tam ki ochichtsik ban bitsow, ne'ech ka ela' jun i inik xin ne'dhál jun mul i ja'. Ka wéwna'tsik asta ban atá xon ti ka ochich ¹¹ani ka utsa' enché' an dhabal atá: “An Ok'tsiox in lé' kin cho'óbna' xon ti k'wajat an altá xon ti ne'ech kin k'apu an wiyadh borrego junax k'al nin exóbaliltsik k'al tin kwenta an paskwa.” ¹²Ne'ech tám ti ki óltsitsik jun i altá púlek ba jun i púntsix atá xi k'wajat t'ojojodhich; ka t'ojoy taja' an t'okat k'apúxnich.

¹³K'aletsik tám ani anchan' tin ela' ejtal xan ti usnétsik k'al na Jesús ani in lejkíchtsik tám an k'apné abal tin kwenta an paskwa.

¹⁴Tam tin bajúch an ora, na Jesús ani nin abatwálejiltsik buxkan ban mesa.

¹⁵Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—iU le'námal t'ajat ku k'apu k'al tatá'tsik jeché' an k'apné abal tin kwenta an paskwa tam yabél in chemdhats! ¹⁶Pos tu utsátsik ke yabich ne'ech kin witsiy ku ajíbna' más an paskwa, asta tam ka t'ájanich xan ti yejat xon tu tak'ix na Dios.

¹⁷In téyna' tám jun i lejab baltsidh ti yajtsik uxnél, in pidha'

ti jalbintsixtaláb na Dios ani in ulu enché':

—Ka bach'utsik jeché' ani ka uch'a' wetsik wetsik, ¹⁸pos tu utsátsik ke yabich ne'ech kin witsiy ku uxsti tin ja'líl an uba asta tam u tak'ixich na Dios.

¹⁹Tayíl, in téyna' jeye an pan, in pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios, in peja', in pidha' nin exóbaliltsik ani in utsa'tsik enché':

—Jeché' ja'ich nu t'u'úl xi ne'ech ku pidhna' ka chemdhá abal tatá'tsik ta alwa'bíl. Ka t'ajátsik jeché' abal ti kin chalpay.

²⁰Anchan' jeye tin t'aja' k'al an yajtsik uxnél tam ti ok'onichtsik ti k'apul ani in ulu enché':

—Jeché' an yajtsik uxnél, ja'ich nu xich'ál xi ne'ech ku wak'la' abal ku jalbiy k'ál na walabtsik. Ja'ich an ít lejkintaláb xi ne'ech ku t'aja' abal tatá'tsik ta alwa'bíl.

²¹'Por xo', an inik xi ne'ech ti kin pidhna' abal kin chemdhá, teché' k'wajat ti k'apul k'al Naná' ban mesa. ²²Pos Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ko'ol ku tamu xan tin bijtsidh ke yejat ku wat'na'; por ch'ojontál in chu'bíl an inik xi ne'ech ti kin pidhna' abal kin chemdhá.

²³Tujej tám ti kónóx jajá'k'itsik enché':

—¿Jita' awil xi ne'ech an ti pidhnax?

In káwlíxnátsik xitam já' na más ultaláb

²⁴Tayíl, an exóbaltsik k'wajay ti káwlíx abal in lé' kin cho'óbna'tsik xitam já' na más ultaláb xi jajá'tsik.

²⁵Por utsantsik enché' k'al na Jesús:

—An pakdha' tak'ix xi teché' ti k'ay'lá, chapiktsik t'ajat in tak'yal nin bitsówil ani an ok'leksik xi taja', u bijyáb ti alwa' iniktsik. ²⁶Por tatá'tsik yab yejat ka t'aja' anchan', tokot ka t'aja'tsik enché': Xita' más uluts xi tatá'tsik, yejat ka k'wajay jelti xi más tayíl ani xu tak'ix, yejat ka k'wajay jelti xu t'ójontsix. ²⁷Pos çjita' já' xi más uluts, xu buxkanal ti k'apul ban mesa o xu t'ójontsix? çYabxe' ja'lich xu buxkanal ti k'apul ban mesa? Por Naná' in k'wajat k'al tatá'tsik jelti xu t'ójontsix.

²⁸Tatá'tsik ech'ek'i tin juniknámal ani yab i kuxkulámadhtsik tam tu wat'na' xowa'kich i yajtsiktaláb. ²⁹Jaxtám, ne'ech tu k'wajba'tsik ta tak'ix jelt xan ti nu Táta' tin k'wajbámal tin tak'ix ³⁰abal ki k'apúchtsik ani ki uch'áchtsik ba nu mesajil xon ti Naná' ne'ech tin tak'ix. Ne'ech jeye ki buxkantsik ba t'okat k'wajtaláb abal ka lújundha' nin kidhtaltsik xi lajucháb nin chakámiltsik na Israel.

Utsan na Pedro abal ne'ech kin ulu ke yab in exlál na Jesús

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹In ulu jeye enché' an Ajátikláb: —Simón, Simón, ka ach'a', an lej at'ax in konyámal i awiltaláb abal ti ki tiniytsik jelt xan tu tinyáb an trigo; ³²por tu kontsintsámalich abal yab ka jila' ta belom. Por tam ka chalpay abal yab alwa' xowa' a t'aja' ani ki witsiy juní k'al Naná', ka tolmiy na at kidhábsik abal ti kin bela'tsik tokotk'i Naná'.

³³Utsan tám enché' k'al na Simón: —Ajátik, in k'wajat t'ojojodh abal kin k'ale junax k'al Tatá' ban

wik'axte' ani asta abal kin chemdhá junax k'al Tatá'.

³⁴Utsan enché' k'al na Jesús: —Pedro, tsubax tu utsál ke xo' tam yabél dhájnék an pek'el, tatá' óxílich a ulúmal ke yab tin exlál.

U K'unelich kin bajaw an ora tam na Jesús ne'ech kin ach'a' an yajtsiktaláb

³⁵Konyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—Tam tu aba'tsik ka t'ila' an alwa' t'ilab ani yab a júna' i morrál, nibal in bál i tumín, nibal a pajabtsik, ça yéntsixe' xata'?

Jajá'tsik tók'on enché':

—Ni jun xata'.

³⁶Utsantsik tám enché':

—Por xo' yab anchan', max jun xita' in ko'ol i morrál, kin júna' ani kin júna' jeye in bál i tumín. Xita' yab in ko'ol i machét, kin nuju nin k'ák' xekét abal kin ch'a'ay. ³⁷Pos tu utsátsik ke ko'ol ka támun k'al Naná' jelt xan ti k'wajat dhutsadh ban T'okat Dhuslab enché': “Ajyat jeye jelti max yab i alwa' inik.” Pos ejtal xowa' k'wajat dhutsadh k'al Naná' tu kwenta, ko'ol ka támun anchan'.

³⁸In ulutsik tam enché':

—Ajátik, jé' k'wajat cháb i machét.

Na Jesús tók'on enché':

—Lejatich.

Na Jesús k'ale ti ól ban chakam aleláb xin bij Jetsemaní

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹Kale tám na Jesús, k'ale ban ch'én xu bijyáb Olibos jelt xan tin ujnámalich in t'ajál ech'ek'i ani junikná k'al nin exóbaliltsik. ⁴⁰Tam

ti ulichtsik taja', in utsa' enché' nin exóbaliltsik:

—Ki ólan abal yab ki áta'tsik k'al an lej at'ax.

⁴¹Tayíl ówmé tám na Jesús ba nin exóbaliltsik, nin owíl ja'ich xóna' jelti xon tu kwajlanal jun i t'ujub tam ka kwi'ná k'al jun xita' ani tudhlan taja' ti ól. ⁴²Enché' tin ulu:

—Táta', max Tatá' a lé' ka chu'u yab ku wat'na' jeché' an yajtsiktaláb, ne'ech ka ejto ti kin wixk'intsí; por yab ka t'ájan xan ti Naná' u lé', ka t'ájan xan ti Tatá' a lé'.

⁴³Xalk'an tám jun i t'okat abatwále xi tál walk'i' abal ka pidhan k'ál ti cháp'láb. ⁴⁴Ani kom púlek t'ajat an yajtsiktaláb xi k'wajat in ach'ál na Jesús, más chapikich u ól ani nin chak'íb jáyk'ijich i xich' u t'uknal chabál.

⁴⁵Tam ti ch'akay xon ti k'wajat an ti ól, witsiy xon ti k'wajat an exóbaltsik ani u wayaltsik tin ela' kom yab in ejtómaltsik kin kuxuy an t'e'pintaláb. ⁴⁶Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'ók'i ta wayaltsik? Ki ch'akay ani ki ólan abal yab ki átátsik k'al an lej at'ax.

Yak'wan na Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷Bél k'wajat ti káw na Jesús, tam ti ulich yán i atiklábtsik. Ok'ox ti tál xu bijyáb ta Judas xi ja'ich jún ti éb xi lajucháb an exóbaltsik ani utey ba na Jesús abal kin ch'uch'bay. ⁴⁸Utsan tám enché' k'al na Jesús:

—Judas, ck'al jun i ch'uch'baxtaláb ti ne'ech tin pidhna'

kin chemdhá Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik?

⁴⁹Xi ta' ti k'wajattsik k'al na Jesús, tam tin chu'u xant'éy exom ti támnal, konoxintsik enché':

—Ajátik, ¿ki tomna'xe' k'al an machét?

⁵⁰Jún ti éb xi jajá'tsik in t'ak'tsi tin t'ojnánil an ok'lek pále'tsik, in t'ak'tsi tin eját xuchun. ⁵¹Por na Jesús in ulu enché':

—Jila' k'wajat, yab ka t'aja'tsik anchan'.

In takti tám na Jesús tin xuchun nin t'ójontsixel an ok'lek pále'tsik ani in jeldhantsi. ⁵²Tayíl in utsa'tsik tám enché' an ok'lek pále'tsik, nin ok'lélkiltsik an belkol atá xon tu k'ak'náb na Dios ani nin ok'lélkil an judíotsik xi ulneksik k'ál ti yak'wnal:

—¿Jant'ók'i ta tsi'neksik k'al i te', k'al i machét abal ti kin yak'wa', jelti max ne'ech ka yak'wa'tsik jun i kwé'? ⁵³Tsudhey ka tsudhey in k'wajinek k'al tatá'tsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani yab tin takámaltsik; por xo' in bajúmalich na orajiltsik abal ka t'aja' xowa' na lé' ani xowk'i an lej at'ax, xu tak'ix ban jik'waxtaláb ne'ech ka walká kin xalk'a' nin awiltal.

Na Pedro in ulu ke yab in exlál na Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴Yak'wan tám na Jesús ani júná bin k'imá' in ok'lélkil an pále'tsik. Na Pedro wéwnaxin ówk'i. ⁵⁵Bin k'imá' in ok'lélkil an pále'tsik, jok'pá i k'amal ch'ejel eléb, buxkantsik

malilíl ban k'amal ani na Pedro buxkan jeye taja' k'al jajá'tsik.

⁵⁶Támk'i jachan', jun i mímláb xu t'ojnal ba jachan' an atá chu'tat k'al na Pedro buxúl bin wál an k'amal; tam ti chu'tat, teloloyat alwa' ani in ulu enché' an mímláb:

—Jeché' an inik junax jeye ti xelech k'al na Jesús.

⁵⁷Por na Pedro in ulu ke yab tsubax. Enché' tin ulu:

—Mímláb, yab u exlál.

⁵⁸Más tayíl, chu'tat juní k'al k'e'et ani utsan enché':

—Tatá' jayéch teye a kidhtal.

Por na Pedro in ulu enché':

—Pay'lomláb, yab u kidhtal.

⁵⁹Jun i ora xóna' más tayíl, in wits'k'o juní jun xita' kin ulu enché':

—Tsubax k'ejle, jeché' an inik ta' jeye ti k'wajat junax k'al na Jesús, pos jajá' Galilea jeye ti tál.

⁶⁰In ulu tám enché' na Pedro:

—Ja'úb, yab u cho'ób xant'éy i k'wajat a t'ilál.

Támk'i jachan', tam ti na Pedro bél k'wajat ti káw, dhájan an pek'el.

⁶¹Chawk'in tám an Ajátikláb ani teloloyat na Pedro. Na Pedro in chalpay tám xant'éy usnék k'al an Ajátikláb: “Xo', tam yabél dhájnék an pek'el, tatá' óxílich a ulúmal ke yab tin exlál.” ⁶²Kale tam na Pedro ani uk'in t'ajat.

U labídháb na Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³Na Jesús u labídháb ani u cha'wáb k'al an iniksik xi k'al ti belkómte. ⁶⁴U putsuntsáb tin wal, u cha'wáb ani u usnal enché':

—iTí ku utsa' xita' ti cha'aw!

⁶⁵Ani yán i odhbijixtaláb u usnal.

Na Jesús tin tamét an Junkulom Awiltaláb

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶Tam ti tsudhey, junkun nin ok'lékihsik an judfotsik, nin ok'lékihsik an pále'tsik ani an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb. Júná na Jesús tin tamét an Junkulom Awiltaláb ani taja', konyat enché':

⁶⁷—Tí ku utsa', ítatá'xe' ni Kristo, xi takudh k'al na Dios abal ta tak'ix?

Jajá' in tók'oytsik enché':

—Max tu utsa'tsik abal Naná', yab ne'ech ti kin beltsi. ⁶⁸Max tu konoytsik xata', yab ne'ech ti kin tók'oytsik nibal ne'ech ti kin walka'tsik. ⁶⁹Por asta xo', Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik ne'ech kin buxkan bin eját na Dios xi ejtal in ejtawal kin t'aja'.

⁷⁰Tayíl konoxin tám ejtaltsik enché':

—ítatá'xe' pé tám ni Chakámláb k'al na Dios?

Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—Tatá'tsik a ulal abal anchan'.

⁷¹In ulutsik tám enché':

—Yabich más i yéntsai i ólnaxtsik. Pos i ach'a'ich xan ti Jajá' tu káw.

Na Jesús tin tamét na Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 Ch'akaytsik tám ejtal ani tin júna'tsik na Jesús tin tamét na Pilato. ²Tam ti taja'ich tin ko'oltsik, tujeý tám kin ólna'tsik enché':

—I elámal abal jeché' an inik in pidhkáwliyal an atiklábtsik xi

wawá' i kidhtal. In ulal ke yab yejat ki pidha' ti jalbixtaláb an lej pulek tak'ix romano ani in ulal jeye ke Jajá'ich nu Kristo, jun i Pulek Tak'ix, xi takudh k'al na Dios.

³Konyat tám enché' k'al na Pilato: —¿Tatá'xe' nin Pulek Tak'ixal an judíotsik?

Na Jesús tók'on enché':

—Tatá' a ulal abal anchan'.

⁴Na Pilato in utsa' tám enché' an ok'lek pále'tsik ani an atiklábtsik: —Yab u eltsal ni jun i walastaláb jeché' an inik.

⁵Por jajá'tsik in óntsal kin ulu más kawidh enché':

—Exom in péjéxlindhál ejtal an atiklábtsik xi Judea. Tujey ban chabál xi Galilea ani xo' teché'ich jeye exom in t'ajál.

Na Jesús tin tamét na Erodes

⁶Tam ti na Pilato in ach'a' jeché', in konoysik max jeché' an inik Galilea u k'wajíl. ⁷Tam tin ach'a' abal Galilea u k'wajíl, in abna' ba na Erodes, an pulek awiltaláb xi Galilea, xi ta' jeye ti k'wajat Jerusalén jachan' i k'ij.

⁸Tam ti na Erodes in chu'u na Jesús, kulbé t'ajat; pos na Erodes k'ejele owenekich in le'nál kin exla', kom in ach'ál u t'ilnal ani in lé' kin chu'u tam in t'ajál jun i labidh labandhaxtaláb. ⁹Yán xata' konyat na Jesús k'al na Erodes, por yab in tók'oy ni jún. ¹⁰Tá' jeye ti k'wajattsik taja' in ok'lékil an pále'tsik ani an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb, xi k'ál tu ólnáb chapik na Jesús. ¹¹Tám, na Erodes ani nin soldadojiltsik yabtsik in k'ak'na' na Jesús. Ani abal kin

labídhna'tsik, in xeketliy k'al i alwa' k'udhk'um jelti xin éynál jun i pulek tak'ix. Tayíl in abna' juní ka júná na Jesús ba na Pilato. ¹²Asta tam ti jachan' i k'ij, na Pilato ani na Erodes in kó'oytsik i junaxtaláb; pos tam ti k'wajatwi'ik, u át'áxtsik.

Bijtsin na Jesús abal ne'ech ka chemdhá

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

¹³Na Pilato in junku tám nin ok'lékiltsik an pále'tsik, an awiltalábtsik xu tak'ix ba jachan' an bitsow, an atiklábtsik ¹⁴ani in utsa'tsik enché':

—Tatá'tsik tin tsi'dhantsi jeché' an ti inik, a ulaltsik abal in pidhkáwliyal an atiklábtsik, por naná' u lújundhámalich ta tamétsik ani yab u eltsi ni jun i walastaláb xi tatá'tsik a utsál in t'ajám. ¹⁵Nibal k'al na Erodes yab eltsin, pos jé'ich juní tu witsbantsámal. A telálichtsik abal yab in t'ajámal ni jun xata' xi yejat kin jalbiy k'al i chemlá. ¹⁶Ne'ech ku ulu ka kwadhan ani tám ne'ech ku walka'.

¹⁷Tam exom an ajib, na Pilato in ujnámal kin walka' jun i wik'nél. ¹⁸Por ejtal tujeytsik ti dhajnal kawidh enché':

—iKa chemdha' jachan' an inik! iAni ka walka' na Barrabás!

¹⁹Jeché' na Barrabás, balidh ban wik'axte' abal chemdhaxnék ba jun i péjextaláb xin t'ajámal tam tin tomna' an awiltalábtsik xi ba jachan' an bitsow. ²⁰Na Pilato in lé'wi'ik kin walka' na Jesús ani in tawna' juní an atiklábtsik. ²¹Por jajá'tsik más kawidh tin ulutsik enché':

—iKa chemdha' pajk'idh ban peltsidh te! iKa chemdha' pajk'idh ban peltsidh te!

²²Na Pilato in wits'k'o juní tin oxtsíl kin utsa' enché' an atiklábtsik:

—¿Jant'om walastaláb in t'ajámal? Naná' yab u eltsal ni jun in walab xi yejat kin jalbiy k'al i chemlá. Ne'ech ku ulu ka kwadhan ani tám ne'ech ku walka'.

²³Por jajá'tsik in óntsi kin konoy abal ka chemdhá na Jesús pajk'idh ban peltsidh te'; kom kawidh u dhajnal an atiklábtsik ani nin ok'lélkiltik an pále'tsik, exbantsat xowa' nin konyaltsik. ²⁴In tok'oy tám na Pilato kin t'aja' xan tu kontsinal, ²⁵in pidhna' na Jesús abal ka t'ajtsin xan tin konyal an atiklábtsik ani in walka' an inik xu kontsinal. Jeché' an inik xi walká, ta' ti k'wajat ti wik'nél abal chemdhaxnék ba jun i péjextaláb.

Pajk'iyat na Jesús ban peltsidh te'

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶Tam tu ne'dhábich na Jesús abal ka pajk'iyat ban peltsidh te', yak'wan jun i inik xu k'wajíl Sirene xu bijyáb ta Simón. Jeché na Simón u witsélich bin ale, t'ajan kin kitna' an peltsidh te' ani ka k'ale in kitám in aykóm na Jesús.

²⁷K'al yán i atiklábtsik ti wewkómte ani yán i mímlábtsik u uk'nal ani u t'e'pinaltsik k'al tin kwenta na Jesús. ²⁸Por teloloyattsik k'al na Jesús ani utsantsik enché':

—Mímlábtsik xi k'wajíl Jerusalén, yab ti kin uk'intsi, ka uk'intsi tabá' ani na chakámiltsik. ²⁹Pos ne'ech kin bajaw i k'ij tam ne'ech

ka ulwat enché': "K'ijidh t'ajat abal an mímlábtsik xi yab u kónal, xi yab jayk'i in wa'chiyámal ani nibal tsutsudhomámadhtsik." ³⁰An atiklábtsik ne'ech tám kin tuju kin ulutsik enché': u kwajlanalak an pakdha' ch'én abal ti ku t'u'chiy. Ani ne'ech jeye kin ulutsik enché': u kwajlanalak an ts'itsik ch'én abal ti ku china'. ³¹Pos max Naná', xi yab in walbidh in t'ajtsinal jeché', ¿jant'éy ne'ech ka t'ajtsin xi walbidh?

³²Tá' jeye tu ne'dháb cháb i at'ax iniktsik abal ka chemdhá junax k'al na Jesús. ³³Tam ti ulichtsik ban chabál xu bijyáb tin Beklék in ók' i chemélom inik, pajk'iyatich tám na Jesús ban peltsidh te'. Pajk'iyat jeye ba peltsidh te' chablam an at'ax iniktsik, jún tin eját na Jesús ani jún tin k'watab. ³⁴Tam ti exomich ti pajk'iyáb na Jesús ban peltsidh te', in ulu enché':

—Táta', ka pakwlantsitsik, pos yab in cho'ób xant'éy exom in t'ajálsik.

An soldadotsik, abal kin wélchíxnantsi tin k'udhk'úmil na Jesús, ubát'intsik abal kin chu'u xita' kin lujuy kin áta'. ³⁵An atiklábtsik ta' ti k'wajat taja' ti telom, asta u labídnáb na Jesús k'al an awiltalábtsik ani in ulaltsik enché':

—In lo'ómal k'e'ettsik, kin lo'o jeye xo' tinbá' max tsubax lejtal Jajá'ich nu Kristo xi takudh k'al na Dios.

³⁶U labídnáb jeye na Jesús k'al an soldadotsik, u uteltsik kin pidha' kin uch'a' ti jiliy yajtsik uxnél ³⁷ani in utsálsik enché':

—iMax Tatá'ich lejtal nin Pulek Tak'íxal an judíotsik, ka lo'o xo' tabá'!

³⁸K'wajbá bin ók' an peltsidh te' jun i dhuslab xi k'wajat dhutsadh griego, latín ani ebreo, xin ulal enché': "Jeché' ja'ich nin Pulek Tak'íxal an judíotsik."

³⁹Jún ti éb an at'ax iniktsik xi ta' ti k'wajat jeye pajk'idh ban peltsidh te', u odhbijix enché':

—iMax Tatá'ich lejtal ni Kristo, ka lo'o tabá' ani ti ku lo'o weye!

⁴⁰Por na jún in k'wiya' xi odhbijix, in utsa' enché':

—¿Yab a jik'nál a Dios, maske i k'wajat teye a tamtém jayéchk'i an yajtsiktaláb? ⁴¹Wawá' in tomnál wa' ki bach'u jeché' an yajtsiktaláb kom exom i jalbiyal an walastaláb xi t'ajámal; por jeché' an inik, yab in t'ajámal ni jun xata' walats.

⁴²In ulu tám enché' an inik xi k'wiyxin:

—Jesús, ti kin chalpay neye tam ki tujéch ta tak'ix.

⁴³Tók'oyat enché' k'al na Jesús:

—Tsubax tu utsál ke xo'ich ne'ech ki k'wajay junax k'al Naná' ban k'ijidhtaláb xi walk'i'!

Nin chemtal na Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴Tam ti ch'ejelich xóna' a k'ítsá jik'wchin ani putál an chabál jilk'on jik'wax asta óx i wákal. ⁴⁵Na k'ítsá yab tajk'an ani xílan an tolow k'udhk'um xi ta' ti palat ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios. Chab peje' ti jilk'on. ⁴⁶In ulu tám kawidh na Jesús enché':

—Táta', ka bach'u nu ejattal.

Tam ti ok'on kin ulu jeché', chemchich tám.

⁴⁷Tam ti an ok'lek soldado romano in chu'u ejtal xant'éy

támun, in pubédhantsi tin bij na Dios enché':

—Tsubax lejtal, jeché' ja'ich jun i lujat inik.

⁴⁸Ejtal an atiklábtsik xi ta' ti k'wajat ani in chu'utsik xant'éy támun, k'aletsik tám ani in pewyaltsik nin tamét itsích k'al tin kwenta an t'e'pintaláb. ⁴⁹Por ejtal nin ja'úbtsik na Jesús ani an mímlábsik jeye xi juniknaxnétsik asta Galilea, jilk'ontsik ówk'i in telál ejtal xowa' támun.

Jolyat na Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰Tá' ti k'wajat jun i inik xi alwa' inik t'ajat ani lujat xu bijyáb ta José. Jeché' an inik u k'wajíl ban bitsow Arimatea, an bitsow xi k'wajat Judea. Jajá' u kidhtaláb jeye k'al nin Junkulom Awiltalábil an judíotsik. ⁵¹Jeché' na José, k'wajat jeye in aytsím xowk'i ne'ech kin tujúch ti tak'ix na Dios ani jaxtám jajá' yab in káldhál ti alwa' xowa' in t'aja' an Junkulom Awiltaláb.

⁵²K'ale kin chu'u na Pilato ani in kontsi an tin t'u'úl na Jesús. ⁵³Tam tin pa'bámich ban peltsidh te', in boliy k'al jun i dhak k'udhk'um ani in k'wajba'ich tám ban jólimtaláb xi ta' ti cholk'adh ba jun i t'ujub ch'én, xon ti yab jayk'i jolidh bél ni jun xita'. ⁵⁴Tam ti jachan!, ja'ich nin k'ítsájil xowk'í tu t'ojoyyáb ejtal xowa' ne'ech ka yéntsín tin k'ítsájil an koyóxnich, pos jun tsudhelom, ja'chich nin k'ítsájil an koyóxnich.

⁵⁵An mímlábsik xi tsi'nek junax k'al na Jesús asta Galilea, k'aletsik, in chu'u an jólimtaláb ani in chu'utsik jeye xan ti ta'pantat

an tin t'u'úl na Jesús. ⁵⁶Tam ti witsiytsik tin k'imá', in lejkuytsik i niwiytaláb, i majuxtaláb ani koyóchtsik tin k'ítsájl an koyóxnich, jelt xan tin ulal an tak'ixtaláb ke yejat ka t'ajan.

Ejech ti ít na Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 Tin jidhtal k'ítsájl an semana, an mímlábsik xin juniknámalsik na Jesús, k'ale juní ban jólimtaláb dhajawe ani in júna'tsik i niwiytaláb xin lejkuyámal. Juniknátsik jeye k'al k'e'et i mímlábsik. ²Tam ti ulichtsik ban jólimtaláb, in chu'u abal an t'ujub xi k'ál ti paxk'idh an jólimtaláb, wék'odh. ³Ochichtsik, por yab in ela' nin t'u'úl na Jesús. ⁴Jik'eytsik t'ajat, ke nibalich in chalpayal xant'éy kin t'aja'. Jun jik'towále tin chu'utsik cháb i iniktsik kubutsik tin wál jajá'tsik, xeketlidh k'al i ch'axixíl k'udhk'um. ⁵Kom an mímlábsik jik'ey t'ajat, kutpan asta chabál; por utsantsik enché' k'al jachan' an iniktsik:

—¿Jant'ók'i ta ayal ban chemélomtsik xi k'wajat ejat? ⁶Yab wa'ach teché', ejnekich ti ít. Ka chalpay xan ti utsa'tsik tam ti Jajá' bél k'wajat Galilea, ⁷tam tin ulu ke Jajá', xi abadh abal ka wenk'on jeye ti inik ne'ech ka pidhná ban walablom iniktsik, ne'ech ka chemdhá pajk'idh ban peltsidh te' ani tin óxlab a k'ítsá ne'ech ka ejech ti ít.

⁸An mímlábsik in chalpay tám xant'éy in ulúmá na Jesús ⁹ani tam ti witsíchtsik xon ti k'wajat xi lajújún an abatwáletsik ani ejtal

xi más, in t'iltsitsik ejtal xowa' in chu'u. ¹⁰Xita' k'ál ti óltsintsik jeché' an ti t'ilab an abatwáletsik, ja'ich na María Magdalena, na Juana, na María nin nána' na Jakobo ani xi k'e'ettsik jeye an mímlábsik. ¹¹Por an abatwáletsik yab in t'aja' ti k'ij xowa' in ulu an mímlábsik ani yab in beltsi.

¹²Por na Pedro k'ale adhik ban jólimtaláb. Tam ti ulich taja' ani in tela' altá, in chu'u abal yab wa'ach nin t'u'úl na Jesús, tokot in chu'u ta' ti k'wajat an dhak k'udhk'um xi k'ál ti boltsidh an tin t'u'úl na Jesús. Na Pedro labnék t'ajat ti witsiy tin k'imá' tam tin chu'u xant'éy támnék.

Xant'éy támún ban bél xi Emaús

(Mr. 16:12-13)

¹³Jayéchk'i jachan' a k'ítsá, cháb xu belnal k'ál na Jesús ne'ech ti bél abal ne'echtsik ban kwentsal xin bij Emaús, nin owíl, ja'ich xóna' lajújún i kilómetro abal Jerusalén. ¹⁴In t'ilálsik ti ne'ech ejtal xant'éy támún k'al tin kwenta na Jesús. ¹⁵Ani lejat ne'echtsik in t'ilál ani in káwlíxnál jeché', utuknátsik k'al na Jesús ani beley junax k'al jajá'tsik. ¹⁶Por maske in chu'taltsik, yab u pidhnal kin exla' max ja'ich na Jesús. ¹⁷Konyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'éy pé a t'ilálsik? Ani ¿jant'ók'i ta t'e'pinaltsik?

¹⁸Jún ti éb xi jajá'tsik, xu bijyáb ta Cleofas, tók'on enché':

—Ejtal an atiklábsik in cho'ób xant'éy támnek Jerusalén jeché' i k'ij, çtokot Tatá' xi taja' teye ta k'wajat yab a cho'óbnámá!

¹⁹Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'éy pé támnék?

Jajá'tsik tók'on enché':

—Na Jesús xi Nasaret pidhná k'al nin ok'lékil an pále'tsik ani k'al ni awitalábiltsik abal ka chemdhá pajk'idh ban peltsidh te'. ²⁰Jeché' na Jesús, ja'ich jun i t'íltsix xin ko'ol t'ajat i awitaláb k'al xowa' in t'ajál ani k'al xowa' xin ulal tin tamét na Dios ani tin tamét jeye an atiklábtsik. ²¹Wawá' i chalpayámal max Jajá'ich xi ne'ech ti ku lo'o ejtal wawá' xu israelita ani xo' wat'enekich óx a k'ítsá ti chemdhats. ²²Por taltsik i mímlábsik xi wawá' i kidhtal tu labandhámal, pos k'alneksik dhajawe ban jólimtaláb ²³ani kom yab in eltsi an tin t'u'úl na Jesús, tam ti witsiytsik tu utsa' abal in chu'úmal i t'okat abatwáletsik xi usnéksik k'ál abal na Jesús ejnek ti ít. ²⁴Tayíl k'ale jeye cháb óx ni kidhtaltsik ban jólimtaláb ani anchan' tin ela'tsik xan tin ulúmal an mímlábsik, por yab in chu'utsik na Jesús.

²⁵Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—iYabtsik t'ajat a ejtawal ka exbay ani t'ojláb t'ajat ka bela'tsik xowa' in ulúmal an t'íltsixtsik! ²⁶¿Yabxe' in ulúmal an t'íltsixtsik ke ko'ol kin wat'na' ok'ox ejtal jeché' an Kristo abal tayíl kin bach'u nin k'ak'nabíl?

²⁷Tujey tám ti wiltsinaltsik ejtal xowa' k'wajat dhutsadh ban T'okat Dhuslab xi k'al Jajá' tin kwenta, in tuju k'al nin dhutsadh úwil na Moisés ani tayíl k'al ejtal nin dhutsadh úwil an t'íltsixtsik.

²⁸Tam ti ulich ban kwentsal xon tin ulúmal ne'echtsik, na Jesús in wáyna' jelti max ne'ech kin óntsi an bél. ²⁹Por in pakabédha' abal ka jilk'on jeye k'al jajá'tsik, enché' tin utsa':

—Ki jilk'on teye k'al wawá', pos dhamúlich ani exomich ti jik'wchinal.

Ochich tám na Jesús abal ka jilk'on k'al jajá'tsik. ³⁰Tam ti k'wajatich buxutsik ban mesa, in téyna' an pan, in lábt'aja', in peja' ani pidhantsik. ³¹Támk'i jachan', pidhanichtsik tám kin exla' abal ja'ich na Jesús xi ta' ti k'wajat k'al jajá'tsik. Por Jajá' yab más chu'tat. ³²Útsáxintsik tám enché':

—¿Yabxe' tu k'ijidhmédhantsi ti itsích k'al tin kwenta tam ti tál ti bél tu t'ílsal ani tu wiltsal an ti T'okat Dhuslab?

³³Támk'i jachan' in tujutsik an bél abal ka witsiy Jerusalén. Tam ti ulichtsik, in ela' junkunék xi lajujún an abatwáletsik ani nin juniktsik.

³⁴Utsantsik enché' xi cháb:

—Tsubax lejtal, an Ajátikláb ejnek ti ít ani in xalk'ámal tinbá' abal ka chu'tat k'al na Simón.

³⁵In t'íla'tsik jeye tám xi cháb xant'éy in tamúm ti bél ani xan tin exla'tsik na Jesús tam tin peja' an pan.

Na Jesús in xalk'a' tinbá' abal ka chu'tat k'al nin exóbaliltsik

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶Bél k'wajat in t'iláltsik jeché', tam ti na Jesús xalk'an junax ch'ejel xon ti k'wajattsik ani chapnédhomách enché':

—Ki k'wajaytsik k'ijidh.

³⁷Jik'eytsik t'ajat abal in chalpay max k'wajat in telálsik jun i ejattaláb. ³⁸Por utsantsik enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'ók'i ta jik'éltsik? ¿Jant'ók'i ta chalpaxtsik t'ajat ta itsích? ³⁹Ka tela'tsik nu k'ubak ani nu akan. Naná'. Ti kin taka'tsik ani ti kin tela', jun i ejattaláb yab in ko'ol i t'u'lek nibal i beklek jelt xan ta chu'taltsik u ko'ol.

⁴⁰Tam ti na Jesús in ulu jeché', in ólna' nin k'ubak ani nin akan. ⁴¹Por kom jajá'tsik yabél in belál max ejnek ti ít abal u kulbélsik ani labnéktsik t'ajat, utsantsik enché' k'al na Jesús:

—¿A ko'oltsikxe' teché' i k'apné'l?

⁴²Pidhan tám jun peje' ti wiyadh to'ol ani jun peje' ti t'uyik' k'al i chi'ik, ⁴³in bach'u ani k'wajay kin k'apu tin tamét jajá'tsik. ⁴⁴Tayíl utsantsik enché':

—Xowa' u tamu, ja'ich xowa' tu utsa' tam ti bél in k'wajat k'al tatá'tsik: ke ko'ol ka támun ejtal xan ti k'wajat dhutsadh k'al Naná' tu kwenta ba nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, bin dhutsadh úwil an t'iltsixtsik ani ban ajatlábtsik.

⁴⁵In pidha'tsik tám ti chalab abal kin exbaytsik an T'okat Dhuslab ⁴⁶ani enché' tin utsa'tsik:

—Anchan' ti k'wajat dhutsadh, ke an Kristo, xi ja'ich Naná'ich, ko'ol kin chemdhá ani tin óxláb a k'ítsá ne'ech kin ejech ti ít. ⁴⁷K'wajat jeye dhutsadh, ke ko'ol ka t'iltsin an atiklábtsik abal yejatich kin jila'tsik ti walablom ani ti kin bela' abal ka pakwlangsatsich tin walastalábiltsik k'al na Dios. Jeché' an t'iltsixtaláb, Ne'ech ka tujeje Jerusalén ani tayíl putá'k'i an k'ay'lá ne'ech ka t'ílan. ⁴⁸Tatá'tsik yejat ka t'íla' ejtal jeché' xowa' a chu'úmaltzik. ⁴⁹Ani Naná' ne'ech tu abtsitsik an ti T'okat Ejattaláb xin ulúmal ne'ech ti ki abtsi an Táta'láb. Por ki jilk'ontsik teché' ban bitsow xi Jerusalén asta ka bach'utsik nin chá'p an T'okat Ejattaláb xi ne'ech ka tsích walk'i'.

Na Jesús k'adhích walk'i'

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰Káldhátsik tám k'al na Jesús ba jachan' an bitsow ani júnátsik asta Betania, in dhaya' tám nin k'ubak t'ek'at na Jesús ani lábt'ajantsik.

⁵¹Tam tin lábt'aja'ichtsik, ówmé k'al jajá'tsik ani júnájich tám walk'i'.

⁵²Tam ti ok'onichtsik kin k'ak'na', u kulbélsik t'ajat ti witsiytsik Jerusalén, ⁵³ech'ek'i u k'aleltsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani in pubédhantsal tin bij na Dios. Anchan' ka t'ájan.